

650.0471

๑๒๕๕๖

๓๕

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ปริญญาานิพนธ์

ของ

บุญลักษณ์ ทิพย์ฤทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

กุมภาพันธ์ 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๒๕๕๖

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

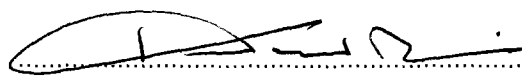
คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรพรณ ลูวิระ)
.....กรรมการ
(อาจารย์ปัญญา มีถาวรกุล)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรพรณ ลูวิระ)
.....กรรมการ
(อาจารย์ปัญญา มีถาวรกุล)
.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ลำอานงค์ งามวิชา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา จากรองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ ลูวีระ และอาจารย์ปัญญา มีถาวรกุล ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ลำอองค์ งามวิชา ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อำนวยการ แสงจันทร์ อาจารย์บรรจง อภิรติกุล และอาจารย์ประทุมศรี หุตะยานนท์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์วินัย ไชยอุดม หัวหน้าภาควิชาธุรกิจศึกษา และคุณดวงตา สิทธิศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนให้ความสะดวกในการติดต่อประสานงานต่าง ๆ และขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน นักศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

คุณประโยชน์ที่พึงมีจากการทำปริญญาโทฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ ที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย ทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

บุญลักษณ์ ทิพยฤทธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
/ ความเป็นมาของการศึกษา.....	1
/ ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
/ ความสำคัญของการวิจัย.....	4
/ ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
/ นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและแบบการประเมินหลักสูตร.....	18
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล.....	34
คุณสมบัติและลักษณะของครู.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	57
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	58
องค์ประกอบของหลักสูตรที่ประเมิน.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัย.....	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	118
กลุ่มตัวอย่าง.....	118
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	118
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	119
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผล.....	122
ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	130
ภาคผนวก.....	137
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	176

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวน และคำร้อยละของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน ระยะเวลาที่สอน นักศึกษาวิชาเอกที่สอน ภาระงานสอน และงานพิเศษอื่น.....	66
2	จำนวน และคำร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วิชาเอกที่กำลังศึกษา ความตั้งใจเมื่อสำเร็จการศึกษา.....	67
3	จำนวน และคำร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ปีการศึกษาที่สำเร็จ สาขาที่สำเร็จการศึกษา สถานภาพการทำงาน ลักษณะงานที่ทำ รายได้ปัจจุบัน ระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการได้งานทำ.....	69
4	จำนวน และคำร้อยละของผู้บังคับบัญชาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานในสังกัด.....	73
5	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ทั้ง 5 ด้าน.....	75
6	ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาต่อหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จ การศึกษา.....	76
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความ คิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านความมุ่งหมาย ของหลักสูตร.....	76
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความ คิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านโครงสร้าง ของหลักสูตร.....	79

<p>9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น ในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านเนื้อหาของหลักสูตร.....</p>	<p>80</p>
<p>10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น ในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียนและสถานที่.....</p>	<p>83</p>
<p>11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น ในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล.....</p>	<p>85</p>
<p>12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น ในภาพรวมของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านประสิทธิภาพ ของผู้สำเร็จการศึกษา.....</p>	<p>89</p>
<p>13 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญ ของความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา.....</p>	<p>93</p>
<p>14 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญ ของความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา.....</p>	<p>110</p>
<p>15 จำนวนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา.....</p>	<p>115</p>

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของการศึกษา

การศึกษาและสังคมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ การศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การลงทุนทางการศึกษาเป็นการเพิ่มคุณค่าและคุณภาพของมนุษย์ ให้เป็นผู้มีวิจาร์ณญาณในการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่กันไปด้วย การศึกษาเป็นการผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตกำลังคนที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สิ่งที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาก็คือ "หลักสูตร" เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนเข็มทิศของการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นการมุ่งจะให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับสภาพของสังคมในยุคนั้น ๆ หลักสูตรที่ดีจะต้องพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจเจตคติ และทักษะที่ชำนาญ การพัฒนาหลักสูตรจะต้องทำเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันอย่างมีระบบ เพื่อให้เกิดภาพรวมที่เป็นเอกภาพ (สงัด อุทรานันท์. 2527 : 34 - 36)

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร สิ่งที่จะชี้คุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่ สัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่เพียงไร และสิ่งใดเป็นสาเหตุ ทำให้หลักสูตรไม่ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ก็คือ 'การประเมินหลักสูตร' (สุมิตร คุณานุกร. 2523 : 7)

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันอุดมศึกษาสายอาชีพในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ภารกิจหลักของสถาบันคือ การสอน การวิจัย การบริการชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม โดยเน้นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี ให้มีความรู้ในทางทฤษฎี และมีความสามารถในเชิงปฏิบัติได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเน้นในเรื่องของ คุณธรรม จริยธรรม ความสำนึกในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ แต่ละสาขาและเน้นที่คุณภาพมากกว่าปริมาณอันเป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคน เพื่อปฏิบัติงานและพัฒนาคนระดับกลางด้านบริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ (ธรรมนูญ

ฤทธิมณี. 2533 : 5 - 7)

ในปีการศึกษา 2529 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้อนุมัติให้ใช้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา 4 กลุ่มวิชา คือ

1. ธุรกิจศึกษา - การบัญชี
2. ธุรกิจศึกษา - การตลาด
3. ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ
4. ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์

เป็นหลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี ต่อจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพื่อผลิตครูบริหารธุรกิจ ที่สามารถทำหน้าที่ ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษาทางสายวิชาธุรกิจ พนักงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายการฝึกอบรม นักวิชาการหรือวิทยากรระดับปริญญาตรีที่มีความรู้ความสามารถสอนและอบรมนักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ทางสายบริหารธุรกิจ โดยเน้นวิชาชีพเฉพาะสาขาบัญชี การตลาด การเลขานุการ และคอมพิวเตอร์ รวมทั้งสามารถฝึกอบรมพนักงาน เจ้าหน้าที่ในด้านเกี่ยวกับงานธุรการ และงานวิชาการที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เอาใจใส่ที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทันวิทยาการสมัยใหม่อยู่เสมอ (วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. 2529 : 25)

เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และสภาพทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรนี้ คณะกรรมการพิจารณาแล้ว ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายวิชา และเนื้อหารายวิชาบางวิชา อนุมัติให้ใช้หลักสูตรใหม่นี้ในปีการศึกษา 2534

จากสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ความต้องการกำลังคนในระดับกลางด้านบริหารธุรกิจมีมากขึ้น การเร่งผลิตครูด้านธุรกิจศึกษา จึงย่อมจำเป็นต้องกระทำอย่างเร่งด่วนเช่นกัน จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนทางด้านบริหารธุรกิจ และเคยเป็นกรรมการพัฒนาหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจ มักพบว่าผู้สอนบางท่านไม่ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพสังคม หรือเน้นทฤษฎีมากเกินไป ทำให้น่าไปใช้ประโยชน์ได้น้อย อาจเป็นเพราะหลักสูตรกำหนด

จุดมุ่งหมายไม่ชัดเจน นอกจากนี้ตำราเรียน เอกสารประกอบ และอุปกรณ์เรียนการสอนยังไม่ทันสมัย และไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ สำหรับปัญหาของผู้สำเร็จ การศึกษาระดับบริหารธุรกิจบัณฑิต จากสรุปผลการสัมมนาคุณาจารย์ทางบริหารธุรกิจทั่วประเทศพบว่า ยังขาดความสามารถในการจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ การโยงเหตุผลให้สัมพันธ์กัน การนำเอา ข้อเท็จจริงมาวิเคราะห์ ตลอดจนขาดความสามารถในการสังเคราะห์ และหาข้อสรุป ขาดการ ปรับตัวในการเรียนรู้ต่อสิ่งที่เปลี่ยนแปลง อันจะเป็นประโยชน์ในการคิดโครงการใหม่ ประการ สำคัญขาดความรู้ด้านวิชาการ สามารถปฏิบัติจริงและแก้ปัญหาได้จริง รวมทั้งขาดมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (นงเยาว์ ชัยเสรี. 2530 : 52 - 53) ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษา ขณะนี้สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลยังไม่มีหน่วยงานที่ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ทำให้ไม่สามารถติดตามความก้าวหน้าในการทำงาน ของผู้สำเร็จการศึกษาได้ว่าสามารถนำวิชา ความรู้ ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง และใช้ได้ตรงกับสายงานที่ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว และจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่าการ พัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ยังไม่ ครบวงจร ส่วนใหญ่จะเป็นการสร้าง และการใช้หลักสูตรเท่านั้น ส่วนการประเมินผลมีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงเกิดแรงจูงใจที่จะประเมินหลักสูตรนี้ทั้งระบบ ซึ่งรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เหมาะสม คือ รูปแบบการประเมินการตัดสินใจของ Phi Delta Kappa (The Phi Delta Kappa Committee Model) ที่มุ่งการประเมินส่วนต่าง ๆ 4 ด้าน คือ Context Evaluation, Input Evaluation, Process Evaluation and Product Evaluation หรือใช้ชื่อย่อว่า "CIPP Model" ซึ่งนักการศึกษาไทยให้ชื่อว่า "แบบจำลองซิป" (สมหวัง พิริยานูวัฒน์. 2524 : 38 - 39) การประเมินหลักสูตรแบบจำลอง ซิปนี้ เป็นการประเมินทั้งระบบ จึงมีผู้นิยมนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตร หรือประเมิน โครงการมากมาย

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยใช้แบบจำลองซิป เพื่อพิจารณา ถึงส่วนดี ส่วนบกพร่อง และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาให้เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตครูธุรกิจ ทางการบัญชี การตลาด

การเลขานุการ และคอมพิวเตอร์ ที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทุมธานี ปี 2529 ปรับปรุง 2534 ในด้านต่อไปนี้

1. บริบท (Context) เกี่ยวกับ ความมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
2. ปัจจัยเบื้องต้น (Input) เกี่ยวกับบุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา และสถานที่เรียน
3. กระบวนการ (Process) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล
4. ผลผลิต (Product) เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในการปรับปรุงและพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ใช้เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอน ในภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของนักศึกษา วิชาเอกธุรกิจศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทุมธานี ปี 2529 ปรับปรุง 2534
2. การประเมินครั้งนี้ดำเนินการตามแบบจำลองชิป (CIPP Model) โดยมุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

2.1 บริบท (Context) ได้แก่ การประเมินความมุ่งหมายโครงสร้าง และเนื้อหาวิชา

2.2 ปัจจัยเบื้องต้น (Input) ได้แก่ การประเมินบุคลากร อุปกรณ์การสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน

2.3 กระบวนการ (Process) ได้แก่ การประเมินกระบวนการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผล

2.4 ผลผลิต (Product) ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาวิชาเอกธุรกิจศึกษา ในภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 42 คน

3.2 นักศึกษาวิชาเอกธุรกิจศึกษาปีสุดท้าย ภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2538 จำนวน 116 คน

3.3 ผู้สำเร็จการศึกษา วิชาเอกธุรกิจศึกษา ภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 208 คน

3.4 ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 208 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1.1 อาจารย์ผู้สอน

1.2 นักศึกษา

1.3 ผู้สำเร็จการศึกษา

1.4 ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา

2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2529·ปรับปรุง 2534
2. การประเมินหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นของผู้ประเมินที่มีต่อหลักสูตร ตามแบบจำลองซิป 4 ด้านคือ
 - 2.1 การประเมินบริบท คือ การประเมินความมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
 - 2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น คือ การประเมินบุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน
 - 2.3 การประเมินกระบวนการ คือ การประเมินกระบวนการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร ประเมินการวัดผลและประเมินผล
 - 2.4 การประเมินผลผลิต คือ การประเมินประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา
3. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิตนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชา เกษตร วิศวกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ วิศวกรรม เทคโนโลยี ศิลปกรรม นาฏศิลป์และดุริยางค์ มีวิทยาเขตต่าง ๆ 38 แห่งทั่วประเทศ
4. ภาควิชาธุรกิจศึกษา เป็นภาควิชาหนึ่งในสังกัดคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งมีทั้งหมด 8 ภาควิชา คือ ภาควิชาการตลาด ภาควิชาการบัญชี ภาควิชาการจัดการ ภาควิชาการเงิน ภาควิชาธุรกิจศึกษา ภาควิชาระบบสารสนเทศ ภาควิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ และภาควิชาเศรษฐศาสตร์
5. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษที่สอนนักศึกษาวิชาเอกธุรกิจศึกษา ภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
6. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาวิชาเอกธุรกิจศึกษาปีสุดท้าย ภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2539
7. ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาครบตามจำนวนหน่วยกิต และข้อกำหนดที่

ระบุไว้ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ได้วุฒิบบริหารธุรกิจบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) หรือชื่อย่อวุฒิ ว่า บธ.บ. (ธุรกิจศึกษา) จากคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 จนถึงปัจจุบัน

8. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง หัวหน้าแผนก หรือหัวหน้าคณะวิชา ในสถานศึกษา หัวหน้า หรือผู้จัดการฝ่าย ขององค์การธุรกิจ ทั้งของรัฐ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาทำงานอยู่ด้วย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัย ใช้เป็นหลักฐานและแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาจากทฤษฎี หลักการ แนวคิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

- 1) ความหมายของหลักสูตร
- 2) ความสำคัญของหลักสูตร
- 3) องค์ประกอบของหลักสูตร
- 4) คุณสมบัติของหลักสูตรที่ดี

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและรูปแบบการประเมินหลักสูตร

- 1) ความหมายของการประเมินหลักสูตร
- 2) จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
- 3) เกณฑ์การประเมินหลักสูตร
- 4) รูปแบบการประเมินหลักสูตร

4. หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

5. คุณสมบัติและลักษณะของครู

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้น ย่อมต้องดำเนินไปตามหลักสูตรที่ระดับนั้น กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะถ้าเราพิจารณาถึงรากศัพท์ของคำว่าหลักสูตร ซึ่งแปลมาจากคำว่า 'CURRICULUM' ในภาษาอังกฤษ ที่ได้มาจากคำว่า 'currere' ในภาษาละติน ก็จะมี ความหมายว่า 'The course to run' ซึ่งแปลว่า เส้นทางที่จะต้องวิ่งไป จากรากศัพท์นี้ความหมายแฝงของหลักสูตร ก็คือ 'a racecourse of subject matter to be mastered' อันแปลว่า ลู่แข่งขันของเนื้อหาสาระที่จะ

ต้องเรียนรู้ (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529 : 3 - 4) ดังนั้น โดยนัยของคำดังกล่าว การจัดการเรียนการสอน จึงเป็นไปตามลู่หรือเส้นทางแข่งขันของเนื้อหาสาระ ที่จะต้องเรียนรู้ตนเอง

สำหรับความหมายของหลักสูตรในปัจจุบันนี้ มีผู้ให้ความหมายไว้มากมายตามแต่ผู้ให้คำจำกัดความว่าจะพิจารณาหลักสูตรในแง่มุมใด ฮูเอบเนอร์ (ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Huebner. 1976) พิจารณาถึงสาเหตุของปัญหานี้เกิดขึ้นเพราะหลักสูตรมีความหมายที่กำกวมขาดความกะทัดรัดชัดเจน เมื่อพูดถึงหลักสูตรก็เปรียบได้กับคนตาบอดคลำช้าง เพราะแต่ละคนมองหลักสูตรไม่เหมือนกัน เช่น ถ้ามองหลักสูตรในลักษณะแคบ ก็จะทำให้ความหมายของหลักสูตรไปในทำนองรายวิชาที่สอนในทางตรงกันข้ามในลักษณะกว้าง หลักสูตรก็จะหมายถึงประสบการณ์ทุกชนิดของผู้เรียน ทั้งในและนอกโรงเรียนที่ควบคุมโดยโรงเรียน แต่อย่างไรก็ดี สจัด อุทรานันท์ (2530 : 70 - 76) ได้พยายามรวบรวมจัดหมวดหมู่ ความหมายของคำว่า หลักสูตรที่นักศึกษา นักวิชาการให้ไว้ดังนี้

หลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือรายการเนื้อหาวิชาที่จัดสอนในโรงเรียน

หลักสูตร หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กนักเรียน

หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการสอน

หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ

หลักสูตร หมายถึง สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง

หลักสูตร หมายถึง ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

หลักสูตร หมายถึง กระบวนการปะทะสังสรรค์ระหว่างนักเรียนกับครูและสิ่งแวดล้อม

ทางการเรียน

หลักสูตร หมายถึง แผนงานที่วางไว้ล่วงหน้า

ความหมายของหลักสูตรทั้งหมดสะท้อนให้เห็นถึงความกำกวมดังที่ ฮูเอบเนอร์ กล่าวไว้เป็นอย่างดี และความหมายดังกล่าวนี้ ก็ไม่อาจจะกล่าวว่ามีผิดหรือถูก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความหมายที่จะสื่อความกับผู้รับ ด้วยเหตุนี้ เพื่อความเข้าใจตรงกันในคำว่า หลักสูตรของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ความหมายของหลักสูตรในแง่ที่หมายถึง โครงการหรือแผน หรือข้อกำหนดอันประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมายโครงสร้างกิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะ

พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เอกกัตบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเองและรวมถึงลำดับของประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแปลความคิดไปสู่การปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในสังคมที่ดี (กาญจนา คุณารักษ์. 2527 : 2) หลักสูตรเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ (สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 10) นอกจากนั้น หลักสูตรยังหมายถึงความถึงโปรแกรมการศึกษาใด ๆ ก็ตาม ที่ได้กำหนดโครงสร้างการเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยรายวิชาต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนของแต่ละรายวิชานั้นด้วย (ทิศนา แคมมณี. 2529 : 1) หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า หลักสูตร คือโครงการทั่วไปทั้งหมดของเนื้อหาวิชา อุปกรณ์การเรียนการสอนที่สถาบันได้จัดไว้ให้นักศึกษาเรียน เพื่อให้มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะจบการศึกษาเพื่อเข้าสู่อาชีพต่อไป (Good. 1973 : 157)

2. ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลในทุก ๆ ด้านและยังเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษา บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแผนการศึกษาของชาติกล่าวคือหลักสูตรมีส่วนช่วยในการสร้างคุณลักษณะของผู้เรียน ให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต นอกจากนั้นหลักสูตรยังมีความสำคัญต่อสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เพราะผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาของหลักสูตร เพื่อวางรากฐานทางความคิดและความประพฤติของผู้เรียนให้มีคุณธรรมมีความสำนึกในสิทธิ และหน้าที่ของพลเมืองดี ทำให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถความถนัด และความสนใจของตนเอง ตลอดจนรู้จักกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพ ตามที่ตนสามารถ และมีความถนัด ทำให้เยาวชนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นในอนาคต นับเป็นกำลังทางสมองทางเศรษฐกิจของชาติที่จะนำประเทศไปสู่ความเจริญในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นพาหนะ ที่จะนำความมุ่งหมายของการศึกษาออกไปสู่การปฏิบัติ ให้บรรลุผลสำเร็จ หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนหางเสือที่จะคอยบังคับ หรือกำหนดทิศทางการเรียนการสอน

ให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษา (กาญจนา คุณารักษ์. 2527 : 4) สันต์ ธรรมบำรุงให้ความเห็นว่า หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงานของครู ที่จะกำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แผนการเรียนการสอน เพื่อเป็นมาตรฐานการศึกษาของการเรียนการสอน ในสถาบันระดับต่าง ๆ และยังเป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์การศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษาดำเนินตามนโยบายการจัดการศึกษาไปในแนวทางที่ให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวคือ มีหลักสูตรที่เหมาะสมทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงซึ่งทำให้ได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ (สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 9 - 10)

3. องค์ประกอบของหลักสูตร

นักวิชาการด้านหลักสูตร ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้ ทาบา (Taba. 1962 : 10) มีความเห็นว่าหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตามควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objectives) ซึ่งจะเป็นแนวทางในการเรียนการสอนและเพื่อกำหนดว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนอย่างไร หรือจะให้การศึกษาเพื่ออะไร
2. เนื้อหาวิชา (Contents) ซึ่งเป็นการเลือกสรรและจัดเนื้อหาวิชาความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผล
4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการหาคำตอบว่า การดำเนินการของหลักสูตรเป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่ เพียงใด

ธำรง บัวศรี (2532 : 9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้

ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้

3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructions Strategies) หมายถึง กระบวนการ และวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์และจุดหมายที่กำหนดไว้

5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพ และประสิทธิภาพการเรียนการสอน

6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและประเมินผล การเรียนการสอน

4. คุณสมบัติของหลักสูตรที่ดี

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 10) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของหลักสูตรที่ดีควรมีดังนี้

1. หลักสูตรควรมีความคล่องตัว สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

2. หลักสูตรควรเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การศึกษามุ่งบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3. บุคคลทุกฝ่ายในสังคม ควรจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และมีส่วนได้รับรู้ หลักสูตร

4. การวางแผนหลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นขบวนการที่ต่อเนื่องกัน

5. การดำเนินการวางแผนหลักสูตร ควรตั้งอยู่บนรากฐานที่เชื่อถือได้

6. ในการพัฒนาหลักสูตรนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น รากฐานทางปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา หรือสังคม เป็นต้น

7. หลักสูตรควรจะเป็นแนวกว้าง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจความสนใจ ความถนัด และความสามารถเป็นรายบุคคล

8. หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ควรมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกันดี ไม่ขาดตอน

9. การประเมินผลหลักสูตร เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำเป็นระยะ ๆ ผลของการประเมินควรนำมาปรับปรุง หรือพัฒนาหลักสูตร

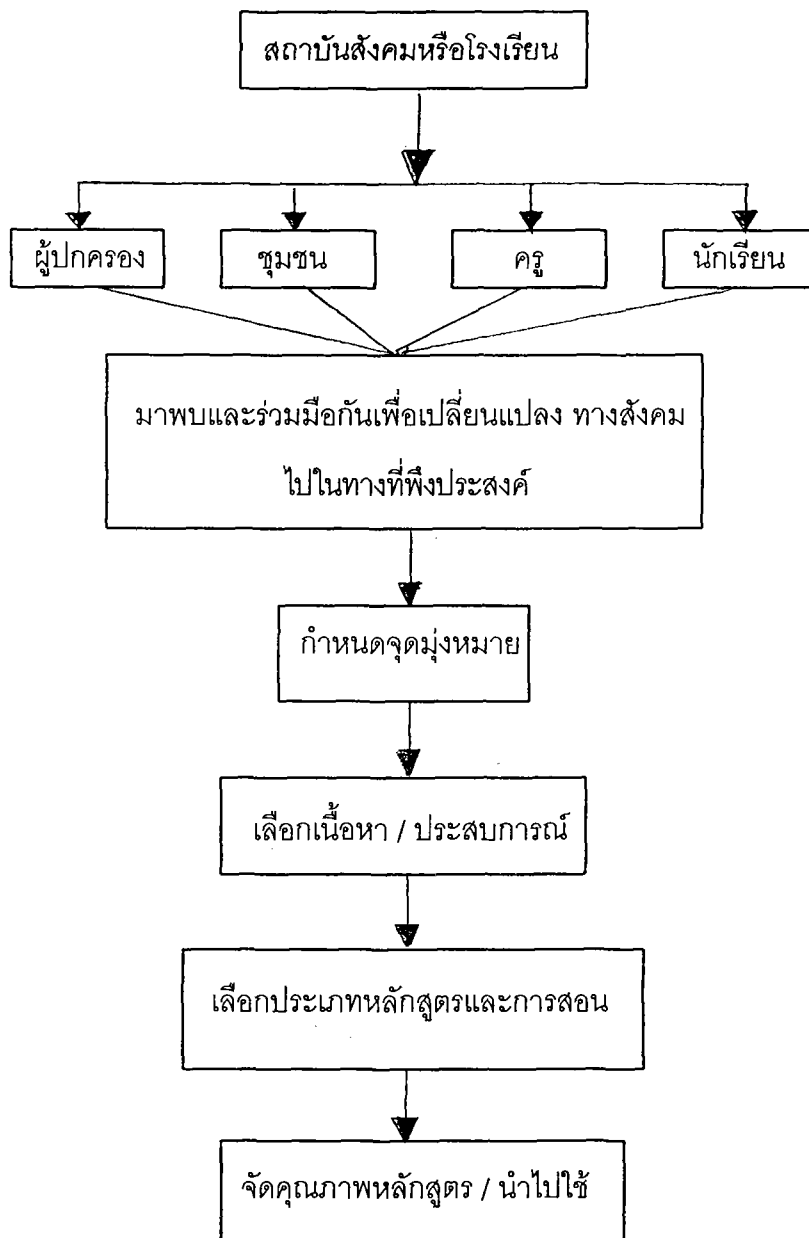
นอกจากนี้ หลักสูตรดียังเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร. (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535 : 39) ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจะจัดและบริหารหลักสูตรอย่างไร จึงจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย
2. ครูและผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยหลักสูตรได้บอกไว้ว่าควรจัดประสบการณ์อย่างไร จะสอนอย่างไร ทำไม่จึงต้องสอนวิธีนั้น การเรียนจะได้ผลอย่างไร รวมทั้งจะประเมินผลและวัดผลอะไร
3. นักเรียนควรเรียนอะไร และคาดหวังผลจากการเรียน มีอะไรบ้าง
4. สถานประกอบการและสังคม มีความประสงค์จะได้ผู้สำเร็จการศึกษาในลักษณะใด ผลผลิตคือผู้สำเร็จการศึกษาควรมีคุณภาพอย่างไรที่สังคมต้องการ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ สมิต สแตนเลย์ และเชอร์

สมิต (Smith. B.O.) สแตนเลย์ (W.O.Stanley) และเชอร์ (J.H. Shores) เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรโดยใช้การศึกษาสังคมเป็นพื้นฐาน (Socialize Approach) ทั้งนี้ สมิตและคณะ มีความเห็นว่าโรงเรียนทั้งโรงเรียนเป็นสังคมหนึ่ง ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรจึงมุ่งเน้นการศึกษาสังคมทางด้านทักษะ ค่านิยม รูปแบบของสังคม และสภาพปัญหาความต้องการของสังคม พยายามจัดการศึกษาเพื่อมุ่งฝึกคนให้เข้าใจสังคมและการแก้ไขปัญหาสังคม สิ่งดังกล่าวนี้ ก็จะเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้นนั่นเอง หลังจากนั้น จะเป็นการเลือกเนื้อหาวิชาหรือประสบการณ์การเรียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และเหมาะสมกับสภาพสังคมการจัดคุณภาพของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ สมิต และคณะแสดงความสัมพันธ์ได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ สมิต และคณะ (ดัดแปลงจาก วิชัย วงษ์ใหญ่.

2525 : 29 - 32)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2532) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยระบบที่สัมพันธ์กัน 3 ระบบ คือ ระบบการร่างหลักสูตรระบบการนำหลักสูตรไปใช้ และระบบการประเมินหลักสูตร แต่ละระบบประกอบด้วยขั้นตอนย่อยต่าง ๆ ดังนี้

1. ระบบการร่างหลักสูตร การร่างหลักสูตรมีอยู่ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 สิ่งกำหนดหลักสูตร คือ การเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาหลักสูตร อาจเริ่มจากการทำการศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงหลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมเช่น ต้องการทราบสภาพความต้องการของสังคมในด้านการศึกษา ต้องการทราบสภาพการศึกษาในปัจจุบัน แนวโน้มของสังคมและความต้องการทางการศึกษาในอนาคต การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการกำหนดหลักสูตร ประกอบไปด้วยสิ่งกำหนดทางวิชาการ สิ่งกำหนดทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ สิ่งกำหนดทางการเมือง

1.2 รูปแบบหลักสูตร หลังจากศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากสิ่งกำหนดหลักสูตร แล้วก็เป็นการศึกษาตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบหลักสูตร เช่น หลักสูตรแบบรายวิชา หลักสูตรแบบบูรณาการหรือหลักสูตรแบบแกนวิชา เป็นต้น รูปแบบหลักสูตรจะประกอบด้วยโครงสร้าง และองค์ประกอบหลักสูตร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นภาพรวมและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละหลักสูตร

1.3 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เมื่อร่างหลักสูตรเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขบางส่วนนำไปใช้จริง การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรอาจจะใช้วิธีการประชุมสัมมนา หรือให้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ช่วยพิจารณาการทดลองใช้หลักสูตรแบบนำร่อง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตร

1.4 การปรับแก้หลักสูตรก่อนนำไปใช้ การปรับปรุงหลักสูตรต้องอาศัยการจัดทำข้อมูลที่ชัดเจน อันจะเป็นการทำให้การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ

2. ระบบการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตรมีอยู่ 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 การขออนุมัติหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข เสนอหน่วยงานบังคับบัญชาเพื่อให้ความเห็นชอบสั่งการ

2.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนเตรียมการใช้หลักสูตร ซึ่งจะต้องคำนึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- 2.2.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- 2.2.2 การเตรียมงบประมาณ
- 2.2.3 การเตรียมความพร้อมของบุคลากร
- 2.2.4 วัสดุหลักสูตร
- 2.2.5 บริการสนับสนุนและอาคารสถานที่
- 2.2.6 ระบบบริหารของสถาบันการศึกษา
- 2.2.7 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้สอน
- 2.2.8 การประเมินผลและติดตามการใช้หลักสูตร

2.3 ดำเนินการใช้หลักสูตร หรือบริหารหลักสูตร ขั้นตอนนี้ นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ที่ว่าเป็นศาสตร์นั้นหมายถึง การวางแผนการใช้ที่มีระบบ และใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเสริม ส่วนที่ว่าเป็นศิลปะนั้นหมายถึง ผู้ใช้ในที่นี้รวมทั้งผู้บริหารและผู้สอน จะมีบทบาทมากในการที่จะทำให้หลักสูตรบรรลุความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ดังที่กล่าวไว้ว่าหลักสูตรแม้จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร ถ้าผู้สอนไม่สนใจไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนการสอน หลักสูตรใหม่นั้นก็ไม่มี ความหมายและไม่ได้ผลตามที่หลักสูตรคาดหวัง

3. ระบบการประเมินหลักสูตร เป็นระบบสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรมีขั้นตอนและกระบวนการ ดังนี้

3.1 วางแผนประเมินหลักสูตร เป็นการพิจารณาว่าจะประเมินหลักสูตรในส่วนใดบ้าง เช่น ประเมินเอกสารหลักสูตร ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประเมินการสอนของผู้สอน ประเมินการบริหารหลักสูตรของผู้บริหาร ประเมินติดตามผลสำเร็จการศึกษา และประเมินการยอมรับหลักสูตรจากผู้ปกครองหรือชุมชนเหล่านี้ เป็นต้น

3.2 การเก็บข้อมูล ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือ และวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูล

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การจัดกระทำกับข้อมูลที่รวบรวมมาได้จัดเป็นหมวดหมู่ วิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับข้อมูลนั้น

3.4 การรายงานข้อมูล เป็นการนำเสนอข้อมูลผ่านการวิเคราะห์แล้ว โดยใช้การตีความ อธิบาย ลงสรุปเกี่ยวกับข้อมูลนั้น เพื่อนำข้อค้นพบจากรายงานข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตรต่อไป

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร แสดงเป็นแผนภูมิสรุปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและรูปแบบการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเหตุว่าการประเมินหลักสูตร จะช่วยให้คำตอบเกี่ยวกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่ดี ไม่ดี มีจุดดี และจุดด้อยที่ใด ทั้งนี้แนวคิดของการประเมินหลักสูตร สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) และคณะให้ไว้ว่า "การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกอื่นที่ดีกว่าเดิม" ซึ่งโดยทั่ว ๆ ไปแล้วการประเมินหลักสูตรใด ๆ ก็ตามมีจุดมุ่งหมายอยู่ 3 ประการ ได้แก่ (ทิตนา แชมมณี. 2528 : 113 - 114)

1.1 เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

1.2 เพื่อตัดสินใจว่า การวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงาน และการสอนตามหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

1.3 เพื่อวัดผลดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

1. ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินเป็นกระบวนการของการตัดสินใจ และตัดสินใจคุณค่าผลสัมฤทธิ์ของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Taba. 1962 : 312) และยังเป็นกระบวนการให้ได้มา ซึ่งสารสนเทศสำหรับตัดสินใจคุณค่าของโปรแกรมการศึกษา ผลผลิต กระบวนการจุดมุ่งหมายของโครงการ หรือทางเลือกต่าง ๆ ที่ออกแบบเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2524 : 3 - 4) การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญขั้นหนึ่ง ของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร กล่าวคือ ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไข และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (รัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529 : 211) การประเมินหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งสามารถดำเนินการได้ 3 ระยะ คือ ประเมินหลังจากได้ร่างหลักสูตรแล้ว ประเมินขณะที่กำลังอยู่ในระหว่างการใช้หลักสูตร และประเมินหลังจากการใช้หลักสูตรแล้ว (สงัด อุทรานันท์. 2532 : 353) ทิตนา แชมมณี ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า เป็นการหาข้อมูลเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกวิถีทางในการจัดการศึกษา และการจัดทำหลักสูตร (ทิตนา แชมมณี. 2526 : 51) การประเมินหลักสูตรยังเป็นการศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ของ

หลักสูตร ได้แก่ หลักการ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน และการวัดผล (สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 155) นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตร ยังเป็นกระบวนการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่า การปฏิบัติจริงนั้น ได้ผลใกล้เคียงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2533 : 18) ซึ่งการเปรียบเทียบนี้จะดำเนินการหลังจากได้มีผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนั้น ๆ ไปแล้ว การประเมินในลักษณะนี้เป็นการติดตามความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษา ว่ามีความสามารถและประสบความสำเร็จในการทำงานได้ผลมากน้อยเพียงใด (สังต์ อุทรานนท์. 2532 : 280)

2. จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา นั้น มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หรือต้องปรับปรุงแก้ไข จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรมี 2 ประการ คือ ประเมินเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้ผลการประเมินนั้นให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และประเมินผลเพื่อสรุปคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตรว่าดี หรือควรปรับปรุงแก้ไข ควรใช้ต่อไปหรือควรยกเลิกทั้งหมด หรืออาจยกเลิกเพียงบางส่วน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2521 : 140) การประเมินหลักสูตรเป็นเรื่องที่ผู้วางแผน ประสพการณ์เรียนรู้ จะต้องคำนึงถึงนักพัฒนาหลักสูตร จะต้องคิดวิธีการพิจารณาดัดสินว่าหลักสูตร หรือประสพการณ์ที่จัดขึ้นนั้น ถูกต้องตามหลักการมากน้อยเพียงใด และถ้าต้องการความเป็นเลิศ หรือต้องการคุณภาพของการศึกษา จำเป็นต้องมีการตรวจสอบพิจารณา วิเคราะห์ส่วนดี และส่วนบกพร่องของขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดประสพการณ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุเป้าหมายให้ดีที่สุด การประเมินหลักสูตรอาจเริ่มศึกษาจากสิ่งต่อไปนี้คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา แหล่งวิทยาการ การประเมินผลและวิชาชีพ และอิทธิพลที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของหลักสูตร (เสริมศรี ไชยศร. 2526 : 151 - 153)

3. เกณฑ์การประเมินหลักสูตร

เน็กเลีย และอีแวนส์ (Neagley and Evans. 1967 : 15 - 16) ได้กำหนดเกณฑ์ประเมิน

หลักสูตรไว้ 7 ประการ คือ

1. หลักสูตรที่ดีจะต้องมีการวางแผนจัดทำและประเมินผลอย่างเป็นระบบ
2. หลักสูตรที่ดีจะต้องสะท้อนวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาออกมาเด่นชัด
3. หลักสูตรที่ดีจะต้องรักษาคุณภาพของวัตถุประสงค์ด้านต่าง ๆ ไว้โดยตลอด
4. หลักสูตรที่ดีจะต้องส่งเสริมให้ได้ประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน
5. หลักสูตรที่ดีจะต้องยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพการณ์และสภาพของผู้เรียน
6. หลักสูตรที่ดีจะต้องใช้ประโยชน์จากประสบการณ์การเรียนรู้ และจากทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้มากที่สุด
7. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้ผู้เรียนแต่ละคน มีโอกาสได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุด

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529 : 226 - 227) เสนอแนวความคิดว่าการใช้เกณฑ์การประเมินผลควรพิจารณาให้สัมพันธ์กับผลที่ได้รับที่พึงปรารถนา กระบวนการของการใช้หลักสูตรและความเหมาะสมของหลักสูตรกับมาตรฐานที่กำหนดไว้

ผลที่ได้รับ เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ที่ใช้เป็นเกณฑ์ของการประเมินผลการศึกษา ซึ่งอาจจำแนกผลที่ได้รับออกเป็นหลายประเภท ได้แก่ จำแนกเป็นผลที่ได้รับในระยะสั้นและระยะยาว จำแนกเป็นผลที่ได้รับโดยตั้งใจกับมิได้ตั้งใจ และจำแนกผลที่ได้รับจากพฤติกรรมที่แสดงออกในสามด้าน คือ พฤติกรรมทางพุทธิลักษณะ จิตลักษณะและปฏิบัติลักษณะ

กระบวนการ เป็นเกณฑ์อีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้ หรือการเรียนรู้หลักสูตร อันเป็นปรากฏการณ์ในรูปของการดำเนินงานซึ่งเป็นกระบวนการที่ได้วางแผนหรือตั้งใจไว้ว่า กิจกรรมในห้องเรียนและปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นจริงหรือไม่

ความเหมาะสมกับมาตรฐาน การประเมินผลควรตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรกับมาตรฐานที่ได้มาจากลักษณะหลักสูตรที่พึงปรารถนา เช่น หลักสูตรประกอบด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัยหรือไม่

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ ให้ความเห็นว่าคำตอบของคำถามต่อไปนี้เป็นเครื่องชี้บอกว่าหลักสูตรนั้นดีหรือไม่ คำถามนั้นคือ

1. มีข้อมูลที่จำเป็น (เช่น จำนวนและประเภทของนักศึกษา สังคมและความช่วยเหลือ

เกี่ยวกับสถาบันธรรมชาติ และคุณสมบัติของกระบวนการเรียนรู้ ทรัพยากร และความสะดวกสบาย รายงานการวิจัยและคำแนะนำจากผู้ประกอบวิชาชีพทั้งหลาย) เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเพียงพอหรือไม่

2. จุดมุ่งหมายของสถาบัน เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนเพียงพอหรือไม่ มีความสมดุลและความเป็นไปได้เพียงใด มีการจัดหาเพื่อการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีการยืดหยุ่นเพื่อการตัดความมุ่งหมายบางอย่างออก และเพิ่มตามความจำเป็นหรือไม่

3. โอกาสของการเรียนรู้ที่คาดล่วงหน้าว่าจะก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนโดยการรับรู้จากอาจารย์โดยตรงและการเรียนรู้ด้วยตนเอง การนำตนเองในเรื่องของการเรียนโดยความสมัครใจ ด้วยการให้บริการของสถาบันมีหรือไม่

4. ทั้งนักศึกษาและอาจารย์มีความเข้าใจร่วมกัน ในการวางแผนหลักสูตร ซึ่งจะให้ผลแก่ทั้ง 2 ฝ่ายหรือไม่ มีการพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้นักศึกษาได้รับอนุญาตให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาหลักสูตรหรือไม่ และโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว นักศึกษามีความเข้าใจ และยอมรับในความคาดหวังที่จะเกิดขึ้นหรือไม่

5. เป้าหมายสำคัญ ๆ มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับโอกาสของการเรียนรู้ในแต่ละขอบเขตที่ได้เลือกสรร เพื่อที่จะให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ได้มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ของโอกาสในการเรียนรู้กับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีช่องว่างหรือมีความซ้ำซ้อนกันหรือไม่ และถ้ามีช่องว่างหรือมีความซ้ำซ้อนกันได้มีการแก้ไขหรือไม่

6. ภายในแต่ละขอบเขตของความมุ่งหมาย ที่เกี่ยวข้องกับโอกาสของการเรียนรู้ มีรูปแบบของการสะท้อนความรู้สึกลงใจในการร่างหลักสูตรหรือไม่

7. แผนการที่วางไว้เหมาะสมกับสถาบัน และมีการพัฒนาแผนโดยปรับให้เหมาะสมกับประชากร และวิทยาการที่มีอยู่ในสถาบันบ้างหรือไม่ โอกาสของการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของประชากรหรือชุมชนหรือไม่

8. ได้มีการใช้กระบวนการที่รักษาไว้ ซึ่งความสมดุลในการยอมรับพิจารณาความต้องการและแรงผลักดันจากภายนอกหรือไม่

9. การพัฒนาหลักสูตรทั้งหมดได้เป็นที่เข้าใจแจ่มแจ้งหรือไม่

Handwritten signature or mark.

10. ผู้ที่รับผิดชอบในการวางแผน เป็นตัวแทนของบุคคลที่เกี่ยวข้อง (หมายรวมถึง นักศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป และบุคลากรในด้านวิชาชีพ) หรือไม่
11. มีการใช้ข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากนักศึกษา และบุคคลอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้น ไว้ในโครงการหรือไม่
12. มีโครงการเพื่อการประชาสัมพันธ์แก่นักศึกษา ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ หรือไม่
13. มีตัวแทนของที่ประชุม หรือมีหน่วยประเมินผลหลักสูตร หรือหน่วยอื่น ๆ หรือมีบุคคลผู้รับผิดชอบในการจำแนกปัญหาที่พบในกระบวนการร่างหลักสูตรหรือไม่ และเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น มีช่องทางการติดต่อเพื่อแก้ปัญหา และรายงานการแก้ปัญหาให้ทราบหรือไม่ มีระบบเกี่ยวกับความมั่นคงของแผน การติดตามผลและการรายงานผล โดยถือว่าสิ่งเหล่านี้ทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือไม่
14. โครงการนี้จะเป็นการคาดหวังได้หรือไม่ว่า จะใช้ทรัพยากรการศึกษา และสื่อการสอนของสถาบัน และของชุมชนได้อย่างเต็มที่
15. การร่างหลักสูตรมีความยืดหยุ่นเพียงพอ เพื่อโอกาสของการเรียนรู้รู้อย่างอื่น เพื่อรูปแบบของการเรียนการสอนอื่น ๆ และเพื่อความเห็นของครูและนักเรียนโดยทั่ว ๆ ไปหรือไม่ (กาญจนา คุณารักษ์. 2527 : 322 - 323 ; อ้างอิงมาจาก Saylor and Alexander. n.d.)

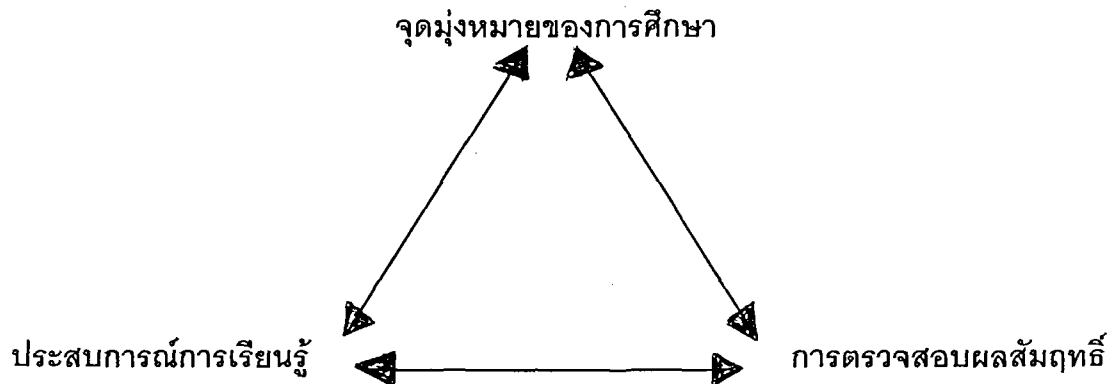
4. รูปแบบของการประเมินหลักสูตร แบ่งได้ 3 รูปแบบ คือ

4.1 รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal - Attainment Model) ซึ่งเน้นวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลักในการประเมิน ดังนั้นผู้ประเมินจึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายและตีค่าจุดมุ่งหมายเหล่านี้ เพื่อพิจารณาว่าสิ่งที่จะประเมินบรรลุจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด ผู้มีความคิดในแนวนี้ ได้แก่ ไทเลอร์ (Tyler) ทาบ (Taba) แฮมมอนด์ (Hammond) และครอนบาค (Cronbach)

4.1.1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler's Model of Evaluation)

ไทเลอร์ (Tyler. 1970 : 110 - 125) ให้ความเห็นว่า การประเมินควรใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ โดยมีการศึกษาเป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ จุดมุ่งหมายของการศึกษา ประสบการณ์การเรียนรู้และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์

กระบวนการนี้ถือว่า การประเมินผลหลักสูตรเป็นการตรวจสอบว่า ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยมีรูปแบบการประเมินตามภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์

ตามแนวคิดดังกล่าวนี้ พื้นฐานของการจัดหลักสูตรก็คือ ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องสามารถวางจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่า ต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนหรือมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร บทบาทของการประเมินหลักสูตรจึงอยู่ที่การดูผลผลิตของหลักสูตรว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ แนวคิดของไทเลอร์ ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model)

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรของ ไทเลอร์ ถือว่าการประเมินผลหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน และเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งได้เสนอขั้นตอนการเรียนการสอนและเป็นการประเมินผลดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างกว้าง ๆ โดยการวิเคราะห์ทรัพยากรของจุดมุ่งหมาย (Goal - Sources) คือ นักเรียน สังคม และเนื้อหาสาระ และขอบเขตของจุดมุ่งหมาย (Goal - Seleans) คือ จิตวิทยาการเรียนรู้และปรัชญาการศึกษา
2. กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน เฉพาะเจาะจงซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดในภายหลัง
3. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมก็จะทำให้เนื้อหา หรือประสบการณ์ที่วางไว้

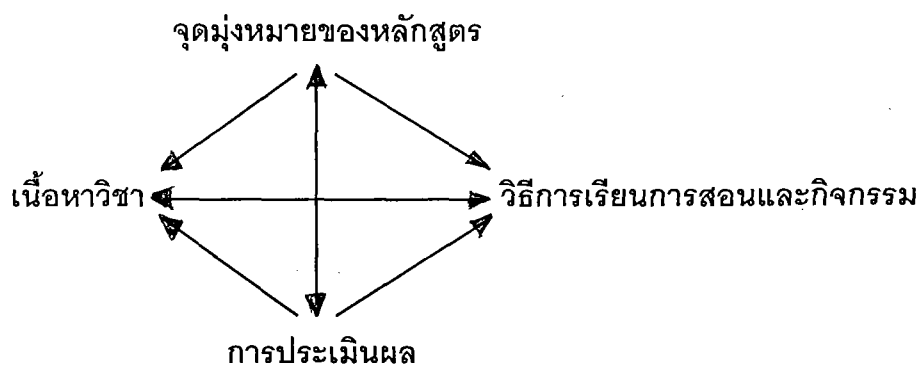
ประสบความสำเร็จ

5. การประเมินผลโดยการตัดสินด้วยการวัดผลทางการศึกษา หรือการทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียน

6. ถ้าไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก็จะต้องมีการตัดสินใจที่จะยกเลิก หรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น แต่ถ้าบรรลุตามจุดมุ่งหมายก็อาจจะใช้ผลสะท้อนกลับ (Feed-back) ของหลักสูตรนั้น เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการกำหนดจุดมุ่งหมาย หรือใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา คุณค่าของหลักสูตร

4.1.2 รูปแบบการประเมินของทาบาคา (Taba's Model Evaluation)

ทาบาคา (Taba. 1962 : 413 - 444) ได้เสนอรูปแบบโดยใช้ชื่อว่า A Conceptual Frame Work for Curriculum Design) ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการประเมินของทาบาคา

ภาพประกอบ 4 แสดงว่า หลักสูตรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการเรียนการสอนและกิจกรรม และการประเมินผล โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ เพื่อที่จะกำหนดแนวทางในด้านเนื้อหา วิธีการเรียนการสอนและกิจกรรม รวมทั้งการประเมินผลว่า ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่

4.1.3 รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond's Model Evaluation)

แฮมมอนด์ (Hammond. 1967 : 1 - 17) ได้เสนอรูปแบบของการประเมินสามมิติ

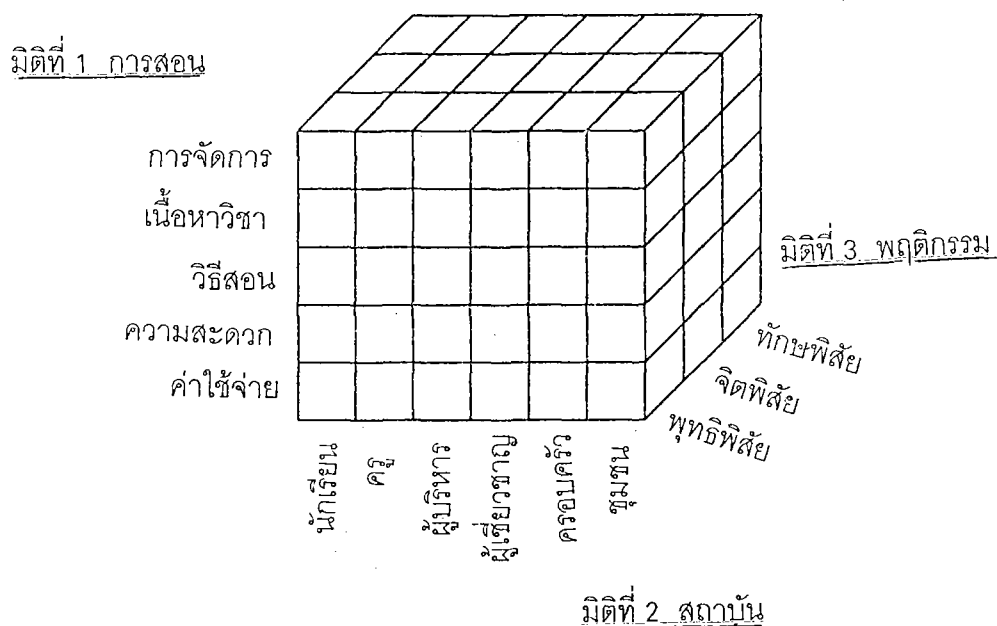
ประกอบด้วย

มิติที่ 1 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดชั้นเรียนและตารางสอน เนื้อหาวิชา

วิธีการสอน วัสดุอุปกรณ์และค่าใช้จ่าย

มิติที่ 2 ด้านสถาบัน ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ครอบครั้ว ผู้เชี่ยวชาญ และชุมชน

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้ ความจำ เจตคติ และทักษะ

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการประเมินของแฮมมอน

ภาพประกอบ 5 แสดงว่า มิติที่ 1 และมิติที่ 2 ให้ข้อมูลเชิงอธิบาย ส่วนมิติที่ 3 ให้ข้อมูลที่เป็นวัตถุประสงค์ว่าจะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใดบ้าง ทั้ง 3 มิตินี้มีความสัมพันธ์กัน เช่น ผู้ประเมินต้องการทราบว่า ถ้าใช้วิธีสอน (มิติที่ 1) แล้วจะทำให้ให้นักเรียน (มิติที่ 2) เกิดทักษะตามที่ต้องการหรือไม่ (มิติที่ 3) ดังนั้นข้อมูลในมิติที่ 1 และมิติที่ 2 จะเป็นข้อมูลเชิงอธิบายเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นกระบวนการและสภาพสังคม ส่วนมิติที่ 3 เป็นความมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้น การประเมินหลักสูตรตามแนวของแฮมมอน จึงต้องทำการประเมินทั้ง 3 มิติ

4.1.4 แนวคิดในการประเมินของครอนบาค (Cronbach)

ครอนบาค ได้เสนอให้ทำการประเมินสิ่งต่อไปนี้คือ กระบวนการ (Process) ทักษะ ความชำนาญ (Proficiency) เจตคติ (Attitude) และการติดตามผล (Follow-up)

แนวทางการประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของครอนบาคนี้ คำนึงถึงตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการหลักสูตร เป็นการเพิ่มเติมจากแนวคิดของไทเลอร์ นั่นคือ ครอนบาค ได้ให้ความสนใจในด้านกระบวนการดำเนินการหลักสูตร และมีการติดตามผลนักศึกษาด้วย ผลที่ได้จากการประเมินมุ่งสู่การตัดสินใจหลายประการ คือ ทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับรายวิชา เกี่ยวกับตัวบุคคลคือ นักศึกษา และเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแนวคิดในการประเมินของครอนบาคโดยละเอียดแล้ว จะพบว่า มีข้อจำกัดในการประเมินอยู่หลายประการคือ

1. องค์ประกอบของหลักสูตรที่แนวคิดนี้ให้ความสนใจ จะประเมินมีเพียงองค์ประกอบที่เป็นกระบวนการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นกระบวนการเรียนการสอนเท่านั้น ส่วนองค์ประกอบเกี่ยวกับผลผลิตของหลักสูตร องค์ประกอบอื่นที่อยู่ในระยะก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ มิได้รับความสนใจที่จะประเมิน เช่น ความเหมาะสมของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ หลักสูตร หรือคุณลักษณะของครูและนักเรียน เป็นต้น

2. ลักษณะการประเมินเป็นแบบการประเมินรวม (Summative Evaluation) มากกว่าการประเมินย่อย (Formative Evaluation)

3. วิธีการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร มิได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะทำอย่างไร เกณฑ์การตัดสินจะเป็นไปตามลักษณะของกลุ่มมากกว่า (บุญส่ง นิลแก้ว. 2530 : 13 - 14)

4.2 รูปแบบที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) รูปแบบที่ใช้เกณฑ์เป็นหลัก แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ก. ประเภทใช้เกณฑ์ภายในเป็นหลัก ได้แก่ การประเมินกระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยให้วัตถุประสงค์บรรลุผล เช่น การประเมินกระบวนการ หรือวิธีการ

ข. ประเภทใช้เกณฑ์ภายนอกเป็นหลัก ได้แก่ การประเมินผลของวัตถุประสงค์ที่บรรลุผล เช่น การประเมินผลผลิต ผู้นำในแนวคิด รูปแบบการประเมินประเภทนี้ ได้แก่ สคริเวน (Scriven) และสเตค (Stake)

4.2.1 แนวคิดในการประเมินของสคริเวน (Scriven's Good Free Evaluation)

สคริเวน (Scriven, 1967 : 39 - 83) ได้นำแนวคิดของครอนบาคมาขยายให้กว้างออกไป สคริเวน ได้เน้นการประเมิน 4 ลักษณะ คือ

- ก. ประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) เป็นการประเมินที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ หรือดำเนินการหลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน
- ข. การประเมินผลรวบยอด (Summative Evaluation) เป็นการประเมินสรุปของหลักสูตร จะดำเนินการเมื่อสิ้นสุดกระบวนการใช้หลักสูตรแล้ว ทั้งนี้เพื่อเป็นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ตลอดจนหาจุดเด่น หรือจุดบกพร่องของหลักสูตร ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เพื่อการนำไปใช้กับหลักสูตรอื่น
- ค. การประเมินผลภายใน (Intrinsic Evaluation) เป็นการประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ภายในตัวของมันเอง เช่น การประเมินเนื้อหา จุดมุ่งหมายโครงสร้างของหลักสูตร เป็นต้น
- ง. การประเมินผลสำเร็จ (Pay-off Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ใช้ในการดำเนินการหลักสูตร เช่น การประเมินผลที่เกิดจากการสอนของครูที่มีต่อนักเรียน หรือผลที่เกิดกับครู หรือผลที่เกิดกับผู้ปกครอง เป็นต้น

ตามแนวคิดของสคริเวนเกี่ยวกับการประเมินใน 4 ลักษณะดังกล่าวนี้ เมื่อนำมาสัมพันธ์กันจะได้ลักษณะของผลการประเมินเพื่อการตัดสินใจ 4 ประการ ดังแสดงในภาพประกอบ 6

ลักษณะการประเมิน	การประเมินภายใน	การประเมินผลสำเร็จ
การประเมินย่อย	ตัดสินความสมบูรณ์ของเนื้อหา (เช่น โครงสร้าง ลำดับ เนื้อหา)	ตัดสินผลที่เกิดระหว่างดำเนินการเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับ
การประเมินรวม	ตัดสินขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับวัสดุ ต่าง ๆ	ตัดสินขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น

ภาพประกอบ 6 แนวคิดในการประเมินของสคริเวน

จุดเด่นสำคัญของการประเมินผลโดยยึดหลักเกณฑ์เป็นหลักของสคริเวน ก็คือ เป็นการ

ประเมินผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากหลักสูตรที่คาดหวังไว้และไม่คาดหวังไว้ เป็นการขยายแนวคิดของ ไทเลอร์ สตรีเวน ไม่ได้เสนอแนะอะไรเกี่ยวกับวิธีการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ว่าเป็นอย่างไร เป็นเพียงการ เสนอรูปแบบรวม ๆ ของการประเมินผลตามทัศนะของเขาเท่านั้น

4.2.2 แนวความคิดการประเมินของสเตค (Stake's Countenance Model)

สเตค (Stake. 1967 : 523-540) ได้เสนอให้เห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ขึ้นมาเป็น หลักสูตร แนวความคิดของสเตค ต่างจากคนอื่นในด้านที่ว่า ถ้าพบว่าผลผลิตของหลักสูตรไม่ดี แล้ว ไม่ได้หมายความว่า เนื้อหาของหลักสูตรจะไม่ดี แต่ผลที่เกิดขึ้น อาจเกิดจากองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม ผู้สอน หรือผู้เรียน แนวความคิดของสเตค เขียนเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

	Intents (ผลที่คาดหวัง)	Deservation (ผลที่เกิดขึ้นจริง)	Standard (มาตรฐานที่ใช้)	Judgement (ที่มาของการตัดสินใจ)
สิ่งนำเข้า (Inputs)	ควรมีปัจจัยใดบ้างที่จะเอื้ออำนวยในการเรียนการสอน	ภาวะที่มีอยู่จริงก่อนการเรียน การสอน		
กระบวนการ (Process)	ควรดำเนินการเรียนการสอนอย่างไร	การเรียนการสอนจริงตามที่สังเกตในขณะที่มีการเรียนการสอน		
ผลผลิต (Outcome)	ต้องการให้เกิดผลอย่างไรหลังจากการเรียนการสอนแล้ว	ผลที่ได้รับหลังจากการเรียนการสอนจบลงแล้ว		

ตารางมิติเชิงบรรยาย

ตารางมิติเชิงตัดสิน

ภาพประกอบ 7 รูปแบบการประเมินที่ยึดหลักเกณฑ์เป็นหลักของสเตค

จากภาพประกอบ 7 ในส่วนของตารางมิติเชิงบรรยาย ต้องพิจารณาข้อมูลในแนวตั้งว่า

มีความสัมพันธ์หรือไม่กับข้อมูลในแนวนอน โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกัน เพื่อตรวจสอบว่า ข้อมูลที่เกิดขึ้นตามแนวดิ่ง สอดคล้องกับข้อมูลที่คาดหวังไว้หรือไม่เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีความสัมพันธ์กันในแนวดิ่ง และมีความสอดคล้องกันในแนวนอนแสดงว่าหลักสูตรหรือกระบวนการวิชานั้น เหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของตารางมิติเชิงตัดสินใจ จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้มาจาก ตารางมิติเชิงบรรยาย ซึ่งแบ่งเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน และที่มาของการตัดสินใจว่า หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมาย หรือมีประสิทธิภาพเพียงใด ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใด มีปัจจัย อะไรเป็นตัวเกื้อหนุน

4.3 รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision Model) เป็นรูปแบบที่อาศัยการ ประเมินผลเปรียบเทียบข้อมูล หรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหลักสูตรกับมาตรฐาน ที่ ผู้ประเมินกำหนดไว้ ผู้ที่เสนอรูปแบบนี้ ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

4.3.1 รูปแบบการประเมินสตัฟเฟิลบีม (The Cipp Model of Evaluation)

ในปี ค.ศ. 1968 สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินเพื่อการ ตัดสินใจ 4 ขั้นตอน คือ (1) การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions) (2) การ ตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring Decisions) (3) การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Implementing Decision) (4) การตัดสินใจเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Recycling Decisions) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความสำเร็จของโครงการ เรียกว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับความสำเร็จ ซึ่ง เป็นการประเมินที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีขั้นตอน สตัฟเฟิลบีม ได้เสนอความคิดว่า ควรทำ การประเมินองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

ก. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ข้องกับสภาพปัญหาความต้องการและสิ่งต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ตั้งจุดประสงค์ ของหลักสูตร

ข. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่น่าสนใจในการ ดำเนินการโครงการ หรือหลักสูตร ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการตัดสินใจ ว่า จะเลือกปัจจัยใดดี ในการวางแผนออกแบบในการดำเนินการต่อไป

ค. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น การบริหารหลักสูตร จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะดำเนินการโดยวิธีใด และอย่างไรวิธีใดมีข้อบกพร่อง และจะแก้ไขอย่างไร

ง. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตและผลกระทบของโครงการ หรือหลักสูตรว่าได้ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการหรือหลักสูตรให้ได้ผลดีกว่าเดิม

จากแนวความคิดในการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าว กรอบความคิดในการประเมินของสตีฟ เฟิลบีม สามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ของการประเมินได้ดังนี้

	ความคาดหวัง	ความเป็นจริง
เป้าหมาย	การตัดสินใจในการวางแผน หรือตั้งความมุ่งหมาย (ประเมินบริบท) (1)	การตัดสินใจในผลสำเร็จ (ประเมินผลผลิต) (4)
วิธีการ	การตัดสินใจในการออกแบบ ดำเนินการหรือโครงสร้าง (ประเมินปัจจัยเบื้องต้น) (2)	การตัดสินใจในการใช้วิธี ดำเนินการ (ประเมินกระบวนการ) (3)

ภาพประกอบ 8 ความสัมพันธ์ของการประเมินและการตัดสินใจตามแนวคิดของสตีฟเฟิลบีม

จากภาพประกอบ 8 แสดงว่าหลังจากทำการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรแล้ว จะทำให้ได้สิ่งต่อไปนี้คือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (กรอบที่ 1) ปัจจัยหรือกิจกรรมที่ควรจัดเข้าไปในหลักสูตร (กรอบที่ 2) กิจกรรมหรือกระบวนการที่นำไปปฏิบัติ (กรอบที่ 3) และผลที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินการหลักสูตร (กรอบที่ 4) การประเมินตามแนวความคิดนี้ ต้องทำการประเมินเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกัน วิธีการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แสดงไว้ดังนี้

บริบท	ปัจจัยเบื้องต้น	กระบวนการ	ผลผลิต
1. บรรยายสภาพแวดล้อม	บรรยายและวิเคราะห์	รวบรวมข้อมูล	กำหนดเกณฑ์การวัดที่
2. เปรียบเทียบปัจจัยป้อน เข้าและผลผลิตที่เป็น จริงกับที่คาดหวัง	ทรัพยากรมนุษย์และ วัสดุที่เหมาะสม, ยุทธวิธีการแก้ปัญหา	โดยเฉพาะสำหรับ การตัดสินใจ ในโครงการและ	สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ โดยการเทียบผลการวัดกับ เกณฑ์มาตรฐานและแปล
3. เปรียบเทียบระบบการ ปฏิบัติที่น่าจะเป็นและ ที่เป็นไปได้	และการออกแบบ กระบวนการที่เกี่ยวข้อง ข้อที่เป็นไปได้	กระบวนการที่ เป็นจริง	ความหมายผลผลิตในรูป ของข้อมูลที่ได้จากองค์ ประกอบทั้ง 3 เป็นพื้นฐาน
4. วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ เกิดความแตกต่าง ระหว่างสิ่งที่คาดหวัง กับสิ่งที่เป็จริง			

ภาพประกอบ 9 วิธีการประเมินองค์ประกอบโดยใช้รูปแบบการประเมินชิป

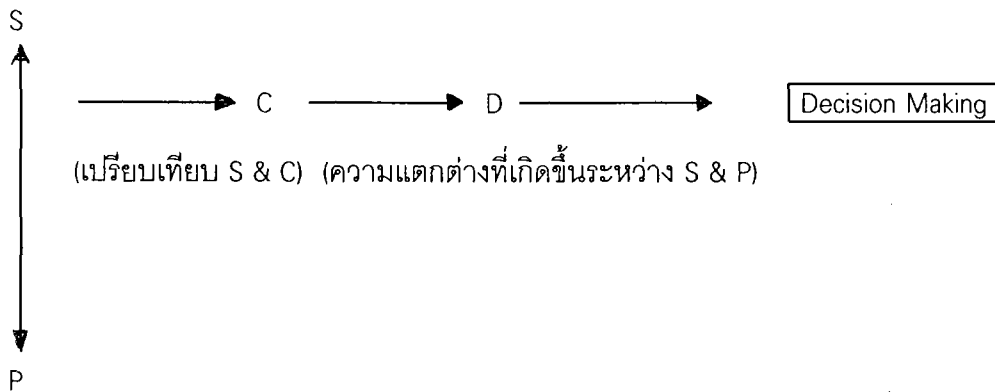
(Worthen and Sanders. 1973 : 128 -150)

จากภาพประกอบ 9 การดำเนินการประเมินเป็นขั้นตอนตามลำดับ คือประเมินบริบท เป็นจุดเริ่มต้นของการตัดสินใจ เพื่อการวางแผนตั้งวัตถุประสงค์ และดำเนินการประเมินปัจจัยเบื้องต้นเพื่อกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร เลือกวิธีการที่เหมาะสม และเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ประเมินกระบวนการ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการ ขั้นตอนสุดท้ายเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการหลักสูตรประเมินผลผลิต

4.3.2 รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Provus's Discrepancy Evaluation Model)

โดยอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลในสิ่งที่เกิดขึ้นจริง หรือสิ่งที่ดำเนินการอยู่กับมาตรฐานที่กำหนดขึ้นมา โดยกระทำในทุกขั้นตอนของระบบหลักสูตร ถ้าบกพร่องขั้นตอนใดก็จะปรับปรุงแก้ไขในขั้นตอนนั้น ๆ ด้วยวิธีการแก้ปัญหา (Problem Solving) ดังภาพประกอบ 10

(มาตรฐานที่กำหนด)

(สิ่งที่เกิดขึ้นจริง)

ภาพประกอบ 10 รูปแบบการประเมินของโพรวัส

- S = Standard เป็นขั้นแรกของการดำเนินการประเมินหลักสูตร กล่าวคือ ผู้ประเมินจะต้องตั้งเกณฑ์มาตรฐานของสิ่งที่ต้องการวัดได้ก่อน
- P = Performance หลังจากดำเนินการขั้นแรกเรียบร้อยแล้ว ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลในสิ่งที่ต้องการวัดมาให้เพียงพอ และข้อมูลเหล่านั้น ควรเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ชัดเจน
- C = Compare เมื่อตั้งมาตรฐานและรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ก็นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้
- D = Discrepancy จากการเปรียบเทียบข้อมูลกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินจะพบว่า มีช่องว่างอะไรที่เกิดขึ้นกับผลที่คาดหวัง

แนวทางในการประเมินของโพรวัส สอดคล้องกับผู้ประเมินหลายประการ และเป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร จะสามารถนำไปตัดสินใจว่าจะใช้รูปแบบการประเมินแบบนั้นหรือไม่ หรือจะปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม หรือจะหยิบยกข้อมูลใดข้อมูลหนึ่งมาพิจารณาก็ได้ (สันต์ ธรรมบำรุง. 2527 : 153 - 154)

จะเห็นได้ว่า รูปแบบในการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก และรูปแบบที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก ต่างก็มุ่งองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ส่วนรูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจเป็น

การประเมินในหลาย ๆ องค์ประกอบ แล้วนำผลที่ได้มาประกอบกัน

จากการที่ได้ศึกษารูปแบบการประเมินผลทั้ง 3 รูปแบบ ผู้วิจัยจึงได้เลือกรูปแบบการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบการประเมินชิปของ สตีฟเฟิลบีม มาเป็นแนวทางในการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพราะเหตุว่ารูปแบบการประเมินชิปเป็นการประเมินที่เป็นระบบครอบคลุมทั้งการวางแผน การดำเนินงานและผลผลิต ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์และสอดคล้องกันของหลักสูตร และจุดบกพร่องที่ควรแก้ไข

กล่าวโดยสรุป จะเห็นได้ว่าการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบการประเมินชิปนี้ เป็นการประเมินหลักสูตรอย่างมีระบบทำให้ทราบว่าส่วนใดของหลักสูตรใช้ได้ ส่วนใดบกพร่อง หรือต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้แก้ไขให้ตรงจุด และข้อมูลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

การประเมินหลักสูตรโดยประเมินองค์ประกอบหลายด้าน ย่อมเป็นการมองหลักสูตรใน ด้านกว้าง และเป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นการใช้ข้อมูลย้อนกลับในกระบวนการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และเป็นวัฏจักรที่ครบวงจร (ไซติ เพชรชื่น. ม.ป.ป. : 74) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ เตือนใจ เกตุษา (2531 : 15) ที่ว่าการประเมินหลักสูตรควรประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรให้ครบทั้ง 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรก คือ ส่วนที่เป็นโครงสร้างของหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์ของหลักสูตรเนื้อหากระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน และวิธีการประเมินผล และองค์ประกอบที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ การประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ปรัชญาการจัดการศึกษา ของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

'บริหารธุรกิจ ผลิคนักธุรกิจ และครูธุรกิจ ที่สุจริต คิดเป็น และทำเป็น'

หลักการของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร จึงได้ทำการพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสม ในอันที่จะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการของกำลังคนระดับผู้บริหารชั้นต้นในปัจจุบัน รวมทั้งคำนึงถึงหลักสูตรที่จะสามารถนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพของสังคมและเศรษฐกิจ อันจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ สมความมุ่งหมายของหลักสูตรทุกประการหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2534 ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลหลัก 4 ประการ คือ

1. การปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ในสังกัดของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กระทำโดยคณะผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการจากคณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้แทนจากหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจ และนักธุรกิจระดับชั้นนำของประเทศ
2. การรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย การสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงลักษณะงานที่ต้องการ นำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาความละเอียดอ่อนในเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชา และการจัดโครงสร้างของหลักสูตรให้สอดคล้องต้องกัน
3. ข้อคิดเห็น จากการประชุมสัมมนาคณาจารย์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ที่ได้ร่วมกันจัดทำขึ้นจนสำเร็จเป็นหลักสูตรที่ทันสมัยนั้น ก็จะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีทิศทางเดียวกัน รวมทั้งข้อคิดเห็นจากการประชุมสัมมนาคณาจารย์ทางการบริหารธุรกิจระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ สามารถที่จะนำมาช่วยในการพิจารณา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขให้สอดคล้องกับสภาวะสังคมเศรษฐกิจ
4. สรุปข้อคิดเห็นจากการสำรวจ และการอภิปรายของผู้ชำนาญการ นักวิชาการด้าน

บริหารธุรกิจ และผู้เชี่ยวชาญในวงการธุรกิจ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ ได้มีการปรับปรุงครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 และครั้งที่สองในปี พ.ศ. 2534 ในการปรับปรุงหลักสูตรแต่ละครั้งก็ได้มีการพิจารณาอย่างเหมาะสม โดยดูจากสภาพของความต้องการบุคลากรในตลาดแรงงาน และปรับโครงสร้างของหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะสอดคล้องกับการบริหารหลักสูตรสมัยใหม่ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพของตลาดแรงงานตลอดจนการปรับปรุงกลุ่มวิชาในแต่ละวิชาเอกเพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการบริการสังคมได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้น

ชื่อหลักสูตร หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ชื่อปริญญา บริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ชื่อย่อ บธ. บ. (ธุรกิจศึกษา)

B.B.A. (Business Education)

- ความมุ่งหมาย**
1. ผลิตครูบริหารธุรกิจที่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ ครู อาจารย์ ศึกษา นิเทศก์ เจ้าของ ผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ผู้บริหารสถานศึกษา ทางสายวิชาธุรกิจ พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายการฝึกอบรม นักวิชาการ หรือวิทยากร ตามสาขางานที่ได้ศึกษามา
 2. ผลิตครูบริหารธุรกิจ ที่มีความรู้ ความสามารถสอน และอบรมนักเรียน นักศึกษาตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางสาขาวิชาบริหารธุรกิจ โดยเน้นวิธีการสอน วิชาชีพเฉพาะสาขา รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานด้านฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ในด้านที่เกี่ยวกับงานธุรการ และงานวิชาการตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษา และฝึกปฏิบัติมา
 3. ฝึกฝนอบรมให้ครูบริหารธุรกิจมีความคิดเปิดกว้างสร้างสรรค์ เอาใจใส่ที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ทันวิทยาการสมัยใหม่อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อสามารถ

ปฏิบัติงานที่สำคัญอันได้แก่ 'การสร้างคนที่มีคุณภาพ' ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยอุดมการณ์และหลักวิชา โดยผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้รับบริการฝึกฝนมา อีกทั้งสามารถแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ได้ด้วยหลักการเหตุผล ความเข้าใจ ความเพียรพยายาม ความเสียสละและอดทน

4. ปฏิบัติงานในด้านความรับผิดชอบหน้าที่ และจรรยาบรรณ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา เข้าใจ และเอาใจใส่ที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

สาขางานเฉพาะ 1. ธุรกิจศึกษา - การตลาด

2. ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ

3. ธุรกิจศึกษา - การบัญชี

4. ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์

วุฒิเข้าศึกษา 1. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าสำหรับหลักสูตร 4 ปี

2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิชาเอกตรงกับสาขางานเฉพาะ หรือวิชาเฉพาะด้านที่จะเข้าศึกษา โดยจะต้องศึกษาอีกไม่น้อยกว่า 80 หน่วยกิต

**โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาบริหารธุรกิจ
วิชาเอกธุรกิจศึกษา**

1. วิชาพื้นฐาน	ศึกษาไม่น้อยกว่า	35	หน่วยกิต
1.1 หมวดวิชาสังคมศาสตร์	• 6		•
1.2 หมวดวิชามนุษยศาสตร์	• 6		•
1.3 หมวดวิชาภาษาศาสตร์	• 9		•
1.4 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	• 12		•
1.5 หมวดวิชาพลศึกษาและนันทนาการ	• 2		•
2. วิชาชีพ	ศึกษาไม่น้อยกว่า	105	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพครู	•	30	•
2.1.1 วิชาการศึกษาพื้นฐาน	• 14		•
2.1.2 วิชาการศึกษาธุรกิจ	• 12		•
2.1.3 วิชาการศึกษาเลือก	• 4		•
2.2 วิชาชีพธุรกิจ	•	75	•
2.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	• 45		•
2.2.2 วิชาชีพเฉพาะ	• 30		•
3. วิชาเลือกเสรี	ศึกษาไม่น้อยกว่า	6	หน่วยกิต
	รวม	146	หน่วยกิต

คุณสมบัติและลักษณะของครู

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจ วิชาเอกธุรกิจศึกษา มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อผลิตครูทางด้านธุรกิจ จึงควรเข้าใจและรู้จักคำว่า 'ครู' และ 'ครู ทางด้านธุรกิจ' ดังนี้

คำว่า 'ครู' ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 (2531 : 168) ได้ให้ความหมายไว้ว่า 'ครู คือ ผู้สั่งสอนศิษย์ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ดังนั้น ครูจึงมีความสำคัญยิ่งในการสอน เพราะครูจะเป็นผู้ที่พัฒนาคนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น'

ท่านพุทธทาสภิกขุ (2535 : 1 - 4) ได้อธิบายความหมายของคำว่า 'ครู' ไว้ในการแสดงปาฐกถาพิเศษท่ามกลางที่ประชุมเหล่าครูจำนวนมากเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2533 ณ สวนโมกขาราม อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีว่า

'ครู' โดยพยัญชนะ โดยตัวหนังสือหรือโดยภาษาก็ตาม คำว่า 'ครู' มันตรงกับคำว่า นักครู แปลว่า นัก หมายถึง ผู้ที่ทุกคนจะต้องสนใจด้วยความเคารพ คือเห็นว่าเป็นสิ่งสูงสุดต้องให้ความเคารพไม่ใช่ว่ามีความหมายว่านักอยู่บนหัวคน แต่มันก็มีความหมายเช่นนั้นเหมือนกัน คือว่าทุกคนจะต้องรู้สึกจะต้องเคารพ จะต้องบูชา

แต่มาเมื่อเร็ว ๆ นี้ กับปรากฏว่านักการศึกษาทางภาษาได้ค้นพบว่ามันยังมีรากศัพท์อีกอย่างหนึ่ง คือ เปิดประตู ภารกิจที่เปิดประตูเรียกว่า 'ครู' จึงบัญญัติกันใหม่ว่าครู คือ ผู้เปิดประตู หมายถึง เปิดประตูฝ่ายจิต ฝ่ายวิญญาณ อันไหนมีความหมายกว่ากันท่านทั้งหลายก็ลองคิดดูเอง แต่แล้วความหมายมันก็ต่อเนื่องกัน โดยที่ไม่แยกกัน คือ พอเปิดประตูให้ได้มันจึงมีบุญคุณ มีคุณค่าอยู่เหนือศีรษะคนเปิดประตูทางวิญญาณให้สัตว์ออกมาเสียจากคอก 'คอก' ในที่นี้หมายถึง อวิชชาความไม่รู้ คอกที่มีด คอกที่เหม็น คอกที่สกปรกคอกที่ยัดเยียดต้องทนทรมานอยู่ มีผู้เปิดประตูแล้วสัตว์ทั้งหลายก็ออกมาจากคอก การที่ออกมาเสียจากคอกได้นั้น มีพระคุณมหาศาล จึงมีความหมายว่าผู้ปลดปล่อย

ดังนั้น 'ครู' จึงเป็น 'ผู้นำ' เป็นผู้นำในความหมายหนึ่งนำทางฝ่ายวิญญาณ นำไปอย่างถูกต้องให้มันเป็นไปอย่างถูกต้อง

สรุปความแล้วก็เป็นปุชนียบุคคลคือ บุคคลที่ใคร ๆ ควรจะเคารพบูชากิจกรรมอันนี้

มันสูงมากที่เปิดประตูทางวิญญาณนี้จะมีเปิดได้ก็คน เมื่อครูเปิดได้จริง 'ครู' ก็เป็นปูชนียบุคคลครู จึงได้รับเกียรติเป็นปูชนียบุคคลมาตั้งแต่โบราณกาล ความหมายนี้ เป็นคำที่น่าสนใจ คือ คำว่า 'ปูชนียบุคคล' ผู้ที่ทุกคนควรบูชามีความหมายว่า ผู้ที่มีคุณค่ามหาศาลเหลือประมาณ เหลือที่จะคำนวณแล้วก็รับสิ่งตอบแทนเพียงเหยี่ยวยาชีวิตให้รอดไปวันหนึ่ง ๆ พุทธภาษาเด็ก ๆ ว่า 'ครู' มีเงินเดือนวันละบาท 'พระไปบิณฑบาตร' เอามาเพียงวันละบาท พระพุทธเจ้าก็เหมือนกันส่วนที่รับเอามานั้นน้อยมาก แต่ส่วนที่ให้ไปนั้นมหาศาล ใครผู้ใดมีลักษณะการกระทำอย่างนี้ เรียกว่า 'ปูชนียบุคคล'

ความหมายของคำว่า 'ครู' ที่ท่านพุทธทาสภิกขุได้อธิบายไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่ควรยกย่องบูชาเป็นผู้เสียสละ เป็นผู้ที่ถูกศิษย์ที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน ค่าของครูอยู่ที่ฐานะเป็นปูชนียบุคคล ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ของครูไว้เป็น 3 ประการ คือ

1. ครูสอนหนังสือ เป็นผู้สอนให้คนรู้หนังสือสามารถอ่านออกเขียนได้ และสามารถนำไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เป็นผู้เปิดหูเปิดตาให้คนรอดพ้นจากความมืด
2. ครูสอนอาชีพ เป็นผู้สอนให้คนมีอาชีพทำตามความสามารถ และความถนัดเพื่อให้รอดพ้นจากความทุกข์และความอดอยาก เพราะมนุษย์ทุกคนต้องการปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค การที่จะได้สิ่งเหล่านี้มาได้ทุกคนจะต้องทำงานมีอาชีพและต้องเรียนรู้จากครู ซึ่งครูในที่นี้มีได้หมายถึงครูในโรงเรียนเสมอไป ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ถือว่าเป็นครู
3. ครูผู้นำทางจิตใจหรือวิญญาณ ครูประเภทนี้สอนให้คนมีความถูกต้องทางจิตใจ กล่าวคือสอนให้สามารถเอาชนะกิเลส หรือความทุกข์ได้การสอนของครูประเภทนี้ เป็นไปตามความประสงค์ของพระพุทธเจ้า โดยสอนตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นของชีวิตสอนให้มนุษย์ ไปสู่จุดหมายเดียวกัน คือ ความรอดพ้นจากความเป็นทุกข์

จากความหมายของลักษณะหน้าที่ของครูทั้ง 3 ประการนี้จะเห็นได้ว่าครูสอนหนังสือนั้นเปรียบเสมือนการศึกษาในชั้นประถมศึกษา คือมุ่งให้คนรู้จักการอ่านออกเขียนได้ เพื่อนำมาใช้ในการประกอบการเรียนรู้ในขั้นต่อไป ส่วนครูสอนอาชีพนั้นก็เปรียบเสมือนการศึกษา ในระดับมัธยมหรืออุดมศึกษาคือมุ่งที่จะศึกษาเอาวิชาความรู้ที่ได้มาประกอบอาชีพ โดยมนุษย์จะเลือกเรียนตาม

ความถนัดของตน หรือมุ่งหวังที่จะประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเอง ส่วนครูผู้นำทางจิตใจ หรือ วิญญาณนั้น จะเป็นผู้ที่สอนแทรกอยู่ในลักษณะของครูสอนหนังสือและครูสอนอาชีพ คือสอนให้ คนเป็นมนุษย์นั่นเอง ดังนั้น ถ้าจะกล่าวว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนก็จะต้องหมายถึง 'ครู' นั่นเอง ซึ่งตรงกับที่ ระบุ ศาคริก (2529 : 15) ได้ให้ความหมายของครูไว้ว่า 'ครู คือ คนที่ ประกอบอาชีพขั้นสูง (Professional) เพื่อทำหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสังคม โดยใช้กระบวนการ การศึกษาอบรมในฐานะผู้ฝึก ผู้แนะ ผู้นำ ผู้ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแก่คนเพื่อสร้างคนเป็นคนดี พลเมืองดีประพฤติในสิ่งที่ดีก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และผู้อื่น' หรือดังที่ สาโรช บัวศรี (2515 : 42) กล่าวไว้ว่า

อาชีพครูอยู่ในฐานะที่เป็นวิชาชีพขั้นสูง ซึ่งผู้ที่จะเป็นครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้ที่ตนคดี และทักษะในแนวทางดังต่อไปนี้ คือ

1. วิชาสามัญ (General Education)
2. วิชาเฉพาะตัวหรือวิชาเทคนิค (Specialized Education)
3. วิชาการศึกษา (Professional Education)
4. สมรรถภาพในการเป็นครู (Teacher Competencies)

อาชีพครู เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสังคมไทยรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว กล่าวคือ มีการระดมบุคคลที่มีวิชามาช่วยทำการสอนหนังสือแก่เยาวชนสังคมจึงมองครู ว่าเป็นพ่อพิมพ์หรือแม่พิมพ์ของชาติที่สำคัญ มีความเคารพนับถือยกย่องว่าครู เป็นปูชนียบุคคล การประกอบอาชีพครูไม่ใช่สิ่งที่ยาก แต่ผู้ที่จะมีคุณสมบัติของความเป็นครูที่ดีนั้น ไม่ใช่ว่าจะเป็น กันได้ง่าย ๆ และการที่จะหาครูที่ดีจริง ๆ ก็เป็นเรื่องที่ยากพอสมควร เพราะครูก็คือ ปุถุชน เหมือน ๆ กับคนทั่วไป มีรัก โลภ โกรธ หลง จะเอาอย่างพระอรหันต์ก็คงเป็นไปไม่ได้ แต่ อย่างไรก็ตาม เมื่อรักที่จะเป็นครูก็ต้องพยายามทำตนให้เป็นครูที่ดีดังที่ เจลลิว บุรีภักดี และคณะ (2520 : 14) ได้รายงานผลการวิจัยเรื่อง ลักษณะของครูที่ดี สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญ ของผู้เป็นครูไว้ 2 ประการ คือ

1. บทบาทในด้านการสอน ได้แก่ สอนนักเรียนให้มีความรู้ สอนให้เป็นคนดีมีวิธีสอน แปลกใหม่และน่าสนใจ มาสอนศิษย์สอนให้เด็กมีความเฉลียวฉลาด

2. บทบาทในการประพடுத்தัน ได้แก่ มีความประพடுத்தันเป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์ และ โกลินทร์ รังสยาพันธ์ (2520 : 55) ได้กล่าวถึงลักษณะครูดีของ Musgrove F. และ Taylor P.H. ไว้ว่าทั้งสองท่านได้ทำการศึกษาลักษณะครูดี ในความคาดหวังของนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,379 คน จากเรียงความสั้น ๆ ในเรื่องครูดี สรุปผลได้ 4 ด้าน คือ

1. มีวิธีการสอนดี
2. รักษาวินัยและปกครองดี
3. บุคลิกภาพดี
4. จัดห้องเรียนและบริหารชั้นเรียนดี

นอกจากนั้นกรมการฝึกหัดครู (2515 : 14 - 15) ยังได้กำหนดเกี่ยวกับสมรรถภาพ ในการเป็นครูว่า ครูที่ดีมีสมรรถภาพสูงนั้น ควรจะมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ทำการสอนได้เป็นอย่างดี
2. สามารถทำการอบรมแนะแนวและปกครองได้เป็นอย่างดี
3. ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี
4. สร้างสัมพันธ์ภาพอันดีและร่วมมือกับชุมชน
5. เป็นครูชั้นอาชีพโดยรู้จัก
 - 5.1 เพิ่มพูนความรู้ให้แก่อาชีพครูอยู่เสมอ
 - 5.2 เป็นสมาชิกที่ดีของสมาคมทางวิชาการ
 - 5.3 ยึดถือแบบธรรมเนียมของผู้เป็นครู
 - 5.4 ช่วยเหลือแนะนำครูใหม่

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นลักษณะของครูที่ดี ดังนั้นถ้าผู้ใดยังคงจะมีอาชีพครูก็ควร จะยึดประพடுத்தันปฏิบัติในข้อดังกล่าวบ้างก็ได้มีชื่อว่า เป็นครูที่ดี เป็นปุชนียบบุคคล ดังที่คนทั่วไป ได้กล่าวไว้ และนอกจากนั้นยังจะได้ชื่อว่าเป็นครูที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูง เป็นผลดีต่อ ลูกศิษย์ของตนเองอีกด้วย อย่างไรก็ตามครูที่มีประสิทธิภาพในการทำงานหมายถึง ครูที่มีความรู้ ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้นั้นให้แก่นักเรียนได้ โดยวิธีใช้

เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในการทำงาน และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ นอกจากครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดีแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้กว้างขวาง ทันต่อวิทยาการ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นั่นคือครูจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และรอบรอบ นอกจากนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ครู คือนอกจากจะทำการสอนด้านวิชาการแล้วยังต้องอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

ครูเป็นปฐนียบุคคล สมควรยกย่องเป็นเกียรติคุณของอาชีพครูให้สูงเด่น ในสายตาของมหาชน และหาทางป้องกันความเสื่อมเสียที่จะสู่อาชีพครู กองมาตรฐานวิชาชีพครูสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2526 : 7) ซึ่งได้กำหนดระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณ และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 ขึ้นมาเพื่อเป็นกรอบในการปฏิบัติสำหรับผู้ที่อยู่ในอาชีพครูดังนี้คือ

1. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์ และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
4. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว ห้ามประพฤติการใด ๆ อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติ และชื่อเสียงของครู
5. ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงาม ของสถานศึกษาและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา
6. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดบัง และปิดบังอำพรางไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
7. ให้เกียรติแก่ผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน และไม่เบียดเบียนใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน
8. ประพฤติตนอยู่ในความซื่อสัตย์ และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมีขอบ

9. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของผู้ร่วมงาน และของสถานศึกษา

10. รักษาความสามัคคีระหว่างครู และช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

ดังนั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพครูทั้งหลายจึงควรที่จะประพฤติปฏิบัติตามระเบียบครูสภาว่า ด้วยจรรยาบรรณ และวินัยตามระเบียบประเพณีครูดังกล่าวมาแล้ว จึงจะถือว่าครูเป็น ปุชนียบบุคคล

นอกจากนั้น ศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย (The National Development Education Center Thailand Office of University Affairs) ได้กำหนดลักษณะครูดีที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้ (1981 : 10 - 11)

1. มีความเป็นครู คือ ทำตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี รักเมตตาเด็ก รักอาชีพครู ใฝ่รู้ โลกทัศน์กว้าง รับผิดชอบต่อหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ ยุติธรรม มีชีวิตที่สงบ และเรียบง่าย มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนมากขึ้น

2. มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 วิชาเฉพาะอย่างลึกซึ้ง เหมาะสมตามระดับการศึกษาที่จะสอน

2.2 วิชาชีพครู วิธีการจัดการ จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัย การประเมินผล

2.3 ความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องการเมืองการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ ธรรมชาติ

3. ความสามารถในวิธีการสอน วิธีการอบรม การพัฒนาและการเป็นผู้นำผู้ตาม และผู้ ประสานงานที่ดี โดยได้รับการฝึกปฏิบัติเหมาะสมจนเกิดทักษะ

ในปัจจุบันครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เพราะในการจัดการศึกษาครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อ ตัวนักเรียนมากที่สุด นโยบายด้านการจัดการศึกษาจะเป็นผลสำเร็จได้ย่อมขึ้นอยู่กับครู เพราะครู

เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียน นักเรียนจึงยึดครูเป็นแบบอย่าง ดังนั้น หากครูไม่สามารถประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีได้ ก็จะเป็นผลเสียหายแก่การพัฒนาคุณภาพเด็กเป็นอย่างยิ่ง นับได้ว่าคุณลักษณะ และคุณสมบัติที่ดีของครูเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก สถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตครูจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ความสำคัญของครูสายอาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม

การจัดการศึกษาด้านพาณิชยกรรม เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ความรู้ทางวิชาชีพ ให้ผู้เรียนสามารถนำวิชาชีพแขนงนี้ไปประกอบอาชีพด้านธุรกิจ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงทางบริหารธุรกิจ ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาในสาขานี้ กำลังเป็นที่ต้องการของวงการธุรกิจอย่างมาก เนื่องจากการขยายตัวทางด้านธุรกิจ และอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจระบบวิสาหกิจเสรีได้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางและนับวันจะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยบุคคลที่มีความชำนาญทางด้านบริหารธุรกิจ

การศึกษาด้านพาณิชยกรรม จึงเป็นที่สนใจของบรรดานักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทวิชาอื่น ๆ การจัดการศึกษาด้านนี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งและจำเป็นเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยที่สำคัญในการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งก็คงจะไม่พ้นไปจาก "ครู" ผู้ทำหน้าที่สอนโดยเฉพาะครูธุรกิจ ซึ่งมีความต้องการสูงเช่นกัน การเร่งผลิตครูทางด้านนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ครูที่สอนทางด้านธุรกิจ หมายถึง ครูที่สอนในวิชาที่สามารถนำเอาความรู้ หรือทักษะที่ได้รับ ไปประกอบอาชีพได้โดยตรง เช่น วิชาบัญชี วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาพิมพ์ดีด วิชาเลขานุการ วิชาการตลาด วิชาการโฆษณา เป็นต้น ซึ่งวิชาเหล่านี้ผู้สอนจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะและมีความชำนาญพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ ดังที่ วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อ่างใน สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ (2537 : 169) ได้กล่าวถึงเป้าหมายในการสอนของครูด้านธุรกิจ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาคือ "มุ่งให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดี และเป็นที่น่าพอใจ และสามารถปรับปรุงทักษะการทำงานของตนเองให้ดีขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน"

จากรายงานการวิจัยของกรมวิชาการเรื่อง "การศึกษาความเป็นไปได้ของแนวการจัดการ

ศึกษาระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษ 2000' (2536 : 5) ได้กล่าวว่า

เป้าหมายของการจัดการศึกษา ประเภทอาชีวศึกษานั้นไม่ว่าจะเป็นในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และศิลปหัตถกรรมนั้น มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ควบคู่วิชาชีพดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในงานอาชีพเฉพาะสาขา เพียงพอที่จะนำออกไปใช้ประโยชน์ได้ และออกไปสู่อชีพได้ทันที
2. มีคุณธรรมและนิสัยในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพ และดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ในด้านความอดทน ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคม เป็นคนใฝ่รู้ รู้จักคิดค้นคว้าด้วยตนเอง มีอิสระทางความคิด รู้จักดัดแปลง ประดิษฐ์คิดค้นเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี ใช้ให้เกิดประโยชน์ มีความรักอาชีพ รักถิ่นฐาน รักงาน รักเพื่อนร่วมงาน และฝึกการทำงานเป็นทีม

ดังนั้นครูที่สอนทางด้านธุรกิจ จึงควรมีลักษณะที่แตกต่างไปจากครูสามัญ คือ

1. เป็นผู้ที่มีทักษะในการทำงาน
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในงานอาชีพมาพอสมควร
3. มีความชำนาญในการสอน รู้จักใช้อุปกรณ์การสอน
4. ชี้ช่องทางในการประกอบอาชีพให้แก่ผู้เรียน

นอกจากนั้น มานิดา อุชชิน (2525 : 4) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูทางด้านธุรกิจไว้ดังนี้คือ

1. ครูต้องมีแนวทางในการสอนวิชาชีพ ที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถภาพ ที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานของกิจกรรมสอนได้
2. ครูต้องใช้วิธีการสอน ที่สามารถให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือเกิดการเรียนรู้ หรือเกิดประสบการณ์ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ หรือจุดประสงค์ของการทำงานนั้น
3. ครูต้องสอนแต่สิ่งจำเป็น ตามลำดับของการจัดสภาพการณ์ในการสอนที่จำเป็นแก่การเรียนรู้ โดยมีการวางแผนการสอนหรือโครงการสอนไว้อย่างดี
4. ครูต้องรู้จักกลวิธีจะเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรียน โดยสร้างสภาพการณ์สอนที่ใช้วิธีจัดสภาพภายนอก และสภาพภายในให้สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดความรู้ หรือทักษะในวิชาชีพนั้น

สรุปได้ว่า ครูทางด้านธุรกิจ คือ ครูที่สอนทางด้านพาณิชยกรรมทั้งหลาย เช่น บัญชี การขาย ปฏิบัติงานสำนักงาน โฆษณา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ฯลฯ ควรจะต้องมีลักษณะพิเศษกว่าครูสามัญโดยทั่วไป ดังนี้

1. ครูธุรกิจต้องมีบุคลิกดี ควรต้องเป็นคนกระฉับกระเฉง ทันสมัยทั้งในด้านการพูด และการแต่งกาย โดยเฉพาะการแต่งกายของครูควรยึดหลัก สะอาด ประหยัด สุขภาพ และ ทันสมัยบ้าง

2. ครูธุรกิจต้องมีคุณสมบัติทางด้านวิชาการ วิชาทางด้านธุรกิจนั้นมีทั้งวิชาที่เป็นทฤษฎี และปฏิบัติ ครูธุรกิจจะต้องมีความชำนาญโดยเฉพาะวิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติให้นักเรียนกระทำตาม เช่น พิมพ์ดีด การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูธุรกิจทุกคนต้องชำนาญ การถอดข้อความตัวเลขต้องอาศัยภาษาไทยที่ถูกต้อง การเขียนจดหมายธุรกิจต่าง ๆ ต้องใช้ภาษา และศัพท์เทคนิคอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูสอนธุรกิจควรจะสามารถศึกษาหาความรู้จาก ตำรา หรือวารสารต่างประเทศและนำมาปรับปรุงเนื้อหาการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คุณสมบัติทางวิชาการอีกข้อหนึ่งคือ ควรมีความรู้ทางการศึกษาด้วย ซึ่งถ้าครูธุรกิจจะจบ มาทางด้านธุรกิจศึกษาโดยตรง ก็จะเป็นครูธุรกิจที่มีคุณภาพค่อนข้างสูงทั้งทางวิชาชีพ และวิชาการศึกษา

3. ครูธุรกิจต้องมีคุณสมบัติทางด้านอาชีพ ถ้าจะพูดถึงอาชีพการเป็นครูโดยทั่วไปแล้ว มีคนเปรียบไว้ว่าเหมือนเรือจ้าง ซึ่งต้องอาศัยศรัทธาจริง ๆ จึงจะเป็นครูที่ดีได้ แต่การเป็นอาชีพ ครูธุรกิจต้องมีศรัทธาอย่างแรงกล้ากว่านั้นหลายเท่าตัว เพราะถ้าเราไม่เป็นครูเรายึดอาชีพนักธุรกิจ ก็ย่อมจะมีรายได้ที่ดีกว่าหลายเท่าตัว ถ้าเราเป็นครูเพียงแต่ชื่อ แต่ไม่มีวิญญานของความเป็นครู แล้ว การแสวงหากำไรจากอาชีพครูธุรกิจ ย่อมมีหนทางมากมายนัก คำว่า ธุรกิจก็มุ่งชดอยู่แล้วว่ คือ การ 'ค้ากำไร' โดยอาชีพแล้วเราไม่ควรค้ากำไรกับนักเรียน และต้องสอนให้นักเรียนที่จะจบ ออกไปเป็นนักธุรกิจช่วยสร้างชาติ รับผิดชอบต่อบ้านเมืองด้วย ไม่ใช่หากำไรอย่างเดียว ครูธุรกิจ นั้น นอกจากจะต้องเป็นครูที่ดีเหมือนครูสามัญทั่วไปแล้ว จะต้องมึลักษณะนิสัยของนักธุรกิจที่ดี ด้วย ซึ่งจะสามารถผลิตนักเรียน หรือทรัพยากรบุคคลที่ดี ที่มีคุณภาพและตรงตามทีประเทศกำลัง ต้องการด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรกันอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีทั้งประเมินหลักสูตรในองค์ประกอบหนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรทั้งระบบโดยใช้รูปแบบจำลองซิป ผู้วิจัยขอเสนอเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

งานวิจัยในประเทศ

สนธิ วิเศษฐฎฎฎฎ (2528 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่า พุทธศักราช 2525 โดยใช้แบบจำลองซิป ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร 1,388 คน คืออาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า 80 คน นักเรียนรวมเหล่า 577 คน นักเรียนทหารตำรวจ 576 คน และอาจารย์โรงเรียนทหารตำรวจ 155 คน ใช้เครื่องมือคือ แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตร และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 4 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปว่า นโยบายของโรงเรียนรวมเหล่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน ยกเว้นนโยบายเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ไม่ปรากฏชัดเจนในวัตถุประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร แต่ได้มีการปฏิบัติตามนโยบายนี้ชัดเจน ดังปรากฏในการฝึกปฏิบัติประจำวัน ตลอดเวลาของการเป็นนักเรียนรวมเหล่าอาจารย์โรงเรียนรวมเหล่ามีความเห็นว่า หลักสูตรนี้มีความเหมาะสมทุกด้าน อาจารย์โรงเรียนทหารตำรวจมีความเห็นว่า หลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่าสอดคล้องกับ หลักสูตรโรงเรียนทหารตำรวจ นักเรียนทหารตำรวจมีความเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนรวมเหล่ามีความเหมาะสมแล้ว การประเมิน ปัจจัยเบื้องต้น นักเรียนรวมเหล่าเห็นว่าเนื้อหาวิชาในหลักสูตรนี้สามารถเรียนได้อย่างเข้าใจดี เนื้อหาปริมาณเหมาะสมกับเวลาสอน โรงเรียนทหารตำรวจเห็นว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรนี้ จำเป็นและมีปริมาณพอดีแล้ว แต่การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่ามีปัญหา ด้านห้องเรียนรวมวัสดุอุปกรณ์ และหนังสือค้นคว้าไม่เพียงพอ มีโอกาสใช้ห้องสมุดน้อย อาจารย์โรงเรียนรวมเหล่าเห็นว่าการให้บริการด้านเอกสารหลักสูตร และห้องสมุดเหมาะสมแล้ว แต่การให้ความรู้ในการนำหลักสูตรไปใช้และด้านวัสดุอุปกรณ์ยังไม่ดีพอ การประเมินกระบวนการ

จัดการเรียนการสอน นักเรียนรวมเหล่าเห็นว่า การจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีบรรยายมากกว่า เทคนิควิธีสอนอื่น ๆ นักเรียนทหารตำรวจมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตร โรงเรียนรวมเหล่า และกิจกรรมปฏิบัติได้ผลน้อย ในขณะที่อาจารย์โรงเรียนรวมเหล่าเห็นว่าความเหมาะสม ของการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่าได้ผลน้อยเช่นกัน อาจารย์โรงเรียนทหารตำรวจเห็นว่าผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนรวมเหล่ามีความสามารถติดตาม เนื้อหาหลักสูตร โรงเรียนรวมเหล่า พุทธศักราช 2525 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภัทรา อรัณยภาค (2529 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรการสาธารณสุข ชุมชน (ผดุงครรภ์อนามัย) ศูนย์อนามัยแม่และเด็กเขต 9 จังหวัดยะลา โดยใช้แบบจำลองชิป ศึกษาข้อมูลจากประชากรคือ อาจารย์ 43 คน นักศึกษา 220 คนผดุงครรภ์อนามัย 165 คน และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผดุงครรภ์อนามัย 165 คน ใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นเอง จำนวน 4 ชุด ลักษณะแบบเลือกตอบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกัน ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นสิ่งประกอบการเรียนการสอน เช่น ตำรา โสตทัศนอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ การฝึกปฏิบัติ และสถานที่เรียนนั้น พบว่าบางชนิดมีปริมาณค่อนข้างน้อย สถานที่ฝึกปฏิบัติงาน บางแห่ง มีประเภทและปริมาณของผู้ป่วยสำหรับการฝึกปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย การจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป และในระดับรายวิชาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ผลผลิตของหลักสูตรนี้มีความรู้ และความสามารถตรงตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ ของหลักสูตรในระดับค่อนข้างมาก

ทวีพงษ์ กลิ่นหอม (2530 : 32 - 40) วิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเอกพลศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา โดยใช้แบบจำลอง ชิป ศึกษาข้อมูลจากประชากร 10 กลุ่ม จำนวน 204 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ บัณฑิต นิสิต ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต หน่วยงานราชการ เอกชน และรัฐวิสาหกิจ บรรณารักษ์ห้องสมุด หน่วยงานวางแผนและพัฒนา ใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ จำนวน 7 ชุด วิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ มัชฌิมเลข

คณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธี เชฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปว่า ด้านความต้องการบัณฑิต วท.บ. (พลศึกษา) ของตลาดแรงงาน มีแนวโน้มสูงขึ้น วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน แต่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และระบุวัตถุประสงค์ไม่ครบทั้ง 3 ด้าน โดยขาดด้านจิตพิสัย และด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัยก็ไม่ชัดเจน โครงสร้างของหลักสูตรด้านหน่วยกิตและเนื้อหาเหมาะสมดีแล้วและสอดคล้องกับเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ทำวิจัย ไม่ได้เขียนบทความทางวิชาการหรือแต่งตำรา หน่วยบริการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอ และไม่สะดวกในการเบิกใช้ การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ได้ปฏิบัติอย่างดี ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และผลผลิตของหลักสูตรการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับดีถึงดีมาก โดยบัณฑิตมีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์และมีความอุตสาหพยายามในการทำงาน

เกษกานดา สุภาพจน์ (2533 : 187 - 188) ได้ทำการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ บัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพระศักราช 2529 ในด้านความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาของหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตร สถานที่เรียน กระบวนการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างได้แก่อาจารย์ผู้สอน 23 คน นักศึกษา 20 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 32 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 16 คน โดยวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตร แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปว่า ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร มีความสอดคล้องตามแนวการจำแนกความมุ่งหมายทางการศึกษา ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย แต่เน้นทักษะพิสัยและพุทธิพิสัยมากกว่าจิตพิสัย การใช้ภาษาของความมุ่งหมาย บางข้อไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ในด้านโครงสร้างของหลักสูตรควรปรับปรุงจำนวนหน่วยกิตวิชาเอก ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เนื้อหาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายเป็นส่วนมาก มีบางรายวิชาขาดเนื้อหาด้านจิตพิสัย และบางรายวิชาซ้ำซ้อนกัน ด้านสื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตร และสถานที่เรียนยังไม่เหมาะสม อุปกรณ์การเรียนการสอนบางประเภทมีคุณภาพค่อนข้างน้อย และยังไม่เพียงพอ ตำรา มีจำนวนน้อย ไม่ทันสมัย ด้านกระบวนการเรียนการสอนจำนวนผู้สอนมีน้อยผู้บริหารควรให้ความ

สนใจ และทำความเข้าใจกับการเรียนการสอนในวิชาเอกมากขึ้นด้านการเรียนของนักศึกษา มีความเหมาะสมปานกลาง การวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมมีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุง การวางแผนการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน และควรมีความยุติธรรมในการวัดและประเมินผล ส่วนในด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยส่วนรวมมีความเหมาะสมมาก การปฏิบัติงานเป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชา แต่ควรปรับปรุงทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ การใช้เครื่องใช้สำนักงาน และเน้นการปลูกฝังจรรยาบรรณทางอาชีพให้มากขึ้น

วิณิช นิรันตรานนท์ (2535 : ก - ข) ทำการศึกษาเรื่อง 'การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีในวิทยาลัยพลศึกษา' การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรปริญญาตรีในวิทยาลัยพลศึกษา โดยใช้แบบจำลอง CIPP ประเมินสภาพบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 1,132 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอน 544 คน นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 486 คน และผู้สำเร็จการศึกษา 102 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS[®] ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมชัดเจน โครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต้องเพิ่มให้มากขึ้น และเนื้อหาวิชาของหลักสูตรยังมีความซ้ำซ้อนกันอยู่มาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ สื่อการเรียนการสอน วัสดุหลักสูตรทั้งปริมาณ และคุณภาพยังไม่เหมาะสม และไม่ได้รับความสะดวกในการเบิกรับอุปกรณ์ ส่วนสถานที่เรียนมีความเหมาะสมดี
3. ด้านกระบวนการการเรียนการสอน ยังต้องปรับปรุงเรื่องการใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเหนือจากในเวลาเรียนปกติ การวัดและการประเมินผล มุ่งเน้นความรู้ และทักษะมากกว่าความคิดสร้างสรรค์
4. ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ทำงานแล้ว และเป็นงานภาคเอกชน ผู้สำเร็จการศึกษาจะมีความรู้ความสามารถในการฝึก และการจัดการกีฬาขั้นพื้นฐาน มีความสามารถเป็นผู้นำทางการกีฬา แต่จะไม่มั่นใจในความสามารถดำเนินการประกอบอาชีพอิสระทางด้านกีฬา

5. ปัญหาของหลักสูตร ปัญหาที่พบคือการขาดตำราที่มีคุณภาพ ขาดงบประมาณ และการประสานระหว่างวิทยาลัยคู่สมทบ

งานวิจัยต่างประเทศ

เยทส์ (Yates. 1978 : 3451 - 3452) ทำการศึกษาเรื่อง 'การประเมินผลหลักสูตรการเตรียมนักวิชาชีพของแผนกวิชาสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการของวิทยาลัยฮาร์ดิง' (An Evaluation of The Professional Preparation Curriculum of the Department of Health, Physical Education and Recreation at Harding College) โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังบุคคลที่จบจากวิทยาลัยนี้ตั้งแต่ปี คริสตศักราช 1970 - 1975 จำนวน 169 คน ผลการศึกษามีดังนี้

1. เนื้อหาที่เน้นมากมี 5 อย่าง คือ การป้องกันและการปฏิบัติการบาดเจ็บทางการกีฬา ทฤษฎีการสอนทักษะกีฬา 1 และ 2 สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย รายวิชากิจกรรมต่าง ๆ และการเรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว
2. โปรแกรมที่ดีที่สุดคือ การเตรียมการเป็นครู โปรแกรมการแข่งขันภายใน และการสอนทักษะกีฬา
3. โปรแกรมการเตรียมวิชาชีพที่ควรได้รับการปรับปรุงมากที่สุด คือ การเตรียมเป็นผู้ฝึกกีฬาและบางรายวิชาจำกัดการนำเอาไปใช้
4. เนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นผู้ฝึกกีฬา สุขศึกษา นันทนาการ กิจกรรม วินัยของโรงเรียน ต้องปฏิบัติติดต่อกันเรื่อยไปเป็นเวลานาน จะช่วยยกระดับโปรแกรมการเตรียมวิชาชีพได้
5. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอนเหมาะสมดีแล้ว
6. การเตรียมและการปฏิบัติงานไม่เพียงพอในสิ่งต่อไปนี้ คือ การสอนเด็กเก่ง การเลือกอ่านหนังสือวิชาการ วินัยนักเรียน การช่วยคณะกรรมการต่าง ๆ การสอนฟุตบอล การให้คำแนะนำปรึกษาต่าง ๆ ผู้รับผิดชอบต่อการเชียร์ ผู้ฝึกกีฬามวยปล้ำ และผู้ฝึกกีฬาออลเลย์บอล
7. ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้ว มีปรัชญาทางพลศึกษาแตกต่างกัน และความเห็นที่มีต่อปรัชญาของแผนกวิชาสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการก็มีความแตกต่างกันด้วย
8. ผู้จบการศึกษา 61.80 เปอร์เซ็นต์ สามารถทำงานในระดับเกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษา

ได้อย่างสมบูรณ์

9. นักศึกษาชายและหญิงที่จบการศึกษา มีข้อคิดเห็นว่าหลักสูตรการเป็นผู้ฝึกกีฬาควรได้รับการปรับปรุง
10. นักศึกษาวิชาเอกสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการจำนวนมาก ละทิ้งกิจกรรมในสนาม
11. ผู้จบการศึกษาตั้งแต่ปี คริสตศักราช 1970 - 1975 พอใจหลักสูตรวิชาชีพของแผนกวิชาสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ
12. นักศึกษาหญิงที่จบการศึกษาไปแล้ว ได้ประเมินผลหลักสูตรทั่ว ๆ ไปวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการจัดพลศึกษาว่ามีความเหมาะสมน้อยกว่านักศึกษาชายที่จบการศึกษาไปแล้ว
13. เมื่อเปรียบเทียบการประเมินผลระหว่างผู้จบการศึกษาชายกับหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
14. ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้ประเมินผล ในเรื่องจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนเนื้อหาวิชาทั้งหมดของแผนกวิชาสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ

ซิมมอนส์ (Simmons. 1980 : 6183 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรดนตรีศึกษาที่มหาวิทยาลัยลามาาร์ เพื่อตัดสินว่า หลักสูตรตรงกับความต้องการของบัณฑิตหรือไม่ และมีรายวิชาหรือขอบข่ายการศึกษาใดบ้างที่มีคุณค่าน้อย หรือไม่มีคุณค่า ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตปริญญาตรีทางดนตรี 335 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ขอบข่ายการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของบัณฑิต ได้แก่ รายวิชาพื้นฐานการรวมรายวิชาวิชาเอกดนตรี รายวิชาดนตรีปฏิบัติโท ทฤษฎีดนตรี แบบแผนดนตรีศึกษาคีตวรรณกรรม ทักษะดนตรี ความสามารถส่วนบุคคล การใช้ภาษาอังกฤษ ความซาบซึ้งดนตรี และการสอนนักเรียน ขอบข่ายที่ไม่ตรงกับความต้องการของบัณฑิต ได้แก่ รายวิชาการศึกษา เรื่องความเข้าใจเด็ก บุคลิกภาพในการสอน และความรู้ทั่วไป

รายวิชาในขอบข่ายที่ไม่ตรงกับความต้องการของบัณฑิต ได้แก่ คณิตศาสตร์การปกครองแบบแผนดนตรี ระดับประถมศึกษา สัมมนาสำหรับการสอบปากเปล่า ทักษะและความเข้าใจที่

ไม่ตรงกับความต้องการของบัณฑิต ได้แก่ การสอนชั้นมัธยมศึกษา การเรียบเรียงเสียงประสานวงเจ๊ซ การเก็บบันทึกห้องเรียน และการใช้เครื่องมือโสตทัศนะ

รายวิชาที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ รายวิชาเอกดนตรี และทฤษฎีดนตรี รายวิชาที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด คือ แบบแผนดนตรีระดับประถมศึกษา และคณิตศาสตร์

ความแข็งแกร่งหลัก ๆ ของหลักสูตรมีดังนี้ คือ ทฤษฎีดนตรี คณะดนตรี รายวิชาเอกดนตรี ความอ่อนแอที่สำคัญในหลักสูตร ได้แก่ ดนตรีระดับประถมศึกษา รายวิชาแบบแผนดนตรี เน้นไม่เพียงพอ การอำนวยความสะดวกการสอน

ความคิดเห็นเพิ่มเติมที่มีความถี่สูง ได้แก่ การสอนนักศึกษาจำเป็นต้องให้ประสบการณ์ทางปฏิบัติมากขึ้น และรายวิชาแบบแผนดนตรีจำเป็นต้องเน้นรายละเอียดเฉพาะเพิ่ม

ไดส์ส (Dyess. 1982 : 4702 - A) ได้ศึกษาติดตามผลนักศึกษานิติศาสตร์ ปี ค.ศ. 1977 - 1981 ของวิทยาลัยซานจาซโต เพื่อศึกษาการเรียนการสอนที่วิทยาลัยจัดขึ้นนั้น นักศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานเพียงใด โดยใช้แบบสอบถามกับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 227 คน

ผลการศึกษาพบว่าวิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมตัวออกไปประกอบอาชีพ ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะวิชาทางการเก็บข้อมูลตัวเลขโดยไม่ใช้เครื่องคำนวณ การเงิน และงานเก็บบันทึก ส่วนวิชาที่จัดการเรียนการสอนเพื่อเตรียมตัวออกไปประกอบอาชีพ ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ พิมพ์ดีด การบอกคำ และการใช้เครื่องมือสื่อสารด้วยภาษางานธุรการทั่วไป และการทำงานบริหารธุรกิจโดยตรง ทักษะที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้เพิ่มในหลักสูตร ได้แก่ การพิมพ์ต้นฉบับทางสถิติ ทักษะทางไวยากรณ์ ทักษะการวันวรรคตอน เทคนิคการเขียนรายงาน และการคัดเลือกคนเข้าทำงาน และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาไปใช้ในการทำงานได้ดี มีบางวิชาเท่านั้นที่ควรปรับปรุงและเพิ่มเติม ตามความต้องการของหน่วยงาน

เคลลี่ (Kelley. 1983 : 1706 - A) ได้ประเมินหลักสูตรของโครงการการศึกษาวิชาชีพของวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยอาร์แคนซอร์ โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่ผู้ที่จบการศึกษาระหว่างปี 1976 - 1970 ผลการวิจัย พบว่า

- 1) มากกว่าครึ่งของจำนวนผู้ตอบไม่พอใจในหลักสูตรที่เป็นอยู่
- 2) ผู้ตอบมีความต้องการให้วิทยาลัยทบทวนกระบวนการคัดเลือกเข้ารับการศึกษ
และกระบวนการนิเทศ
- 3) โดยทั่วไปผู้รับการศึกษามีความพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษา

อิบราฮิม (Ibrahim. 1989 : 863) ได้ทำการศึกษาผลสะท้อนกลับเพื่อการประเมินผล การศึกษาตามหลักสูตรโปรแกรมวิชาการธนาคาร ระดับอนุปริญญาของสถาบันเทคโนโลยีมารา (Mara Institute of Technology) ประเทศมาเลเซียเกี่ยวกับรายวิชาต่าง ๆ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาของ การเรียนซึ่งสัมพันธ์และเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน การฝึกประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์และเพียงพอ ต่อการทำงาน และระดับความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน โดยใช้วิธีการติดตาม ผลของผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรโปรแกรมวิชาการธนาคาร จากสถาบันเทคโนโลยีมารา ระหว่างเดือนพฤษภาคม 1985 - เดือนธันวาคม 1987 จำนวน 164 คน ใช้แบบสอบถามซึ่งมีข้อ คำนวณเกี่ยวกับรายวิชาที่ต้องการศึกษา การฝึกประสบการณ์ และการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งข้อมูล ที่ได้รับการวิจัย จะเป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรนี้ ผลการวิจัย ปรากฏว่า

- 1) ผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่ารายวิชาและเนื้อหาสาระทั้งหมด มีความสำคัญหรือ ค่อนข้างสำคัญต่อการปฏิบัติงาน
- 2) ความเพียงพอของรายวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการศึกษาอยู่ในระดับดี
- 3) ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวนร้อยละ 80.4 เห็นว่าการฝึกประสบการณ์มีประโยชน์ต่อ การปฏิบัติงาน และต้องการให้มีการฝึกประสบการณ์มากยิ่งขึ้น
- 4) ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคน เห็นว่าภาษาอังกฤษมีความสำคัญต่อการทำงานประจำ วัน ในจำนวนร้อยละ 98.2 ต้องใช้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร และจำนวนร้อยละ 95.10 ต้องการทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร

มาร์กิโอท (Margot. 1992 : 1372 - A) ได้ประเมินหลักสูตรระบบสารสนเทศเพื่อการ บริหาร(MIS) ของสถาบันอุดมศึกษาในรัฐโอไฮโอ เพื่อสำรวจความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ต้องการเปรียบเทียบกับความต้องการของธุรกิจ โดยใช้แบบ

สอบถามสำรวจความคิดเห็น ของอาจารย์ผู้สอนสาขาาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจากสถาบันอุดมศึกษาในรัฐโอไฮโอ เกี่ยวกับเนื้อหาสาระรายวิชาของหลักสูตรที่ใช้ และศึกษาความคิดเห็นของผู้จัดการฝ่ายระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของบริษัทชั้นนำ ในรัฐโอไฮโอ จำนวน 500 บริษัท เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องใช้ในการจัดการธุรกิจ

ผลการวิจัยพบว่า สถาบันศึกษาและธุรกิจมีความคิดเห็นตรงกันที่ความต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะความชำนาญเกี่ยวกับเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ (Mainframe Computer) แต่ไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดกลางและเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการกระดาษทำการและฐานข้อมูล สถานศึกษาเห็นว่าความเชี่ยวชาญในการประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์มีความสำคัญมากกว่าความต้องการของธุรกิจ ทั้งธุรกิจและสถานศึกษาต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในโปรแกรมภาษาโคบอล แต่ธุรกิจให้ความสำคัญกับโปรแกรมภาษาต่าง ๆ น้อยกว่าสถานศึกษา นอกจากนี้ธุรกิจและสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันบางอย่าง ในการให้ความสำคัญของขอบข่ายรายวิชาคอมพิวเตอร์ ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งสถานศึกษาเห็นว่าความเชี่ยวชาญระบบปัญญาประดิษฐ์และโครงสร้างตรรกวิทยา มีความสำคัญต่อผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าธุรกิจ และเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาต้องการการฝึกอบรมเทคนิคต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาผลการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร สรุปได้ว่า ผลการศึกษามีทั้งลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ส่วนที่คล้ายคลึงกันคือ ผลผลิตมีความรู้ความสามารถตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนที่แตกต่างกัน ได้แก่ บริบท ปัจจัยเบื้องต้นกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งพบว่า มีทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ลักษณะที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้เป็นปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดในการจัดการศึกษา การประเมินหลักสูตรจึงเป็นสิ่งจำเป็น และต้องการกระทำอย่างมีแบบแผน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการประเมินโดยอาศัยแบบจำลองชิป เพราะเป็นการประเมินทั้งระบบครบวงจร และเป็นรูปแบบการประเมินที่นิยมใช้กันมากด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การประเมินผลหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยใช้แบบจำลองซิป (CIPP Model) เป็นแนวทางเพื่อพิจารณาถึงส่วนดี ส่วนบกพร่อง และส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1.1 อาจารย์ประจำ และอาจารย์พิเศษที่สอนนักศึกษา วิชาเอกธุรกิจศึกษา ภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 42 คน

1.1.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาวิชาเอกธุรกิจศึกษาปีสุดท้าย ภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2539 จำนวนรวม 116 คน

1.1.3 ผู้สำเร็จการศึกษา วิชาเอกธุรกิจศึกษา ภาควิชาธุรกิจศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนถึงปัจจุบัน จำนวนรวม 208 คน

1.1.4 ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ตาม 1.1.3 จำนวนรวม 208 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้การศึกษาวิจัยบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จึงได้กำหนดการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1.2.1 อาจารย์ผู้สอน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสุ่มสำเร็จรูป ของ เครจี และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 161 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้จำนวน 36 คน

1.2.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาวิชาเอกธุรกิจศึกษาปีสุดท้าย ซึ่งแยกเรียนตามกลุ่มวิชาต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายทั่วถึง ผู้วิจัยได้เลือกวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิที่เป็นสัดส่วน (Stratified Sampling) โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสุ่มสำเร็จรูปของ เครจี และ มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2532 : 161 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้จำนวน ดังนี้

จำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่มวิชาเอก และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มวิชา	จำนวน	กลุ่มตัวอย่าง
ธุรกิจศึกษา - การบัญชี	33	26
ธุรกิจศึกษา - การตลาด	34	27
ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ	22	17
ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์	27	21
รวม	116	91

1.2.3 ผู้สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนถึงปัจจุบัน รวม 208 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จึงเลือกวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 38) จำนวนร้อยละ 40 จะได้กลุ่มตัวอย่าง 84 คน

1.2.4 ผู้บังคับบัญชา ของผู้สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2535 จนถึงปัจจุบันรวม 208 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จึงเลือกวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 38) จำนวนร้อยละ 40 จะได้กลุ่มตัวอย่าง 84 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร รวมทั้งศึกษารายละเอียดของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามแนวทางที่ได้ศึกษามา และให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ฉบับดังนี้

- 2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตร
- 2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาต่อหลักสูตร
- 2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาต่อหลักสูตร
- 2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา

แบบสอบถามทั้ง 4 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- แบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

- แบบอัตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

- แบบคำถามปลายเปิด (Open Ended Questions)

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ในการสร้างแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจแก้ไข และรับรองเครื่องมือจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจศึกษา

3.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดสอบเพื่อหาคุณภาพ โดยทดลองใช้กับอาจารย์ และนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ผลดังนี้

ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ 0.91

ด้านผลผลิตของหลักสูตร 0.89

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละด้าน มีค่าความเชื่อมั่นที่สูงเพียงพอสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

4. องค์ประกอบของหลักสูตรที่ประเมิน

1. ด้านบริบท คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร

1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- 1) ความชัดเจนของจุดมุ่งหมาย
- 2) การส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
- 3) ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายกับคุณลักษณะของครู ทางด้าน

ธุรกิจ

- 4) ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร

- 1) ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร
- 2) ความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา

1.3 เนื้อหาของหลักสูตร

- 1) ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- 2) ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับความต้องการ และความสนใจของ

ผู้เรียน

- 3) ความทันสมัยของเนื้อหาวิชา
- 4) ความสมดุลของเนื้อหาวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียน
- 5) ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา
- 6) ประโยชน์ของเนื้อหาวิชาต่อการปฏิบัติงาน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น คือ อุปกรณ์การเรียนการสอนตำราเรียน และสถานที่เรียน
 - 2.1 ความเหมาะสมของอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน
 - 2.2 ความสะดวกในการได้รับบริการ เกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน

3. ด้านกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน และการวัด และการประเมินผล
 - 3.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน
 - 1) ความชัดเจนของการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบข่าย กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล
 - 2) ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร
 - 3) ความสอดคล้องระหว่างการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และทักษะกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร
 - 3.2 การวัดและการประเมินผล
 - 1) มาตรฐานการวัดและการประเมินผลชัดเจน
 - 2) การวัดและการประเมินผล มุ่งวัดในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย หรือทักษะพิสัย
 - 3) ความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายกับการวัดและการประเมินผล

4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร คือ การประเมินบัณฑิตในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
 - 4.1 ด้านพุทธิพิสัย
 - 1) ความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพบริหารธุรกิจ
 - 2) ความรู้ความสามารถทางการถ่ายทอดความรู้
 - 3) ความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม

4.2 ด้านจิตพิสัย

- 1) ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
- 2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการใฝ่หาความรู้
- 3) เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูธุรกิจ
- 4) คุณธรรมจรรยาบรรณในวิชาชีพครูธุรกิจ

4.3 ด้านทักษะพิสัย

- 1) ความสามารถในการนำความรู้ทางด้านบริหารธุรกิจ และกระบวนการในการถ่ายทอด ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
- 2) ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานในหน้าที่
- 3) ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม
- 4) ความสามารถในการเป็นผู้นำของสังคม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1) ขอนหนังสือ แนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
- 2) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาธุรกิจศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่ง และขอรับคืนด้วยตนเอง
- 3) แบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา และแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ ให้ส่งกลับโดยผู้วิจัยได้สอดซองผนึกดวงตราไปรษณียากร และจำหน่ายซองให้เรียบร้อยแล้ว

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแทนสอบถามทุกชุด โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินที่กำหนดไว้ จึงทำการแปลผลโดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าของ เบสท์ (Best. 1978 : 174) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดหมวดหมู่ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละกลุ่มแจกแจงความถี่ (frequency) แล้วนำเสนอตามลำดับความถี่ของแต่ละเรื่อง

3. การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences Version) หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลจากแบบสอบถาม และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม 4 กลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์จากค่าเฉลี่ย

4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ

2. ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลที่จะศึกษา

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตร (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 64)

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

7.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา

(Alpha - coefficient) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

- เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตามความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร อุปกรณ์การเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่แล้วเสนอเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความคิดเห็น ในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของ อาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอเป็นร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัยสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามดังต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน ระยะเวลาที่สอน นักศึกษาวิชาเอกที่สอน ภาระงานสอนและงานพิเศษอื่น

สถานภาพของอาจารย์	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	4	12.90
ปริญญาโท	26	83.87
ปริญญาเอก	1	3.23
ประสบการณ์การสอน		
1 - 5 ปี	7	22.58
6 - 10 ปี	15	48.39
มากกว่า 10 ปี	9	29.03
ระยะเวลาที่สอนนักศึกษา ธุรกิจศึกษา		
1 - 5 ปี	11	35.48
6 - 10 ปี	13	41.94
มากกว่า 10 ปี	7	22.58
นักศึกษาวิชาเอกที่สอน		
ธุรกิจศึกษา - การบัญชี	16	28.07
ธุรกิจศึกษา - การตลาด	17	29.82
ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ	9	15.79
ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์	15	26.32
ภาระงานสอนและงานพิเศษอื่น		
มากเกินไป	3	9.68
พอดี	28	90.32
น้อยเกินไป	-	-

ข้อมูลจากตาราง 1 อาจารย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 31 คน มีสถานภาพ ดังนี้

1. **วุฒิการศึกษา** อาจารย์ส่วนมากมีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท มากที่สุด คือ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 83.87 รองลงมาได้แก่ ปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และวุฒิการศึกษาที่มีน้อยที่สุดคือ ปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23

2. **ประสบการณ์การสอน** อาจารย์ส่วนมากมีประสบการณ์การสอน 6 - 10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมา มากกว่า 10 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยที่สุดคือ 1 - 5 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58

3. **ระยะเวลาที่สอนนักศึกษาธุรกิจศึกษา** อาจารย์ที่สอนนักศึกษาธุรกิจศึกษานานที่สุดคือ 6 - 10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 41.94 รองลงมาสอน 1 - 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 35.48 และอาจารย์ที่สอนนักศึกษาธุรกิจศึกษา มากกว่า 10 ปี มีน้อยที่สุดคือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 22.58

4. **นักศึกษาวิชาเอกที่สอน** อาจารย์ส่วนมากสอนนักศึกษาวิชาเอกธุรกิจศึกษา-การตลาด มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 29.82 รองลงมาสอนนักศึกษาธุรกิจศึกษา-การบัญชี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 28.07 อาจารย์ที่สอนนักศึกษาธุรกิจศึกษา-คอมพิวเตอร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 และมีอาจารย์สอนนักศึกษาธุรกิจศึกษา-การเลขานุการ จำนวนน้อยที่สุดคือ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79

5. **ภาระงานสอนและงานพิเศษอื่น** อาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่า ตนเองมีภาระงานสอนและงานพิเศษอื่น อยู่ในระดับพอดี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 90.32 คิดว่ามีภาระงานมากเกินไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68

ตาราง 2 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วิชาเอกที่กำลังศึกษา ความตั้งใจเมื่อสำเร็จการศึกษา

สถานภาพของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	15	17.05
หญิง	73	82.95

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 17 ปี	-	-
18 - 20 ปี	9	10.23
21 - 25 ปี	79	89.77
มากกว่า 25 ปี	-	-
วิชาเอกที่กำลังศึกษา		
ธุรกิจศึกษา - การบัญชี	25	28.41
ธุรกิจศึกษา - การตลาด	27	30.68
ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ	16	18.18
ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์	20	22.73
ความตั้งใจเมื่อสำเร็จการศึกษา		
ศึกษาต่อ	18	20.45
ทำงาน	67	76.14
อื่น ๆ	3	3.41
นักศึกษาตั้งใจจะทำงานในสังกัด		
- โรงเรียนรัฐบาล หรือเอกชน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	20	29.85
- ทบวงมหาวิทยาลัย	-	-
- กระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวง ศึกษาและทบวงมหาวิทยาลัย	-	-
- รัฐวิสาหกิจ	15	22.39
- บริษัท ห้างร้าน หน่วยงาน เอกชน	29	43.28
- กิจการส่วนตัว	3	4.48

ข้อมูลจากตาราง 2 นักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 88 คน มีสถานภาพดังนี้

1. เพศ ในจำนวนนักศึกษาทั้งหมดนั้น เป็นเพศหญิง มากกว่า เพศชาย คือเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 82.95 และเพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 17.05

2. อายุ นักศึกษาส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 21 - 25 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 89.77 ที่เหลืออีก 9 คน มีอายุอยู่ระหว่าง 18 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.23

3. สาขาที่กำลังศึกษา นักศึกษาส่วนมาก กำลังศึกษาอยู่ในสาขาธุรกิจศึกษา-การตลาด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.68 รองลงมาศึกษาสาขาธุรกิจศึกษา-การบัญชี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 28.41 ศึกษาธุรกิจศึกษา-คอมพิวเตอร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 และนักศึกษากำลังศึกษาธุรกิจศึกษา-การเลขานุการ มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18

4. ความตั้งใจเมื่อสำเร็จการศึกษา นักศึกษาส่วนมากมีความตั้งใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะทำงาน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 76.14 ตั้งใจจะศึกษาต่อ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20.45 และอื่น ๆ อีก 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.41

นักศึกษาที่ตั้งใจจะทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนมากตั้งใจจะทำงานในหน่วยงานเอกชน บริษัท ห้างร้าน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 43.28 รองลงมาตั้งใจจะทำงานในโรงเรียนรัฐบาล หรือเอกชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 29.85 จะทำงานในรัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 22.39 และตั้งใจจะทำกิจการส่วนตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.48

ตาราง 3 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ปีการศึกษาที่สำเร็จ สาขาที่สำเร็จการศึกษา สถานภาพการทำงาน ลักษณะงานที่ทำ รายได้ปัจจุบัน ระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการได้งานทำ

สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	22	30.99
หญิง	49	69.01

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปีการศึกษาที่สำเร็จ		
2535	5	7.04
2536	6	8.45
2537	10	14.08
2538	50	70.43
สาขาที่สำเร็จการศึกษา		
ธุรกิจศึกษา - การบัญชี	22	30.99
ธุรกิจศึกษา - การตลาด	18	25.35
ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ	14	19.72
ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์	17	23.94
สถานภาพการทำงาน		
กำลังหางานทำ	4	5.63
กำลังศึกษาต่อ	10	14.09
กำลังทำงาน	57	80.28
กำลังทำงานในสังกัด		
โรงเรียนรัฐบาล หรือเอกชนใน		
สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ	25	43.86
ทบวงมหาวิทยาลัย	2	3.51
กระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวง		
ศึกษาธิการ และ		
ทบวงมหาวิทยาลัย	3	5.26
รัฐวิสาหกิจ	2	3.51
บริษัท ห้างร้าน หน่วยงาน		
เอกชน	22	38.60
กิจการส่วนตัว	3	5.26
ลักษณะงานที่ทำ		
ตรงตามสาขาธุรกิจศึกษา	25	43.86

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ใช้ความรู้ด้านธุรกิจศึกษา	12	21.05
ไม่ตรงกับสาขาธุรกิจศึกษา	20	35.09
รายได้ปัจจุบัน		
ต่ำกว่า 7,000 บาท	17	29.82
7,001 - 10,000 บาท	25	43.86
10,001 - 15,000 บาท	14	24.56
สูงกว่า - 15,000 บาท	1	1.76
ระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการ ได้งานทำ		
น้อยกว่า 6 เดือน	40	70.18
6 เดือน - 1 ปี	16	28.07
มากกว่า 1 ปี	1	1.75

ข้อมูลจากตาราง 3 ผู้สำเร็จการศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 71 คน มีสถานภาพ ดังนี้

1. เพศ ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย คือ เพศหญิง จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 69.01 และเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99
2. ปีการศึกษาที่สำเร็จ ผู้สำเร็จการศึกษามาก ส่วนมาก สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2538 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 70.43 รองลงมาสำเร็จการศึกษาศึกษาปีการศึกษา 2537 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.08 และสำเร็จการศึกษาศึกษาในปีการศึกษา 2536 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.45 และมีผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาในปีการศึกษา 2535 น้อยที่สุด 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.04
3. สาขาที่สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษามาก ส่วนมาก สำเร็จการศึกษาศึกษาธุรกิจศึกษา-การบัญชี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99 รองลงมาสำเร็จการศึกษาศึกษาธุรกิจศึกษา-การตลาด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 25.35 และมีผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาธุรกิจศึกษา-คอมพิวเตอร์ธุรกิจ

จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 23.94 ผู้สำเร็จการศึกษาธุรกิจศึกษา-การเลขานุการ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 19.72

4. สถานภาพการทำงาน ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากกำลังทำงาน มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 80.28 กำลังศึกษาต่อ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.09 และกำลังหางานทำ ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.63

สำหรับนักศึกษาที่ได้อ่านทำแล้ว กำลังทำงานในโรงเรียนรัฐบาลหรือเอกชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนมากที่สุด คือ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 43.86 รองลงมา กำลังทำงานในบริษัท ห้างร้าน หน่วยงานเอกชน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 กำลังทำงานในกระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวงศึกษาธิการ และทำกิจการส่วนตัว มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และในทบวงมหาวิทยาลัยมีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.51

5. ลักษณะงานที่ทำ ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากทำงานที่ตรงตามสาขาธุรกิจศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 43.86 ทำงานที่ไม่ตรงกับสาขาธุรกิจศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 35.09 และทำงานที่ใช้ความรู้ด้านธุรกิจศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05

6. รายได้ปัจจุบันต่อเดือน ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำแล้ว ส่วนมากมีรายได้ระหว่าง 7,001 - 10,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 43.86 รองลงมาที่รายได้ต่ำกว่า 7,000 บาท จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 29.82 มีรายได้ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 24.56 และมีรายได้สูงกว่า 15,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.76

7. ระยะเวลาระหว่างสำเร็จการศึกษากับการได้อ่านทำ ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีงานทำแล้ว ได้อ่านทำหลังสำเร็จการศึกษาน้อยกว่า 6 เดือน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 70.18 และระหว่าง 6 เดือน ถึง 1 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 28.07 และมากกว่า 1 ปี เพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75

ตาราง 4 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้บังคับบัญชาที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ
วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน หน่วยงานในสังกัด

สถานภาพของผู้บังคับบัญชา	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	8	11.76
31 - 40 ปี	36	52.94
41 - 50 ปี	20	29.42
มากกว่า 50 ปี	4	5.88
วุฒิการศึกษาที่สำเร็จ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	2.94
ปริญญาตรี	36	52.95
ปริญญาโท	29	42.64
ปริญญาเอก	1	1.47
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	2	2.94
5 - 10 ปี	42	61.76
11 - 20 ปี	19	27.95
มากกว่า 20 ปี	5	7.35
หน่วยงานในสังกัด		
โรงเรียนรัฐบาล หรือเอกชนใน สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ	32	47.06
ทบวงมหาวิทยาลัย	2	2.94
กระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวง ศึกษาธิการ และ ทบวงมหาวิทยาลัย	3	4.41
รัฐวิสาหกิจ	1	1.47
บริษัท ห้างร้าน หน่วยงาน		

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพของผู้บังคับบัญชา	จำนวน	ร้อยละ
เอกชน	30	44.12
กิจการส่วนตัว	-	-

ข้อมูลจากตาราง 4 ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 68 คน มีสถานภาพดังนี้

1. อายุ ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคืออายุ 41 - 50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 29.42 มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และมีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

2. วุฒิการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี มากที่สุดจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 52.95 รองลงมาได้แก่ ปริญญาโท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 42.64 วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 และมีวุฒิการศึกษา ปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47

3. ประสบการณ์ในการทำงาน ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 61.76 รองลงมาคือ ประสบการณ์การทำงาน 11 - 20 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 27.95 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.35 และต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94

4. หน่วยงานในสังกัด ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาทำงานอยู่ในโรงเรียน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนมากที่สุดคือ 32 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาทำงานในบริษัท ห้างร้าน หน่วยงานเอกชน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 44.12 ทำงานในกระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวงศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.41 ทำงานในทบวงมหาวิทยาลัย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 และทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาความคิดเห็น ในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชา เอกธุรกิจศึกษา

ผู้วิจัยขอนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาความคิดเห็นในภาพรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ทั้ง 5 ด้าน

ความคิดเห็น	อาจารย์		นักศึกษา		ผู้สำเร็จการศึกษา		รวม	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร	3.48	.52	3.90	.52	3.69	.50	3.69	.54
ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	3.58	.49	3.76	.57	3.47	.61	3.62	.58
ด้านเนื้อหาของหลักสูตร	3.35	.64	3.78	.58	3.49	.50	3.60	.58
ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน								
ตำราเรียน และสถานที่	3.04	.75	3.49	.85	3.26	.65	3.33	.78
ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล	3.42	.67	3.77	.57	3.52	.50	3.62	.58
รวม	3.37	.61	3.74	.62	3.49	.55	3.54	.62

ข้อมูลจากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ในทุกด้านโดยเฉลี่ย พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.54 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านความมุ่งหมาย มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 ด้านโครงสร้างมีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62 ด้านเนื้อหาที่มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.60 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.33 ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล

ประเมินผล มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.62

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาต่อหลักสูตรบริหาร
ธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ความคิดเห็น	X	SD
ผู้สำเร็จการศึกษา	3.69	.44
ผู้บังคับบัญชา	3.83	.48
รวม	3.76	.46

ข้อมูลจากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จ
การศึกษา มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ในด้านประสิทธิ
ภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนี้ โดยเฉลี่ยมีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก โดยมี
ค่าเฉลี่ย 3.76

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น
ในภาพรวม ของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร

ความคิดเห็นด้าน ความมุ่งหมาย	ลำดับที่	X	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
1. ใช้ภาษาชัดเจนและเข้าใจง่าย	1	3.87	.70	มาก
2. สอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม	4	3.79	.76	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน ความมุ่งหมาย	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถทางด้านบริหาร ธุรกิจ	3	3.80	.79	มาก
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนา วิชาชีพครูธุรกิจ	2	3.83	.84	มาก
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะใน การปฏิบัติงาน	6	3.76	.84	มาก
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	10	3.61	.89	มาก
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างมีหลักการ	9	3.62	.83	มาก
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม	1	3.87	.79	มาก
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยน แปลงพฤติกรรมไปในทางที่ ถูกต้อง	5	3.77	.76	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน ความมุ่งหมาย	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของสังคม	7	3.67	.75	มาก
11. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรัก และศรัทธาในอาชีพครู ธุรกิจ	8	3.65	.92	มาก
รวม		3.69	.54	มาก

ตาราง 7 เป็นข้อมูลความคิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ในด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร ทุกข้อมีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความเหมาะสมจากลำดับคะแนนมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ “ใช้ภาษาชัดเจนและเข้าใจง่าย และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และสังคม” ค่าเฉลี่ย 3.87 เป็นลำดับแรก และลำดับรองลงไป คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพครูธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.83 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถทางด้านบริหารธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.80 สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ค่าเฉลี่ย 3.79 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย 3.77 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ย 3.76 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ค่าเฉลี่ย 3.67 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในอาชีพครูธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.65 ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีหลักการ ค่าเฉลี่ย 3.62 และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.61

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น
ในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านโครงสร้างของหลักสูตร

ความคิดเห็นด้านโครงสร้าง	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
1. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ตลอดหลักสูตร	1	3.77	.74	มาก
2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาพื้นฐาน	2	3.69	.75	มาก
3. การจัดรายวิชาในหมวดวิชา พื้นฐาน	6	3.58	.89	มาก
4. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาชีพพื้นฐาน	4	3.62	.77	มาก
5. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาชีพเฉพาะ	5	3.59	.91	มาก
6. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาชีพครู	6	3.58	.84	มาก
7. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาเลือกเสรี	7	3.52	.85	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านโครงสร้าง	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
8. โครงสร้างของหลักสูตร สามารถผลิตบัณฑิตที่มี คุณสมบัติตรงตามความ มุ่งหมาย	3	3.65	.81	มาก
รวม		3.62	.58	มาก

ตาราง 8 เป็นข้อมูลความคิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ในด้านโครงสร้างของหลักสูตร ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านโครงสร้างของหลักสูตรว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย คือ จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 3.77 จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย 3.69 โครงสร้างของหลักสูตร สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงตามความมุ่งหมาย ค่าเฉลี่ย 3.65 จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาชีพพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย 3.62 จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาชีพเฉพาะ ค่าเฉลี่ย 3.59 จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาชีพครู ค่าเฉลี่ย 3.58 และจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาเลือกเสรี ค่าเฉลี่ย 3.52

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านเนื้อหาของหลักสูตร

ความคิดเห็นด้านเนื้อหา	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย	2	3.71	.80	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านเนื้อหา	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
2. สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน	5	3.59	.87	มาก
3. สอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม	9	3.54	.87	มาก
4. สอดคล้องกับเวลาที่กำหนด ให้เรียน	8	3.55	.82	มาก
5. สอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิต	7	3.56	.83	มาก
6. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความ รู้จริง	6	3.58	.88	มาก
7. เป็นความรู้ที่ทันสมัย และ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	8	3.55	.99	มาก
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ ทางการสอน	4	3.62	.82	มาก
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ กระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ อย่างสม่ำเสมอ	10	3.53	.82	มาก
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจรรยา บรรณในวิชาชีพ	1	3.73	.84	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านเนื้อหา	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
11. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพ ที่เหมาะสม	3	3.70	.78	มาก
12. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	6	3.58	.80	มาก
13. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ สามารถนำไปถ่ายทอดและ บริการสังคมได้	6	3.58	.79	มาก
14. ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยน แปลงสังคมได้	5	3.59	.77	มาก
15. ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถ เข้าใจปัญหา วิเคราะห์ ปัญหา และแก้ไขปัญหาได้	6	3.58	.82	มาก
รวม		3.60	.58	มาก

ตาราง 9 เป็นข้อมูลความคิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ในด้านเนื้อหาของหลักสูตร ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านเนื้อหาของหลักสูตร โดยเฉลี่ยมีความคิดเห็นว่าเป็นเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และมีความคิดเห็นเหมาะสมเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย คือ มีความเห็นว่าเนื้อหาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ค่าเฉลี่ย 3.73 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ค่าเฉลี่ย 3.71 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม
 ค่าเฉลี่ย 3.70 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางการสอนค่าเฉลี่ย 3.62 สอดคล้องกับความ
 ต้องการของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ ค่า
 เฉลี่ย 3.59 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถนำไป
 ถ่ายทอดและบริการสังคมได้ และเข้าใจปัญหาวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาได้ ค่าเฉลี่ย 3.58
 สอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิต ค่าเฉลี่ย 3.56 สอดคล้องกับเวลาที่กำหนดให้เรียน ค่าเฉลี่ย 3.55
 สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ค่าเฉลี่ย 3.54 และลำดับสุดท้าย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ
 กระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ค่าเฉลี่ย 3.53

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น
 ในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
 วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่

ความคิดเห็นด้านอุปกรณ์ การเรียนการสอน และ ตำราเรียน	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
1. คุณภาพของอุปกรณ์การเรียน การสอนและตำราเรียน	1	3.48	.87	ปานกลาง
2. ปริมาณอุปกรณ์การเรียน การสอน กับผู้เรียน	4	3.36	.98	ปานกลาง
3. ความทันสมัย ของอุปกรณ์ การเรียนการสอน	5	3.35	.96	ปานกลาง
4. ความสะดวกในการใช้ อุปกรณ์การเรียนการสอน	.7	3.30	.90	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านอุปกรณ์ การเรียนการสอน และ ตำราเรียน	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
5. ห้องสมุดมีตำรา และเอกสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้า อย่าง เพียงพอ	9	3.21	1.07	ปานกลาง
6. ห้องสมุดมีตำรา และเอกสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้า ที่ทันสมัย	10	3.17	1.07	ปานกลาง
7. ผู้เรียนได้รับความสะดวกใน การยืมหนังสือจากห้องสมุด	6	3.33	.97	ปานกลาง
8. สถานที่เรียนภาคปฏิบัติมี เพียงพอ	8	3.29	1.02	ปานกลาง
9. สถานที่เรียนภาคทฤษฎีมี เพียงพอ	2	3.42	.92	ปานกลาง
10. ความเหมาะสมของโรงเรียน ที่ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน	3	3.41	.87	ปานกลาง
รวม		3.33	.78	ปานกลาง

ตาราง 10 เป็นข้อมูลความคิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา
ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน
และสถานที่ ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านอุปกรณ์การเรียนการ

สอน ตำราเรียน และสถานที่ โดยเฉลี่ยมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ มีความคิดเห็นเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย คือ คุณภาพของอุปกรณ์การเรียนการสอน และตำราเรียน ค่าเฉลี่ย 3.48 สถานที่เรียนภาคปฏิบัติมีเพียงพอ ค่าเฉลี่ย 3.42 ความเหมาะสมของโรงเรียนที่ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน ค่าเฉลี่ย 3.41 ปริมาณอุปกรณ์การเรียนการสอนกับผู้เรียน ค่าเฉลี่ย 3.36 ความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 3.35 ผู้เรียนได้รับความสะดวกในการยืมหนังสือจากห้องสมุด ค่าเฉลี่ย 3.33 ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 3.30 สถานที่เรียนภาคปฏิบัติมีเพียงพอ ค่าเฉลี่ย 3.29 ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ย 3.21 และลำดับสุดท้าย ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าที่ทันสมัย ค่าเฉลี่ย 3.17

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็นในภาพรวม ของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ความคิดเห็นด้าน กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
1. กำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ในชั่วโมงแรกของการสอนอย่างชัดเจน	11	3.57	.82	มาก
2. จัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	8	3.60	.81	มาก
3. อาจารย์ผู้สอนเตรียมการสอนล่วงหน้า	10	3.58	.78	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
4. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชา ที่สอนเป็นอย่างดี	2	3.72	.76	มาก
5. อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอน อย่างเหมาะสม	12	3.52	.77	มาก
6. อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอน ได้ครบถ้วนตามที่กำหนดใน หลักสูตร	13	3.50	.77	ปานกลาง
7. อาจารย์ผู้สอนมีวิธีจูงใจให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การสอน	10	3.58	.78	มาก
8. อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือ ซักถามได้	3	3.70	.75	มาก
9. กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในด้านการสอน วิชาทางธุรกิจศึกษา	9	3.59	.82	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
10. กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนา การศึกษา ให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาทางการศึกษา ของชาติ	11	3.57	.79	มาก
11. กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจปัญหา วิเคราะห์ ปัญหา และแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ได้	7	3.62	.81	มาก
12. กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยน แปลงทางสังคมได้	5	3.64	.80	มาก
13. การให้คะแนนและเกณฑ์การ ประเมินผลรายวิชา มีมาตร ฐานชัดเจน	6	3.63	.82	มาก
14. การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับเนื้อหา และ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4	3.65	.77	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
15. การฝึกสอนของนักศึกษา สอดคล้องกับสาขาวิชา ที่เรียน	1	3.82	.81	มาก
รวม		3.62	.58	มาก

ตาราง 11 เป็นข้อมูลความคิดเห็นในภาพรวมของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาในด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นมีความคิดเห็นที่ว่า อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอนได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับความเหมาะสมจากคะแนนมากไปหาน้อย คือ การฝึกสอนของนักศึกษาสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน ค่าเฉลี่ย 3.82 อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 3.72 อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถามได้ ค่าเฉลี่ย 3.70 การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 3.65 กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ค่าเฉลี่ย 3.64 การให้คะแนนและเกณฑ์การประเมินผลสายวิชา มีมาตรฐานชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.63 กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ค่าเฉลี่ย 3.62 จัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 3.60 กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาทางธุรกิจศึกษา ค่าเฉลี่ย 3.59 อาจารย์ผู้สอนมีวิธจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ย 3.58 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ และ

กำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรม การเรียนการสอน และการประเมินผล ในช่วงโม่งแรกของการสอน อย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 3.57 อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.52 และลำดับสุดท้าย อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอน ได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร ค่าเฉลี่ย 3.50

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์ความเหมาะสม ตามความคิดเห็น ในภาพรวมของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหาร ธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ความคิดเห็นด้าน ประสิทธิภาพ ผู้สำเร็จการศึกษา	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
1. ทักษะพื้นฐานด้านการสอน วิชาทางด้านบริหารธุรกิจ	23	3.56	.72	มาก
2. ความรู้ ความสามารถในการ สอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ	25	3.49	.67	ปานกลาง
3. ความรู้ ความสามารถ ในการ เป็นผู้นำทางการจัดการศึกษา ด้านบริหารธุรกิจ	24	3.51	.74	มาก
4. ความรัก และศรัทธาในอาชีพ ครู	21	3.58	.82	มาก
5. ความรู้ ความสามารถในงาน ด้านบริหารธุรกิจ	15	3.69	.74	มาก
6. ความเชื่อมั่นในหลักการทาง วิชาการ	17	3.67	.73	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน ประสิทธิภาพ ผู้สำเร็จการศึกษา	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
7. ความสามารถในการปฏิบัติ งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4	3.82	.75	มาก
8. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย	6	3.81	.72	มาก
9. ปฏิภาณ ไหวพริบ และความ สามารถในการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า	16	3.68	.74	มาก
10. ความตรงต่อเวลา	3	3.83	.71	มาก
11. ความมีเหตุ มีผล	4	3.82	.79	มาก
12. ความซื่อสัตย์สุจริต	8	3.79	.78	มาก
13. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	10	3.76	.82	มาก
14. ความขยัน อดทน	9	3.78	.81	มาก
15. บุคลิกภาพเหมาะสม	12	3.72	.77	มาก
16. ความสนใจในการศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติม	18	3.66	.74	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน ประสิทธิภาพ ผู้สำเร็จการศึกษา	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
17. การยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	13	3.70	.69	มาก
18. ความสามารถในการเป็นผู้นำ ให้งานสำเร็จ	19	3.64	.67	มาก
19. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ต่อสังคม	13	3.70	.71	มาก
20. ความสามารถในการนำ ความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนา งานในหน้าที่	11	3.75	.72	มาก
21. ความสามารถในการปรับ ตัวให้ทันกับสภาพการ เปลี่ยนแปลงของสังคม	2	3.89	.80	มาก
22. ความสามารถในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	1	3.92	.74	มาก
23. เจตคติที่มีต่องานอาชีพ	6	3.81	.74	มาก
24. ให้บริการทางด้านวิชาการ แก่สังคมได้	20	3.61	.72	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน ประสิทธิภาพ ผู้สำเร็จการศึกษา	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	เกณฑ์ ความ เหมาะสม
25. ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทย	22	3.58	.67	มาก
รวม		3.76	.46	มาก

ตาราง 12 เป็นข้อมูลความคิดเห็นในภาพรวมของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับความเหมาะสมจากคะแนนมากไปหาน้อย คือ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ค่าเฉลี่ย 3.92 ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม ค่าเฉลี่ย 3.89 ความตรงต่อเวลา ค่าเฉลี่ย 3.83 มีเหตุมีผล และมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 3.82 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และเจตคติที่มีต่องานอาชีพ ค่าเฉลี่ย 3.81 ความซื่อสัตย์สุจริต ค่าเฉลี่ย 3.79 ความขยัน อดทน ค่าเฉลี่ย 3.78 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.76 ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ ค่าเฉลี่ย 3.75 บุคลิกภาพเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.72 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ค่าเฉลี่ย 3.70 ความรู้ความสามารถในงานด้านบริหารธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.69 ปฏิภาณ ไหวพริบ และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ค่าเฉลี่ย 3.68 ความเชื่อมั่นในหลักการทางวิชาการ ค่าเฉลี่ย 3.67 ความสนใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ค่าเฉลี่ย 3.66 ความสามารถในการเป็นผู้นำให้งานสำเร็จ ค่าเฉลี่ย 3.64 ให้บริการทางด้านวิชาการแก่สังคมได้ ค่าเฉลี่ย 3.61 ความรัก และศรัทธาในอาชีพครู ค่าเฉลี่ย 3.58 ปฏิบัติ

ตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ค่าเฉลี่ย 3.58 ทักษะพื้นฐานด้านการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.56 ความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษา ด้านบริหารธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.51 และสุดท้าย คือ ความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.49

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยเปรียบเทียบลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ย

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ ข้อมูล เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลำดับความสำคัญตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้

ตาราง 13 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญ ของความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
ความมุ่งหมายของหลักสูตร									
1.ใช้ภาษาชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.65	.61	1	4.05	.74	2	3.76	.64	3
2.สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	3.55	.62	3	3.93	.77	4	3.72	.78	6
3.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางด้านบริหารธุรกิจ	3.61	.62	2	3.91	.81	5	3.74	.83	4

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนา วิชาชีพครูธุรกิจ	3.48	.57	4	3.97	.90	3	3.83	.81	2
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะใน การปฏิบัติงาน	3.48	.68	4	3.89	.86	6	3.72	.85	6
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	3.35	.71	7	3.77	.94	9	3.52	.86	9
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างมีหลักการ	3.32	.70	8	3.70	.83	10	3.65	.86	7
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับ ผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม	3.42	.62	6	4.06	.78	1	3.85	.79	1
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปใน ทางที่ถูกต้อง	3.48	.68	4	3.90	.76	6	3.73	.76	5
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยน แปลงของสังคม	3.45	.68	5	3.85	.70	8	3.54	.79	8

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
11.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรัก และศรัทธาในอาชีพครูธุรกิจ	3.42	.72	6	3.90	.95	6	3.44	.91	10
รวม	3.48	.52		3.90	.52		3.69	.50	
โครงสร้างของหลักสูตร									
1.จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ตลอดหลักสูตร	3.81	.65	1	3.91	.74	1	3.58	.75	2
2.จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาพื้นฐาน	3.68	.60	3	3.74	.70	4	3.63	.87	1
3.การจัดรายวิชาในหมวดวิชา พื้นฐาน	3.71	.74	2	3.70	.87	6	3.37	.93	7
4.จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาชีพพื้นฐาน	3.55	.57	4	3.74	.80	4	3.51	.79	3
5.จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาชีพเฉพาะ	3.39	.88	7	3.80	.83	3	3.42	.98	6
6.จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาชีพครู	3.42	.67	6	3.72	.84	5	3.48	.88	4
7.จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียน ในหมวดวิชาเลือกเสรี	3.52	.72	5	3.67	.89	7	3.32	.81	8

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
8. โครงสร้างของหลักสูตร สามารถผลิตบัณฑิตที่มี คุณสมบัติตรงตามความ มุ่งหมาย	3.55	.57	4	3.84	.88	2	3.45	.75	5
รวม	3.58	.49		3.76	.57		3.47	.61	
เนื้อหาของหลักสูตร									
1. ความสอดคล้องกับจุด มุ่งหมาย	3.55	.57	1	3.95	.79	1	3.48	.83	8
2. ความสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน	3.29	.74	6	3.90	.83	2	3.34	.86	13
3. ความสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม	3.26	.86	7	3.76	.82	6	3.38	.88	12
4. ความสอดคล้องกับ เวลาที่กำหนดให้เรียน	3.35	.84	4	3.69	.75	8	3.46	.88	9
5. ความสอดคล้องกับ จำนวนหน่วยกิต	3.55	.68	1	3.69	.86	8	3.39	.82	11
6. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิด ความรู้จริง	3.42	.76	2	3.83	.86	5	3.34	.88	13

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
7.เป็นความรู้ที่ทันสมัย และ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	3.26	.86	7	3.69	1.10	8	3.51	.89	6
8.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ ทางการสอน	3.23	.76	8	3.88	.81	3	3.49	.77	7
9.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ อย่างสม่ำเสมอ	3.19	.83	9	3.61	.88	10	3.58	.71	4
10.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี จรรยาบรรณในวิชาชีพ	3.35	.75	4	3.95	.82	1	3.61	.82	2
11.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบุคลิก ภาพที่เหมาะสม	3.39	.72	3	3.86	.75	4	3.63	.81	1
12.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	3.26	.77	7	3.69	.81	8	3.59	.77	3
13.ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ สามารถนำไปถ่ายทอดและ บริการสังคมได้	3.32	.79	5	3.66	.83	9	3.59	.73	3
14.ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสังคมได้	3.42	.67	5	3.72	.84	7	3.52	.69	5

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
15.ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถ เข้าใจปัญหา วิเคราะห์ ปัญหา และแก้ไขปัญหาได้ รวม	3.39 3.35	.72 .64	3	3.76 3.78	.91 .58	6	3.45 3.49	.69 .50	10
อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่									
1.คุณภาพของอุปกรณ์การเรียน การสอน และตำราเรียน	3.26	.73	1	3.73	.98	1	3.27	.70	4
2.ปริมาณอุปกรณ์การเรียน การสอนกับผู้เรียน	2.97	.87	4	3.61	1.08	2	3.23	.80	7
3.ความทันสมัย ของอุปกรณ์ การเรียนการสอน	3.06	.81	3	3.53	1.05	4	3.25	.86	5
4.ความสะดวกในการใช้ อุปกรณ์การเรียนการสอน	3.13	.81	2	3.41	.97	6	3.24	.85	6
5.ห้องสมุดมีตำรา และเอกสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่าง เพียงพอ	2.84	.96	6	3.40	1.16	7	3.14	.93	8
6.ห้องสมุดมีตำรา และเอกสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้าที่ ทันสมัย	2.81	.98	7	3.34	1.05	9	3.11	.95	9

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
7. ผู้เรียนได้รับความสะดวกในการยืมหนังสือจากห้องสมุด	2.94	.93	5	3.51	1.01	5	3.27	.89	4
8. สถานที่เรียนภาคปฏิบัติมีเพียงพอ	3.06	.85	3	3.36	1.15	8	3.30	.90	3
9. สถานที่เรียนภาคทฤษฎีมีเพียงพอ	3.26	.77	1	3.41	1.01	6	3.49	.86	1
10. ความเหมาะสมของโรงเรียนที่ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน	3.06	.77	3	3.57	.87	3	3.35	.86	2
รวม	3.04	.75		3.49	.85		3.26	.65	
กระบวนการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล									
1. กำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลในชั่วโมงแรกของการสอนอย่างชัดเจน	3.29	.69	7	3.70	.89	10	3.52	.77	5
2. จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.35	.66	5	3.81	.86	4	3.45	.75	9
3. อาจารย์ผู้สอนเตรียมการสอนล่วงหน้า	3.39	.80	4	3.75	.78	7	3.45	.75	9

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
4.อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชา ที่สอนเป็นอย่างดี	3.35	.80	5	3.94	.76	1	3.59	.67	3
5.อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอน อย่างเหมาะสม	3.32	.75	6	3.67	.83	12	3.42	.67	11
6.อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอน ได้ครบถ้วนตามที่กำหนดใน หลักสูตร	3.35	.66	5	3.66	.79	13	3.37	.76	12
7.อาจารย์ผู้สอนมีวิธีจูงใจให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การสอน	3.42	.72	3	3.68	.81	11	3.52	.77	5
8.อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือ ซักถามได้	3.55	.77	2	3.83	.71	3	3.61	.76	2
9.กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในด้านการสอน วิชาทางธุรกิจศึกษา	3.39	.84	4	3.74	.82	8	3.51	.77	6

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
10.กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถในการ พัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาทางการศึกษาของชาติ	3.35	.80	5	3.74	.77	8	3.46	.79	8
11.กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ เข้าใจปัญหา วิเคราะห์ ปัญหา และแก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ได้	3.39	.67	4	3.85	.81	2	3.44	.81	10
12.กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ ปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้	3.42	.67	3	3.78	.85	5	3.55	.75	4
13.การให้คะแนนและเกณฑ์ การประเมินผลรายวิชา มีมาตรฐานชัดเจน	3.55	.72	2	3.77	.84	6	3.49	.81	7
14.การวัดผลและประเมินผล สอดคล้องกับเนื้อหา และ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	3.55	.77	2	3.73	.80	9	3.61	.75	2

ตาราง 13 (ต่อ)

รวม 5 ด้าน	อาจารย์			นักศึกษา			ผู้สำเร็จ		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
15.การฝึกสอนของนักศึกษา สอดคล้องกับสาขาวิชา ที่เรียน	3.61	.80	1	3.94	.81	1	3.75	.79	1
รวม	3.42	.67		3.77	.57		3.52	.50	

ตาราง 13 เป็นข้อมูลเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร

“ใช้ภาษาชัดเจนและเข้าใจง่าย” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.65 จัดเป็นลำดับที่ 1 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 4.05 จัดเป็นลำดับที่ 2 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.76 จัดเป็นลำดับที่ 3

“สอดคล้องกับความต้องการของสังคม” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 จัดเป็นลำดับที่ 3 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.93 จัดเป็นลำดับที่ 4 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.72 จัดเป็นลำดับที่ 6

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถทางด้านบริหารธุรกิจ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.61 จัดเป็นลำดับที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.91 จัดเป็นลำดับที่ 5 ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.74 จัดเป็นลำดับที่ 4

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพธุรกิจ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.48 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.97 จัดเป็นลำดับที่ 3 ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.83 จัดเป็นลำดับที่ 2

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.48 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.89 จัดเป็นลำดับที่ 6 ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.72 จัดเป็นลำดับที่ 6

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.35 จัดเป็นลำดับที่ 7 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.77 จัดเป็นลำดับที่ 9 ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.52 จัดเป็นลำดับที่ 9

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ อย่างมีหลักการ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.32 จัดเป็นลำดับที่ 8 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.70 จัดเป็นลำดับที่ 10 ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.65 จัดเป็นลำดับที่ 7

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสังคม” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 6 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 4.06 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.85 จัดเป็นลำดับที่ 1 เหมือนกัน

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.48 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.90 จัดเป็นลำดับที่ 6 ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.73 จัดเป็นลำดับที่ 5

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.45 จัดเป็นลำดับที่ 5 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.85 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.54 จัดเป็นลำดับที่ 8 เหมือนกัน

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในอาชีพครูธุรกิจ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.90 จัดเป็นลำดับที่ 6 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.44 จัดเป็นลำดับที่ 10

ด้านโครงสร้างของหลักสูตร

“จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.81

และนักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.91 จัดเป็นลำดับที่ 1 เหมือนกัน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.52 จัดเป็นลำดับที่ 2

“จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาพื้นฐาน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.68 จัดเป็นลำดับที่ 3 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.74 จัดเป็นลำดับที่ 4 และผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.63 จัดเป็นลำดับที่ 1

“การจัดรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.71 จัดเป็นลำดับที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.70 จัดเป็นลำดับที่ 6 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.73 จัดเป็นลำดับที่ 7

“จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาชีพพื้นฐาน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 และนักศึกษา 3.74 จัดเป็นลำดับที่ 4 เหมือนกัน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.51 จัดเป็นลำดับที่ 3

“จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาชีพเฉพาะ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.39 จัดเป็นลำดับที่ 7 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.80 จัดเป็นลำดับที่ 3 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 6

“จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาชีพครู” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 6 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.72 จัดเป็นลำดับที่ 5 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.48 จัดเป็นลำดับที่ 4

“จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนในหมวดวิชาเลือกเสรี” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.52 จัดเป็นลำดับที่ 5 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.67 จัดเป็นลำดับที่ 7 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.32 จัดเป็นลำดับที่ 8

“โครงสร้างของหลักสูตร สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงตามความมุ่งหมาย” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.84 จัดเป็นลำดับที่ 2 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.45 จัดเป็นลำดับที่ 5

ด้านเนื้อหาของหลักสูตร

“ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 และนักศึกษา 3.95 จัดเป็นลำดับที่ 1 เหมือนกัน ส่วนผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.48 จัดเป็นลำดับที่ 8

“ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.29 จัดเป็นลำดับที่ 6 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.90 จัดเป็นลำดับที่ 2 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.34 จัดเป็นลำดับที่ 13

“ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.26 จัดเป็นลำดับที่ 7 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.76 จัดเป็นลำดับที่ 6 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.38 จัดเป็นลำดับที่ 12

“ความสอดคล้องกับเวลาที่กำหนดให้เรียน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.35 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.69 จัดเป็นลำดับที่ 8 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.46 จัดเป็นลำดับที่ 9

“ความสอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิต” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 จัดเป็นลำดับที่ 1 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.69 จัดเป็นลำดับที่ 8 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.39 จัดเป็นลำดับที่ 11

“มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.83 จัดเป็นลำดับที่ 5 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.34 จัดเป็นลำดับที่ 13

“เป็นความรู้ที่ทันสมัย และเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.26 จัดเป็นลำดับที่ 7 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.69 จัดเป็นลำดับที่ 8 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.51 จัดเป็นลำดับที่ 6

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางการสอน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.23

จัดเป็นลำดับที่ 8 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.88 จัดเป็นลำดับที่ 3 และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.49 จัดเป็นลำดับที่ 7

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้อย่างสม่ำเสมอ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.19 จัดเป็นลำดับที่ 9 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.61 จัดเป็นลำดับที่ 10 ผู้สำเร็จมีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.58 จัดเป็นลำดับที่ 4

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.35 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.95 จัดเป็นลำดับที่ 1 และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.61 จัดเป็นลำดับที่ 2

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.39 จัดเป็นลำดับที่ 3 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.86 จัดเป็นลำดับที่ 4 และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.63 จัดเป็นลำดับที่ 1

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถนำไปถ่ายทอดและบริการสังคมได้” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.32 จัดเป็นลำดับที่ 5 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.66 จัดเป็นลำดับที่ 9 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.59 จัดเป็นลำดับที่ 3

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.72 จัดเป็นลำดับที่ 7 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.52 จัดเป็นลำดับที่ 5

“ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาได้” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.39 จัดเป็นลำดับที่ 3 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.76 จัดเป็นลำดับที่ 6 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.45 จัดเป็นลำดับที่ 10

ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียนและสถานที่

“คุณภาพของอุปกรณ์การเรียนการสอนและตำราเรียน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.26 และนักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.73 จัดเป็นลำดับที่ 1 และผู้สำเร็จการศึกษา

มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.27 จัดเป็นลำดับที่ 4

“ปริมาณอุปกรณ์การเรียนการสอนกับผู้เรียน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 2.97 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.61 จัดเป็นลำดับที่ 2 และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.25 จัดเป็นลำดับที่ 5

“ความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียนการสอน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.06 จัดเป็นลำดับที่ 3 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.53 จัดเป็นลำดับที่ 4 และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.25 จัดเป็นลำดับที่ 5

“ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.13 จัดเป็นลำดับที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.41 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.24 จัดเป็นลำดับที่ 6 เหมือนกัน

“ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 2.84 จัดเป็นลำดับที่ 6 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.40 จัดเป็นลำดับที่ 7 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.14 จัดเป็นลำดับที่ 8

“ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าที่ทันสมัย” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 2.81 จัดเป็นลำดับที่ 7 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.34 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.11 จัดเป็นลำดับที่ 9 เหมือนกัน

“ผู้เรียนได้รับความสะดวกในการยืมหนังสือจากห้องสมุด” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 2.94 และนักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.51 จัดเป็นลำดับที่ 5 เหมือนกัน และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.27 จัดเป็นลำดับที่ 4

“สถานที่เรียนภาคปฏิบัติมีเพียงพอ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.06 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.30 จัดเป็นลำดับที่ 3 เหมือนกัน ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.36 จัดเป็นลำดับที่ 8

“สถานที่เรียนภาคทฤษฎีมีเพียงพอ” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.26 และผู้

สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.49 จัดเป็นลำดับที่ 1 เหมือนกัน ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.41 จัดเป็นลำดับที่ 6

“ความเหมาะสมของโรงเรียนที่ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.06 และนักศึกษา 3.57 จัดเป็นอันดับที่ 3 เหมือนกัน และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.35 จัดเป็นลำดับที่ 2

ด้านกระบวนการเรียนการสอนและวัดผลประเมินผล

“กำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลในชั่วโมงแรกของการสอนอย่างชัดเจน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.29 จัดเป็นลำดับที่ 7 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.70 จัดเป็นลำดับที่ 10 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.52 จัดเป็นลำดับที่ 5

“จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.35 จัดเป็นลำดับที่ 5 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.81 จัดเป็นลำดับที่ 4 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.45 จัดเป็นลำดับที่ 9

“อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.35 จัดเป็นลำดับที่ 5 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.94 จัดเป็นลำดับที่ 1 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.59 จัดเป็นลำดับที่ 3

“อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.32 จัดเป็นลำดับที่ 6 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.67 จัดเป็นลำดับที่ 12 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 11

“อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอนได้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.35 จัดเป็นลำดับที่ 5 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.66 จัดเป็นลำดับที่ 13 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.37 จัดเป็นลำดับที่ 12

“อาจารย์ผู้สอนมีวิธีจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน” อาจารย์มีความ

คิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 3 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.68 จัดเป็นลำดับที่ 11 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.52 จัดเป็นลำดับที่ 5

“อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือซักถามได้” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 จัดเป็นลำดับที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.83 จัดเป็นลำดับที่ 3 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.61 จัดเป็นลำดับที่ 2

“กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการสอนวิชาทางธุรกิจศึกษา” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.39 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.74 จัดเป็นลำดับที่ 8 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.51 จัดเป็นลำดับที่ 6

“กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาต่างได้” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.39 จัดเป็นลำดับที่ 4 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.85 จัดเป็นลำดับที่ 2 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.44 จัดเป็นลำดับที่ 10

“กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.42 จัดเป็นลำดับที่ 3 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.78 จัดเป็นลำดับที่ 5 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 จัดเป็นลำดับที่ 4

“การให้คะแนนและเกณฑ์การประเมินผลรายวิชา มีมาตรฐานชัดเจน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 จัดเป็นลำดับที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.77 จัดเป็นลำดับที่ 6 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.49 จัดเป็นลำดับที่ 7

“การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.61 จัดเป็นลำดับที่ 2 เหมือนกัน ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.73 จัดเป็นลำดับที่ 9

“การฝึกสอนของนักศึกษาสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน” อาจารย์มีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.61 นักศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.94 และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.75 จัดเป็นลำดับที่ 1 เหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม

ตาราง 14 เปรียบเทียบลำดับความสำคัญ ของความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้สำเร็จ			ผู้บังคับบัญชา		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
1.ทักษะพื้นฐานด้านการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ	3.55	.80	21	3.58	.50	20
2.ความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ	3.51	.67	23	3.47	.65	24
3.ความรู้ ความสามารถ ในการเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ	3.49	.73	24	3.46	.65	25
4.ความรัก และศรัทธาในอาชีพครู	3.59	.90	19	3.53	.69	23
5.ความรู้ ความสามารถในงานด้านบริหารธุรกิจ	3.54	.73	22	3.85	.71	6
6.ความเชื่อมั่นในหลักการทางวิชาการ	3.44	.73	25	3.91	.82	4
7.ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.68	.65	12	3.97	.81	3
8.ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.80	.65	6	3.82	.79	7

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้สำเร็จ			ผู้บังคับบัญชา		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
9.ปฏิภาณ ไหวพริบ และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	3.63	.76	17	3.74	.72	14
10.ความตรงต่อเวลา	3.90	.72	2	3.76	.70	9
11.ความมีเหตุ มีผล	3.90	.79	2	3.75	.74	12
12.ความซื่อสัตย์สุจริต	3.92	.78	1	3.66	.78	18
13.ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.77	.79	8	3.76	.83	9
14.ความขยัน อดทน	3.75	.79	9	3.79	.84	8
15.บุคลิกภาพเหมาะสม	3.72	.72	10	3.69	.82	17
16.ความสนใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	3.59	.67	19	3.74	.76	14
17.การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.72	.66	10	3.69	.69	17
18.ความสามารถในการเป็นผู้นำให้งานสำเร็จ	3.62	.66	18	3.66	.68	18
19.บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม	3.65	.76	16	3.75	.65	12
20.ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่	3.66	.70	15	3.86	.76	5

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา	ผู้สำเร็จ			ผู้บังคับบัญชา		
	\bar{X}	SD	ลำดับ	\bar{X}	SD	ลำดับ
21.ความสามารถในการปรับตัวให้ทัน กับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม	3.80	.73	6	3.98	.81	2
22.ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.86	.68	5	4.00	.80	1
23.เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	3.87	.75	4	3.76	.71	9
24.ให้บริการทางด้านวิชาการแก่สังคมได้	3.68	.70	12	3.56	.71	22
25.ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย	3.68	.74	12	3.58	.61	20
รวม	3.69	.44		3.82	.48	

ตาราง 14 เป็นข้อมูลเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

“ทักษะพื้นฐานด้านการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.55 จัดเป็นลำดับที่ 21 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.58 จัดเป็นลำดับที่ 20

“ความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.51 จัดเป็นลำดับที่ 23 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.47 จัดเป็นลำดับที่ 24

“ความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.49 จัดเป็นลำดับที่ 24 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.46 จัดเป็นลำดับที่ 25

“ความรักและศรัทธาในอาชีพครู” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.59 จัดเป็นลำดับที่ 19 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.53 จัดเป็นลำดับที่ 23

“ความรู้ ความสามารถในงานด้านบริหารธุรกิจ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.54 จัดเป็นลำดับที่ 22 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.85 จัดเป็นลำดับที่ 6

“ความเชื่อมั่นในหลักการทางวิชาการ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.44 จัดเป็นลำดับที่ 25 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.91 จัดเป็นลำดับที่ 4

“ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.68 จัดเป็นลำดับที่ 12 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.97 จัดเป็นลำดับที่ 3

“ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.80 จัดเป็นลำดับที่ 6 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.82 จัดเป็นลำดับที่ 7

“ปฏิภาณ ไหวพริบ และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.63 จัดเป็นลำดับที่ 17 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.74 จัดเป็นลำดับที่ 14

“ความตรงต่อเวลา” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.90 จัดเป็นลำดับที่ 2 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.76 จัดเป็นลำดับที่ 9

“ความมีเหตุมีผล” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.90 จัดเป็นลำดับที่ 2 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.75 จัดเป็นลำดับที่ 12

“ความซื่อสัตย์สุจริต” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.92 จัดเป็นลำดับที่ 1 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.66 จัดเป็นลำดับที่ 18

“ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.77 เป็นลำดับที่ 8 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.76 จัดเป็นลำดับที่ 9

“ความขยัน อดทน” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.75 จัดเป็นลำดับที่ 9
ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.79 จัดเป็นลำดับที่ 8

“บุคลิกภาพเหมาะสม” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.72 จัดเป็นลำดับ
ที่ 10 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.74 จัดเป็นลำดับที่ 20

“ความสนใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย
3.59 จัดเป็นลำดับที่ 19 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.74 จัดเป็นลำดับที่ 14

“การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.72
จัดเป็นลำดับที่ 10 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.69 จัดเป็นลำดับที่ 17

“ความสามารถในการเป็นผู้นำให้งานสำเร็จ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย
3.62 จัดเป็นลำดับที่ 18 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.66 จัดเป็นลำดับที่ 18

“บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.65
จัดเป็นลำดับที่ 16 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.75 จัดเป็นลำดับที่ 12

“ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม” ผู้สำเร็จการ
ศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.80 จัดเป็นลำดับที่ 6 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย
3.98 จัดเป็นลำดับที่ 2

“ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย
3.86 จัดเป็นลำดับที่ 5 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 4.00 จัดเป็นลำดับที่ 1

“เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.87 จัดเป็นลำดับ
ที่ 4 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.76 จัดเป็นลำดับที่ 9

“ให้บริการทางด้านวิชาการแก่สังคมได้” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.68
จัดเป็นลำดับที่ 12 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.56 จัดเป็นลำดับที่ 22

“ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย” ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย

3.68- 12 ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ค่าเฉลี่ย 3.58 จัดเป็นลำดับที่ 20

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของอาจารย์ นักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาธุรกิจศึกษา
ผู้วิจัยขอนำเสนอโดยหาค่าความถี่และนำเสนอเป็นร้อยละดังนี้

ตาราง 15 จำนวนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ความถี่	ร้อยละ
อาจารย์	31	21	67.74
นักศึกษา	91	43	47.25
ผู้สำเร็จการศึกษา	71	28	39.44
ผู้บังคับบัญชา	68	10	14.71

ตาราง 15 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากอาจารย์ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 67.74 จากนักศึกษา 43 คน คิดเป็นร้อยละ 47.25 จากผู้สำเร็จการศึกษา 28 คน คิดเป็นร้อยละ 39.44 และจากผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.71

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบประเด็นที่ควรพิจารณา คือ

ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร

1. การกำหนดหน่วยกิตของวิชาหลักการสอน วิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา และวิชาปฏิบัติ 1 วิชาปฏิบัติ 2 ไม่เหมาะสม ควรรวมวิชาหลักการสอนกับวิชาปฏิบัติ 1 ไว้ด้วยกัน รวมเป็น 3 หน่วยกิต และจัดให้เรียนเทอม 1 เช่นเดียวกับวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรรวมกับวิชาปฏิบัติ 2 รวมเป็น 3 หน่วยกิต ซึ่งจะมีผลให้นักศึกษามีโอกาสได้เรียนวิชาอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ได้มากขึ้น

• 2. ควรยกเลิกวิชาหลักการอาชีพศึกษา และควรให้เรียนวิชาหลักธุรกิจศึกษาแทน

3. ควรปรับหน่วยกิตวิชาชีพเฉพาะสาขาเป็น 3 หน่วยกิต และปรับปรุงวิชาเลือกให้มีจำนวนมากขึ้น
4. ควรจัดรายวิชาให้เหมาะสมกับความมุ่งหมาย และเน้นวิชาเอกซึ่งเป็นวิชาชีพให้เข้มและจริงจัง

ด้านเนื้อหาของหลักสูตร

1. วิชาหลักการสอน และวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรเน้นการลงมือปฏิบัติให้มากกว่านี้ ทั้งด้านการสอนและการประดิษฐ์สื่อการสอนอย่างง่าย เพราะเมื่อนักศึกษาออกฝึกสอน มักจะต้องลงมือผลิตสื่อและใช้สื่อการสอนอย่างง่ายเป็นประจำ
2. ควรเพิ่มเติมวิชาด้านภาษาต่างประเทศ วิชาคอมพิวเตอร์ และไทยศึกษา
3. ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาและพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ
4. บางวิชาเนื้อหาของหลักสูตรน้อยเกินไป และมีความซ้ำซ้อนกันอยู่หลายวิชา

ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่

1. ควรมีห้องปฏิบัติการด้านสื่อการสอน
2. ควรสนับสนุนให้มีศูนย์ผลิตสื่อการเรียนการสอน
3. ห้องสมุดควรมีตำราต่างประเทศด้วย
4. อุปกรณ์การเรียนไม่ทันสมัย และมีน้อยไม่เพียงพอกับผู้เรียน

ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล

1. ควรให้ความสนใจต่ออนาคตของผู้เรียนอย่างแท้จริง ปลุกฝังความคิด ทักษะคิดที่ดี ค่านิยมที่ถูกต้องของการเป็นครูที่ดี
2. ควรเน้นการลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด
3. ควรกำหนดเกณฑ์การวัดผลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดำเนินการร่วมกัน และกำกับดูแลให้ปฏิบัติเหมือน ๆ กัน
4. ควรเปลี่ยนแปลงเวลาของการฝึกสอนที่จะต้องฝึกสอน 3 วัน และเรียน 2 วัน

อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียดทั้งเรื่องสอนและเรื่องเรียน ควรเปลี่ยนแปลงให้ฝึกสอนอย่าง
เดียวทั้งหมด

5. การเรียนควรเน้นการปฏิบัติให้ปฏิบัติได้จริง

ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

1. มีคุณภาพในด้านวิชาชีพครูดี แต่ความรู้ทางด้านบริหารธุรกิจมีน้อยเกินไป
2. มีจิตสำนึกของความเป็นครูน้อยมาก
3. ส่วนใหญ่ดีอยู่แล้ว แต่ยังบกพร่องเรื่องความสามารถในการผลิตสื่อการสอน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เพื่อประเมินผลหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2529 ปรับปรุง 2534 ในด้านต่อไปนี้

1. บริบท (Context) เกี่ยวกับ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร
2. ปัจจัยเบื้องต้น (Input) เกี่ยวกับบุคลากร อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา และ สถานที่เรียน
3. กระบวนการ (Process) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล
4. ผลผลิต (Product) เกี่ยวกับประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 36 คน นักศึกษา จำนวน 91 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 84 คน รวมทั้งสิ้น 295 คน หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล และ พิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ คือ อาจารย์ จำนวน 31 คน นักศึกษา จำนวน 91 คน ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 71 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 68 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 261 คน คิด เป็นร้อยละ 88.47

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ
- ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นแบบอัตราส่วนประมาณค่า
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นแบบข้อความปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ และนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาธุรกิจศึกษา

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งและขอรับคืนด้วยตนเอง ส่วนแบบสอบถามของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาใช้บริการทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความถี่แล้วเสนอเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในภาพรวมของ อาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา โดยเปรียบเทียบลำดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และนำเสนอแยกตามด้านทั้ง 6 ด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปเพื่อนำไปสู่การอภิปราย ดังนี้

1. อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในภาพรวมต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ในทุกด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีเพียงด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่ด้านเดียวเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง ด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในภาพรวมต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยเฉลี่ยมีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก

3. อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในภาพรวมต่อหลักสูตรเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร มีความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหมาะสมอยู่ใน

ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมากทุกข้อ

3.2 ด้านโครงสร้างของหลักสูตร มีความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3.3 ด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3.4 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียนและสถานที่เรียน มีความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

3.5 ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล มีความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นที่อาจารย์ ผู้สอน ดำเนินการสอนได้ครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร มีความคิดเห็นที่เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก

3.6 ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวมว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประเด็นความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ และความสามารถในการเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับปานกลาง ข้ออื่น ๆ มีความคิดเห็นที่เหมาะสมในระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา โดยเปรียบเทียบลำดับตามความคิดเห็นเป็นรายด้านดังนี้

4.1 ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสังคม และสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม อาจารย์มีความคิดเห็นสอดคล้องกับนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาว่าใช้ภาษาชัดเจนและเข้าใจง่าย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพครูธุรกิจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง

4.2 ด้านโครงสร้างของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาชีพพื้นฐาน หมวดวิชาชีพครู และมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องของจำนวนหน่วยกิต ที่ต้องเรียนในหมวดวิชาชีพเฉพาะ

4.3 ด้านเนื้อหาของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันคือ ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความสอดคล้องกับจำนวนหน่วยกิต มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถนำไปถ่ายทอด และบริการสังคมได้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ และสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาได้

4.4 ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียนและสถานที่ อาจารย์ นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ความทันสมัย ของอุปกรณ์การเรียนการสอน เอกสารและตำราเรียนในห้องสมุดมีเพียงพอ และสะดวกในการยืม และความเหมาะสมของโรงเรียนที่ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน

4.5 กระบวนการเรียนการสอน และวัดผลประเมินผล อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันคือ การฝึกสอนของนักศึกษาสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และซักถามได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องของการกำหนดจุดมุ่งหมาย กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลในชั่วโมงแรกของการสอน การเตรียมการสอนล่วงหน้า ความรู้ของผู้สอน วิธีจูงใจที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการสอนทางธุรกิจศึกษา สามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาได้

4.6 ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จศึกษาและผู้บังคับบัญชา ของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของทักษะพื้นฐานด้านการสอน ความสามารถในการสอน การเป็นผู้นำทางการศึกษา ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความขยันอดทน และความสามารถในการเป็นผู้นำ มีความคิดแตกต่างกันใน

เรื่องของความรู้ความสามารถในงานด้านบริหารธุรกิจ ความเชื่อมั่นในหลักการทางวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ความมีเหตุมีผล ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ การให้บริการด้านวิชาการแก่สังคม และการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย

อภิปรายผล

ผลจากการประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2529 ปรับปรุง 2534 มีประเด็นที่ผู้วิจัยจะนำมาอภิปรายผลดังนี้

ด้านบริบท

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากความมุ่งหมายของหลักสูตร เขียนได้ชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถด้านบริหารธุรกิจ และมีความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพครูธุรกิจ มีทักษะในการปฏิบัติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสังคม ปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม มีความรักและศรัทธาในอาชีพครูธุรกิจ จะเห็นได้ว่าหลักสูตรได้กำหนดความมุ่งหมายสอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คือ “บริหารธุรกิจ ผลิตนักธุรกิจ และครูธุรกิจที่สุจริต คิดเป็น และทำเป็น” หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีรูปแบบเน้นวิชาชีพ (Career Based) เตรียมผู้เรียนไปสู่วิชาชีพนั้น ๆ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ. 2532 : 7) ดังนั้นความมุ่งหมายของหลักสูตรจึงต้องชัดเจน การกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจะทำให้สามารถนำไปใช้ได้โดยง่าย และมีประสิทธิภาพ ดังที่ อัจจิมา สวัสดิ์ชีวิน (2532 : 103 - 104) กล่าวว่า การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน จนสามารถมองเห็นแนวทางที่จะนำไปใช้ได้โดยง่าย

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์จากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่าอาจารย์มีข้อเสนอแนะว่า “ควรมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีใจรัก ที่จะ

ครูธุรกิจอย่างแท้จริง” อาจเป็นเพราะจากข้อเท็จจริงที่อาจารย์พบเห็นมา นักศึกษาบางคนเข้ามาศึกษาต่อในภาควิชาธุรกิจศึกษาโดยไม่มีความตั้งใจจริงที่จะเป็นครูธุรกิจเลย. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2530 : 62) กล่าวว่า ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรก็คือ หลักสูตรนั้นจะต้องบอกถึงเอกลักษณ์ และลักษณะที่สำคัญของผลผลิตคือบัณฑิตไว้อย่างเด่นชัด โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นตัวชี้เอกลักษณ์ที่สำคัญของบัณฑิต นอกจากนี้แล้วจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการช่วยกำหนดทิศทางและเนื้อหาสาระในการสอน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะและเอกลักษณ์ตามที่กำหนดไว้ จากเหตุผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าควรปรับปรุงจุดมุ่งหมายหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ให้แสดงเอกลักษณ์และคุณลักษณะ ที่สำคัญของบัณฑิตทางวิชาชีพให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

2. โครงสร้างของหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มตัวอย่างพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกือบทุกข้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร มีความคิดเห็นที่เหมาะสมมาก อยู่ในระดับต้น ๆ เพราะหลักสูตรนี้มีโครงสร้างจำนวนหน่วยกิตอยู่ในเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ นอกจากนี้อาจารย์บางท่านให้ความเห็นว่าควรปรับปรุงวิชาเลือกให้มากขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ต้องการให้เพิ่มวิชาที่เลือกให้มากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่าลักษณะการเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ภาควิชาเป็นผู้จัดให้โดยนักศึกษาไม่มีโอกาสได้เลือกเรียนตามความสนใจ ซึ่งจากงานวิจัยของ พัฒนพงศ์ แจ่มวัฒนะชัย (2536 : 164) กล่าวว่า หลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในวิชาเลือกบังคับ และวิชาเลือกเสรี ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ดังนั้นโครงสร้างของหลักสูตรจึงควรมีวิชาเลือกได้หลากหลาย เพียงพอตามความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้มีอาจารย์บางท่านเสนอแนะให้ปรับปรุงจำนวนหน่วยกิตของบางวิชา โดยให้รวมวิชาหลักและวิธีการสอน กับวิชาปฏิบัติการ 1 เข้าด้วยกันเป็นวิชาเดียว 3 หน่วยกิต และให้รวมวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น กับวิชาปฏิบัติการ 2 เข้าด้วยกันเป็นวิชาเดียว 3 หน่วยกิต เพื่อให้นักศึกษา

มีเวลาเรียนวิชาอื่น ๆ ได้มากขึ้น

3. เนื้อหาของหลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่า เนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื้อหาของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร ได้อาศัยจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรเป็น หลัก ซึ่งจะพิจารณาได้จากเนื้อหาในหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยมีการเปลี่ยนแปลง ทางด้านพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านการปฏิบัติที่ถูกต้อง นอกจากนี้ เนื้อหาของหลักสูตรยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สังคม และเวลาที่กำหนดให้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง เป็นความรู้ที่ทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการสอน มีความ กระตือรือร้นใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ และสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขปัญหาได้อย่างมีหลักการ แต่มีข้อน่าสังเกตจากการตอบแบบสอบถาม ของอาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีข้อเสนอแนะที่ตรงกันว่า ควรปรับปรุงเนื้อหาที่มี ความซ้ำซ้อนกัน ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และเกิด ความรู้สึกเสียดายเวลาที่ต้องเสียไป อาจเกิดเพราะผู้ร่างหลักสูตรแต่ละกลุ่มวิชา ต่างกลุ่มต่างเลือก และจัดเนื้อหาวิชาโดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาวิชาโดยรวมของหลักสูตร นอกจากนี้มีอาจารย์บางท่านให้ ข้อเสนอแนะว่า วิชาหลักและวิธีการสอน และวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาควรเน้นการลงมือปฏิบัติ ให้มากขึ้น เพราะเทคนิคการสอนและการประดิษฐ์สื่อการสอนอย่างง่าย เป็นสิ่งจำเป็นมาก เมื่อ นักศึกษาต้องออกฝึกสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรมวิชาการ (2532 : 78) ที่พบว่าด้าน เนื้อหาสาระของบางรายวิชามีมากเกินไป ซ้ำซ้อนกัน และเนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่ สอดคล้องกัน

เนื้อหาของหลักสูตรจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของหลักสูตร (สุมิตร คุณากร. 2523 : 9) ดังนั้นจึงควรที่จะมีการพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมมากขึ้นใน ทุกด้าน

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นโดยรวมเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน

การสอน ตำราเรียน และสถานที่ ว่าเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนจำกัด จึงทำให้คุณภาพ และปริมาณของอุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำกัด และไม่ทันสมัย จึงเห็นว่ามีความเหมาะสมไม่มากทั้งทางด้านปริมาณ คุณภาพ และความสะดวกในการเบิกยืม หรือขอรับบริการอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งขององค์ประกอบของหลักสูตร ควรที่จะต้องมีความพร้อมมากที่สุด เมื่อแยกพิจารณากลุ่มตัวอย่างยังพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับ ตำรา เอกสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าที่ทันสมัยในห้องสมุด ว่ามีความเหมาะสมปานกลาง และอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำสุด นอกจากนี้ อาจารย์และผู้สำเร็จการศึกษบางท่านให้ข้อเสนอแนะว่า ภาควิชาควรจัดซื้อตำราเรียนจากต่างประเทศ และรับวารสารที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาธุรกิจศึกษาเข้าห้องสมุดให้มากกว่านี้ เพราะเท่าที่มีอยู่ มีน้อยมาก แสดงให้เห็นว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความไม่พร้อมอยู่มาก จึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง

ด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นโดยรวมด้านกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ เพื่อให้ผลผลิตของหลักสูตรเป็นครูธุรกิจที่มีคุณภาพ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม จูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นได้ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ผู้เรียน เข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหา และแก้ปัญหาได้ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของสังคมได้ เกณฑ์การประเมินผลมีมาตรฐานชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีผู้สำเร็จการศึกษบางท่านให้ข้อเสนอแนะว่า อาจารย์ผู้สอนบางท่านเน้นเนื้อหามากกว่าปฏิบัติ ควรมีการฝึกปฏิบัติให้มากกว่านี้ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ความเห็นนี้สอดคล้องกับความเห็นของ ชูพันธ์ สมเกื้อ (2521 : 19 - 20) ซึ่งได้กล่าวถึงปัญหาและสภาพทั่วไปของหลักสูตรอุดมศึกษาในประเทศไทยตอนหนึ่งว่า "... กระบวนการเรียนการสอนยังไม่ได้รับการปรับปรุง ยังเน้นหลักทฤษฎี

และการบรรยายในห้องเรียนมากเกินไป และหลักสูตรวิชาชีพในแต่ละหลักสูตรมีการฝึกงานในด้านอาชีพน้อยเกินไป” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย จรรยาไพบูลย์ (2534 : 92) พบว่าการใช้สื่อการสอนหรืออุปกรณ์การสอนของครูมีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะไม่ปรับวิธีสอนให้เข้ากับหลักสูตรแผนใหม่ และอุปกรณ์การสอนสมัยใหม่ จึงทำให้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มตัวอย่างพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นตรงกันในเรื่องการฝึกสอนของนักศึกษาว่าสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า เหมาะสมอยู่ในระดับมาก และจัดไว้เป็นลำดับที่หนึ่ง ทั้ง 3 กลุ่ม ทั้งนี้เพราะภาควิชาได้รับความร่วมมืออย่างดีจากวิทยาเขตที่ส่งนักศึกษาไปฝึกสอน ภาควิชาแจ้งรายละเอียดชัดเจนว่า นักศึกษาที่จะไปฝึกสอนกำลังศึกษาวิชาเอกอะไร และมีการติดต่อกันล่วงหน้าพอสมควร จึงทำให้วิทยาเขตต่าง ๆ มีเวลาพอที่จะจัดวิชาและชั่วโมงสอนให้ตรงตามความต้องการของภาควิชา ถ้ามีปัญหาเรื่องวิชาสอนก็สามารถส่งนักศึกษาไปฝึกสอนวิทยาเขตอื่นได้ทัน จึงทำให้นักศึกษาสามารถได้ฝึกสอนตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมากที่สุด

ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษามีพื้นฐานและความสามารถทางการสอน มีความรู้ทางด้านบริหารธุรกิจอย่างดี มีความขยัน อดทน มีความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เป็นที่พอใจของผู้บังคับบัญชา

เมื่อแยกพิจารณาตามกลุ่มตัวอย่างมีข้อน่าสังเกตคือ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องของความรู้ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ ความรู้ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และจัดไว้เป็นลำดับท้าย ๆ ทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษายังขาดประสบการณ์ทางด้านบริหารธุรกิจ และประสบการณ์ทางการสอน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2538 ผ่านการทำงาน

ประมาณ 1 ปีเท่านั้น และจากข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้บังคับบัญชา ทำให้ทราบว่ามีผู้บังคับบัญชาจากกระทรวงอื่น (ที่ไม่ใช่กระทรวงศึกษาธิการ หรือทบวงมหาวิทยาลัย) จาก รัฐวิสาหกิจ จากบริษัทห้างร้าน และหน่วยงานเอกชน รวมประมาณร้อยละ 50 ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาในสายงานที่ไม่ใช่การศึกษา ได้ประเมินว่าประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าแม้ผู้สำเร็จการศึกษาจะไม่ได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ก็มีคุณภาพและความสามารถเพียงพอที่จะเข้าทำงานในบริษัท ห้างร้าน และรัฐวิสาหกิจได้

เมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาทำงานในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 43.86 ทบวงมหาวิทยาลัย ร้อยละ 3.51 กระทรวงอื่น ร้อยละ 5.26 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3.51 บริษัท ห้างร้าน ร้อยละ 38.60 และทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 5.26 จากจุดนี้น่าจะสะท้อนให้เห็นถึงการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด รวมถึงควรมีการพิจารณาว่าถึงเวลาแล้วหรือยังที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เพื่อให้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา เป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคม และที่สำคัญคือสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อออกไปรับใช้สังคมได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ด้านบริบท จากการศึกษาพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่า ความมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะบางประการที่น่าสนใจ ผู้วิจัยเห็นสมควรเสนอให้สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากการประเมินหลักสูตร โดยปรับโครงสร้าง เนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เหมาะสม และทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อันจะส่งผลให้หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา สามารถผลิตครูทางด้านธุรกิจ ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ด้านปัจจัยเบื้องต้น อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าคุณูปการการเรียนการสอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ผู้บริหารตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย และเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ตลอดจนเพิ่มงบประมาณในการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี นอกจากนี้ ควรจัดให้มีวารสาร ตำรา และเอกสารต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้า ทางด้านบริหารธุรกิจที่ทันสมัยให้มากขึ้น เนื่องจากที่มีอยู่ในปัจจุบันค่อนข้างน้อยและไม่ทันสมัย สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะควรจัดทำอย่างยิ่งคือ ควรสนับสนุนให้ภาควิชาธุรกิจศึกษา มีห้องเรียนอย่างน้อย 1 ห้อง ที่มีสื่อการสอนประเภทโสตทัศนูปกรณ์ สื่อการสอนประเภทวัสดุอุปกรณ์พร้อม ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่อาจารย์ผู้สอน ซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

ด้านกระบวนการเรียนการสอน ผลจากการประเมินพบว่า อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการเรียนการสอนโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงในการทำงาน ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ภาควิชาธุรกิจศึกษาจัดให้มีการฝึกอบรม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา เป็นการจำลองสถานการณ์เมื่อต้องออกไปสอนจริง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดวางแผนในการปฏิบัติงาน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม รู้หลักจิตวิทยาในระดับต่าง ๆ และที่สำคัญ คือ เป็นการฝึกผู้เรียนให้มีประสบการณ์การทำงาน มีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น ก่อนออกไปสู่ตลาดแรงงานอย่างแท้จริง นอกจากนี้เรื่องของรางวัลผล นักศึกษาบางคนให้ข้อเสนอแนะว่าควรกำหนดเกณฑ์การวัดผลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดำเนินการร่วมกัน แสดงให้เห็นว่าผู้สอนบางคน ดำเนินการวัดผล ประเมินผลไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ภาควิชาควรประชุมตกลงกันในเรื่องของเกณฑ์การวัดผลให้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน และต้องกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามเกณฑ์ด้วย

ด้านประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้บริหารหรือผู้นำหลักสูตรไปใช้ ควรจะทำความเข้าใจกับหลักสูตรให้ชัดเจน และควรปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และควรมีการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาเป็นระยะ ๆ หลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว เพื่อจะได้ทราบว่าผู้สำเร็จการศึกษา ได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา

มากนัก้อยแค่นั้น สิ่งสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นตลาดแรงงานของผู้สำเร็จการศึกษาให้ทราบและมีความเข้าใจที่ถูกต้องในคุณสมบัติและความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรมีการวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรประเมินผลหลักสูตรเกี่ยวกับโครงสร้างรายวิชาและเนื้อหาวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี และความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน
2. ควรทำการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาสาขารัฐกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
3. ควรทำการวิจัยเชิงเปรียบเทียบหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กับหลักสูตร ธุรกิจศึกษาของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ซึ่งขณะนี้ใช้ชื่อต่างกัน เช่น การศึกษาด้านนิติ วิชาเอกธุรกิจศึกษา การศึกษาด้านนิติ วิชาเอกบริหารธุรกิจ และครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

การฝึกหัดครู, กรม. มาตรฐานบางประการสำหรับครูที่ดี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.

โกสินทร์ รังสยาพันธ์. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู, 2520.

* เกษกานดา สุภาพจน์. การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
การเลขานุการของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทุมศักราช 2529. ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ :
กรมการฝึกหัดครู, 2520.

ชูพันธ์ สมเกื้อ. การวางแผนการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : แสงสุทธิการพิมพ์,
2521.

โชติ เพชรขึ้น. เทคนิคการประเมินหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป. อัดสำเนา.

เดือนใจ เกตุษา. การประเมินผลหลักสูตรปริญญาตรีวิชาเอกวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.

ทวีพงษ์ กลิ่นหอม. "การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิตสาขาวิชาเอกพลศึกษาของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา," วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและ
พัฒนา. : 32 - 40 ; เมษายน 2530.

* ทิตนา แหมมณี. "แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมินหลักสูตร," ใน เอกสารประกอบการประชุม
สัมมนาเรื่อง แนวทางการประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. หน้า 113 - 114.
กรุงเทพฯ : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, วิทยาลัย. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2529.
 อัดสำเนา.

ธรรมบุญ ฤทธิมณี. "ทิศทางการจัดการศึกษา," ใน พิธีพระราชทานปริญญาบัตรสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล. กรุงเทพฯ : 19 - 20 กรกฎาคม 2533.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวความคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
ภาคศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศุภกาลาดพร้าว, 2532.

นงเยาว์ ชัยเสรี. "บทบาทและหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรทางบริหาร
 ธุรกิจระดับสูงกว่าปริญญาตรี," ใน สรุปการสัมมนาคุณาจารย์ทางการบริหารธุรกิจ
ระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ 6. หน้า 52 - 53. เชียงใหม่ : ภาควิชาบัญชีและ
การบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยะสาส์น, 2535.

บุญส่ง นิลแก้ว. การประเมินหลักสูตร ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลประเมินผล
การศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ปทีป เมธาคุณวุฒิ. หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ, 2535.

พัฒนพงศ์ แจ่มวัฒนะชัย. ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตามทฤษฎีของผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อัดสำเนา.

พุทธทาสภิกขุ. "ครูคือดวงประทีปของโลก." ชมรมครูศีลธรรมแห่งประเทศไทยและมูลนิธิเผยแพร่
ชีวิตประเสริฐ. วัดพิมพ์ถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ,
12 สิงหาคม 2535.

- ภัทรา อรัณยภาค. การประเมินหลักสูตรการสาธารณสุขชุมชน (ผดุงครรภ์อนามัย) : การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนผดุงครรภ์อนามัย ศูนย์อนามัยแม่และเด็ก เขต 9 จังหวัดยะลา. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- มานิดา อุษชิน. "ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ," เอกสารการประชุมสัมมนา เชิงปฏิบัติการ. กระทรวงศึกษาธิการ, 2525. อัดสำเนา.
- ระพี ศาคริก และทองคุณ หงส์พันธ์. "การแสวงหาและพัฒนาเอกลักษณ์ของสถาบันวิชาชีพครู," เอกสารสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ. กรมการฝึกหัดครู, 2529. อัดสำเนา.
- ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2531.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2536.
- เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูตามจรรยาบรรณ และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526. กรุงเทพฯ : คุรุสภา ลาดพร้าว, 2533.
- วิณิชา นรินทร์านนท์. การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีในวิทยาลัยพลศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2535. อัดสำเนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
- _____. "ความหมายของหลักสูตรและการสอน," สารพัฒนาหลักสูตร. ปีที่ 20 (พฤษภาคม 2526), หน้า 12 - 21.
- วิชาการ, กรม. การประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.
- สงัด อุทรานนท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์, 2530.
- สนิท วิศิษฎ์กุล. การประเมินหลักสูตรโรงเรียนรวมเหล่า พุทธศักราช 2525. ปรินูญานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาคพัฒนาตำราและเอกสาร กรมการฝึกหัดครู, 2527.

- สุภาภรณ์ กิตติประเสริฐ. ความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสอนวิชาที่พหุวิชาชีพในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537. อัดสำเนา.
- สมชัย จรรยาไพบูลย์. การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรในเขตการศึกษา 10. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534. อัดสำเนา.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประเมินผลโครงการประชุมหลักการ และการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.
- สุทัศน์ วิวัฒน์ปฐมพี. การประเมินหลักสูตรกายภาพบำบัดคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินญาณิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2523.
- สาโรช บัวศรี. มาตรการพื้นฐานบางประการสำหรับครูที่ดี. กรุงเทพฯ : คุรุสภา, 2515.
- เสริมศรี ไชยศร. ระบบหลักสูตร - การสอน. กรุงเทพฯ : พระสิงห์การพิมพ์, 2526.
- อััจฉิมา สวัสดิ์ชีวิน. การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกนาฏศิลป์และการละคร ระดับอนุปริญญา ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2528. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- Best, John W. Research in Education. 4th ed. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, 1978.
- Dyess, Jerry Sue. "Follow - up of San Jacinto College 1977 - 1981 Business Administration Graduate with Implications for Curriculum Revisions," Dissertation Abstracts International. 42 : 4702 - A ; May, 1982.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill, Book Company, 1973.

- Hammond, R. "Context Evaluation of Instruction in Local School Districts," in Education Technology. January, 1967.
- Ibrahim, "Abu Baker. An Assessment of Graduate Feedback for Evaluating the Diploma in Banking Studies at Mara Institute of Technology," in Malaysia Dissertation Abstracts. 50 (4) : 863 ; October, 1989.
- Kelley, Charles Leo. "A Five Year Follow - up Study of the Professional Education Program of the College of Education at the University of Arkansas for The Year 1979 Through 1980," in Dissertation Abstracts International. 44 : 1706 ; December, 1983.
- Margot, Gary Lunn. "An Investigation of the Management Information Systems Curriculum in Ohio Postsecondary Schools Compared to the Needs of Business," Dissertation Abstracts International. 53 (5) : 1372 - A ; November, 1992.
- Neagley Ross L. and N. Dean Evans. Handbook for Effective Curriculum Development. Englewood Cliffs : Prentice - Hall, 1967.
- Seriven, Michael. "The Methodology of Evaluation," in Perspective of Curriculum Evaluation. Chicago McNally Rand McNally & Company, 1967.
- Simmons, Reed M. "An Evaluation of the Music Education Curriculum at Lama University Through an Analysis of the Responses of its Teaching Graduates," Dissertation Abstracts International. 40 : 6183 - A ; June, 1980.
- Stake, R. E. the Countenance of Educational Evaluation. Teacher College Record, 1967.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Brace & World Inc., 1962.

The National Development Education Center Thailand Office of University Affairs.

National Seminar On Teacher Education Reform. (Asean Development Education Project : 24 - 27 ; December, 1981).

Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago : University of Chicago Press, 1970.

Worthen, Blaine R. and James R. Sanders. Education Evaluation Theory and Practice. Wada Worth Publishing Company, Inc., 1973.

Yetes, Martin Wilton. "An Evaluation of the Professional Curriculum of the Department of Health, Physical Education and Recreation at Harding College," Dissertation Abstracts International. 39 : 3451 - 3452 A ; December, 1978.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ภูมิหลัง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ศาสตราจารย์อนันต์ กรุแก้ว ได้เขียนบทความ “กว่าจะมาเป็นราชมงคล” ลงในหนังสือสองทศวรรษราชมงคล มีสาระโดยสรุปดังนี้

ในปี พ.ศ. 2517 ซึ่งเป็นปีที่ประชาธิปไตย และพลังนักศึกษากำลังเฟื่องฟูมาก นักศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มหนึ่งได้เดินขบวนมายังกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเรียกร้องสิทธิและความเสมอภาคในการศึกษาให้มีโอกาสได้เรียนถึงระดับปริญญา และปักหลักอยู่ในกระทรวงถึงสองวัน จนผู้บริหารในกระทรวงสมัยนั้น ยอมรับฟังข้อเสนอของกลุ่มนักศึกษาผู้เรียกร้อง และรับว่าจะหาทางพิจารณาให้นักศึกษาอาชีวศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาต่อถึงระดับปริญญาภายในเวลา 3 ปี กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติ “วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา” นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และได้ลงมติรับหลักการ เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2517 และได้ให้ความเห็นชอบแก่ร่างพระราชบัญญัตินี้ที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2517 รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา โดยขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2517 แต่เนื่องจากใกล้ถึงวาระสิ้นสุดสมัยสภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้น รัฐสภามีกฎหมายที่สำคัญอยู่หลายฉบับ รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติของวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษาที่จะเร่งรีบพิจารณาให้ทันสมัย การประชุมของสภาในสมัยนั้น เมื่อเวลาใกล้เข้าจนจะสิ้นสุดวาระการประชุมของสภาฯ ร่างพระราชบัญญัติของวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา ได้ถูกจัดเข้าวาระรอการพิจารณาในสภาฯ พร้อมกับร่างพระราชบัญญัติของวิทยาลัยครู ปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติของวิทยาลัยครู ได้ผ่านการพิจารณาของสภาฯ ตามวาระ แต่ร่างพระราชบัญญัติของวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา ซึ่งผ่านเข้าถึงวาระการพิจารณาในสภาฯ ตามวาระกลับถูกจัดให้ถอยร่นมาต่อท้ายร่างพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีก ถึง 2-3 ครั้ง จนใกล้ถึงวาระสิ้นสุดสมัยสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา นักศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งเฝ้ารอคอยด้วยความกระวนกระวาย จึงเริ่มเคลื่อนไหวที่จะผลักดันให้ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา ได้ผ่านเข้ารับการพิจารณาในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ทันเวลาก่อนสิ้น

สุดท้ายการประชุมและสมัยของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กลุ่มผู้แทนนักศึกษาได้นำหนังสือเสนอประธานสภา และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนที่จะสิ้นสุดสมัยการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพียง 2 วัน เท่านั้น สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นใจในการร้องเรียนของนักศึกษา และได้เสนอร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา เข้าพิจารณาในสภาฯ และคณะกรรมการก็ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ 3 วาระรวด นับเป็นกฎหมายฉบับเกือบสุดท้ายที่พิจารณาในวาระสุดท้ายของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในสมัยนั้น เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2518 ท่ามกลางความตื่นเต้น ชื่นชมและยินดีปรีดาของนักศึกษาอาชีวศึกษา กลุ่มใหญ่ ที่เรียงรายอยู่หน้าสภาฯ พร้อมฝ่าฝืนใหญ่ที่มีข้อความขอขอบคุณสมาชิกนิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ผ่านการพิจารณาพระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา โดยแก้ไขชื่อเป็นพระราชบัญญัติ “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” และประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ นายสวาสดิ์ ไชยคตุนา ซึ่งเป็นรองอธิบดีกรมอาชีวศึกษาในขณะนั้น ให้เป็นผู้รักษาการอธิการบดีวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา อีกตำแหน่งหนึ่ง กลุ่มคณาจารย์นักวิชาการสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ระดมกันมาช่วยวางแผนปฏิบัติงานขั้นเริ่มแรก และเตรียมการสอบคัดเลือกนักศึกษาที่จบระดับ ปวส. สาขาวิชาต่าง ๆ เข้าเรียนต่อในระดับปริญญาตรี โดยแยกกันเรียนและสอนถึง 7 แห่ง คือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ ฝากเรียนที่วิทยาลัยครูอาชีวศึกษา สาขาเกษตรศาสตร์ ฝากเรียนที่วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ สาขาบริหารธุรกิจ ฝากเรียนที่วิทยาลัยจักรพงษ์ภูวนารถ สาขาคหกรรมศาสตร์ ฝากเรียนที่วิทยาลัยการช่างพระนครใต้ สาขาศิลปกรรม ฝากเรียนที่โรงเรียนเพาะช่าง และสาขานาฏศิลป์และดุริยางค์ เปิดสอนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์กรมศิลปากร ส่วนสำนักงานของคณะศิลปศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ ใช้สถานที่ทำงานที่วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ

เนื่องจากการเรียนการสอนได้ดำเนินการอยู่ และมีนักศึกษาในความรับผิดชอบกว่าหนึ่งพันคน และเพื่อแก้ปัญหาเรื่องอาคารสถานที่เรียนและบุคลากร ซึ่งได้เปิดดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา วิทยาลัยฯ จึงขอโอนสถานศึกษาบางแห่งในสังกัดกรมอาชีวศึกษา พร้อมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่จะสอนในระดับปริญญา มาสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและ

อาชีวศึกษา ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้สั่งการให้วิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา 28 แห่ง ที่ขอโอนมา เข้าสังกัดในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 เป็นต้นไป วิทยาลัยจึงเริ่มต้นจัดสถานที่และบุคลากรในสังกัดที่จะดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายต่อไป และได้เปลี่ยนชื่อวิทยาลัยต่าง ๆ ที่โอนมาเป็นวิทยาเขตนำหน้าชื่อเดิม เพื่อให้ทราบได้ว่ามี วิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษาใดบ้าง ที่โอนมาสังกัดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และ ระดับปริญญา ซึ่งเปิดสอนอยู่ในส่วนกลาง แต่ก็ยังคงแยกย้ายกันเรียนและสอนอยู่เช่นเดิม ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 จนถึง พ.ศ. 2527 เป็นเวลาถึง 10 ปี ผู้บริหารวิทยาลัยและคณาจารย์ตระหนักดีว่า การดำเนินงานระดับปริญญาที่แยกย้ายกันอยู่เช่นนี้ ไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอนของการศึกษา ระดับปริญญา จึงได้พยายามติดต่อขอที่ดินจากหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง แต่ก็ไม่สามารถจัดหาได้ จึงได้ขอตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อที่ดินเอกชน เพื่อจัดตั้งศูนย์กลางระดับปริญญา ขึ้น และได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณเพื่อซื้อที่ดินมาตั้งแต่แรกเริ่มถึง 3 ครั้ง แต่ก็ไม่สามารถ จัดซื้อได้ จนถึง พ.ศ. 2527 จึงได้รับอนุเคราะห์จากกรมธนารักษ์ ซึ่งนายวิโรจน์ เลหาพะพันธ์ อธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นผู้อนุมัติให้ใช้ที่ดินของกรมธนารักษ์ที่คลอง 6 ตำบลรังสิต ในเขตอำเภอ คลองหลวง และอำเภอธัญบุรีต่อเนื่องกัน จำนวน 746 ไร่ จึงทำให้วิทยาลัยสามารถมีศูนย์กลาง ระดับปริญญาได้

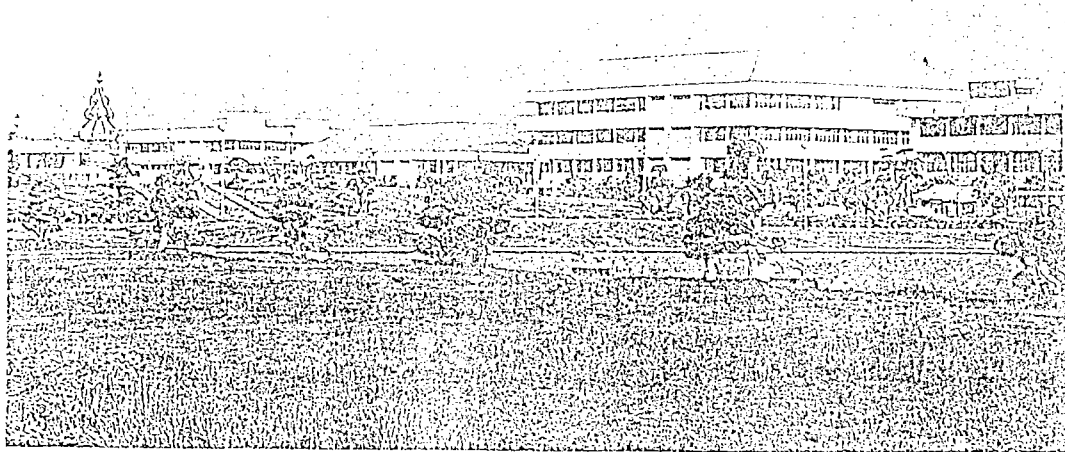
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จฯ มาทรงวางศิลาฤกษ์ ณ ศูนย์กลางระดับปริญญา เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2531 เวลา 14.00 น. นับเป็นมิ่งมงคลแก่ วิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง และเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้เสด็จมาพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปริญญาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน และเนื่องในวาระรัชดาภิเษก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามใหม่แก่วิทยาลัยว่า “สถาบันเทคโนโลยี ราชวมงคล” เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2531

ปัจจุบันสถานที่ตั้งศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชวมงคล คือ ถนนรังสิต - นครนายก (กม.13) ต.คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี บนเนื้อที่ 746 ไร่เศษ ปัจจุบันนี้มีคณะต่าง ๆ ที่เข้ามา ดำเนินการเรียนการสอนคือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะศิลปกรรม คณะดนตรี

ศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร และ
หน่วยงานในสำนักงานอธิการบดี เพื่อจัดการศึกษาในระดับปริญญาโดยมุ่ง “ผลิตบัณฑิตนัก
ปฏิบัติฯ เพื่อออกไปประกอบอาชีพ และพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวงศ์ วรชาติอุดมพงศ์
คณะศิลปกรรม

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานอธิการบดี ตั้งอยู่ที่ 399 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันได้จัดตั้งศูนย์กลางการศึกษาระดับปริญญาที่ ต. คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ประกอบด้วยคณะต่างๆ สถาบันวิจัย และวิทยาเขตต่าง ๆ ในสังกัดของสถาบันฯ กระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อผลิตบุคลากรวิชาชีพในระดับปริญญาตรี จัดการศึกษาด้านวิชาชีพในระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญา ทำการค้นคว้าวิจัยเพื่อส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ประกอบด้วย

- หน่วยงานบริหารส่วนกลาง 5 สำนักงาน กองงานต่างๆ 10 กอง มีบทบาทที่ติดต่อประสาน ให้บริการระหว่างหน่วยงานภายในสถาบันฯ และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ยังมีสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษาอีก 1 สถานีสำหรับทดลองและศึกษากันคว้าของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
- หน่วยงานจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี มีหน้าที่ให้การศึกษา ทำการวิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม และที่สำคัญคือผลิตบัณฑิตผู้ให้ทักษะวิชาชีพแก่สาขาวิชาต่างๆ รวม 15 คณะ ดังนี้

คณะเกษตรศาสตร์ บางพระ	คณะเกษตรศาสตร์ นครศรีธรรมราช
คณะเกษตรกรรมศาสตร์	คณะศิลปกรรม
คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์	คณะบริหารธุรกิจ
คณะวิศวกรรมศาสตร์	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะศิลปศาสตร์	คณะศึกษาศาสตร์
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง	คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	คณะวิทยาศาสตร์
และคณะบัณฑิตวิทยาลัย	

- หน่วยงานจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1-2 และต่ำกว่าปริญญาตรี มีหน้าที่ให้การศึกษาด้านมัธยมศึกษา และวิชาชีพชั้นสูง ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพทางด้านคณะวิชาชีพเฉพาะเบื้องต้นและระดับสูงได้ รวม 40 วิทยาเขตดังนี้

วิทยาเขตส่วนกลาง

วิทยาเขตพัฒนบริหารการพระนคร	วิทยาเขตชุมชนพระนครอุดมศึกษา
วิทยาเขตมหานิกุลกรุงเทพฯ	วิทยาเขตพระนครเหนือ
วิทยาเขตศิลปกรรมศึกษา จักรวรรดิ	วิทยาเขตพระนครใต้
วิทยาเขตศิลปกรรมศึกษา มหาเมฆ	วิทยาเขตเพาะช่าง
วิทยาเขตจักรพงษ์ภูวนารถ	วิทยาเขตเกรนเวสต์
วิทยาเขตโกลีเวย์	วิทยาเขตอุเทนถวาย

วิทยาเขตส่วนภูมิภาค

วิทยาเขตบางพระ	วิทยาเขตปทุมธานี
วิทยาเขตจันทบุรี	วิทยาเขตพิษณุโลก
วิทยาเขตกาฬสินธุ์	วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา
วิทยาเขตขอนแก่น	วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสักดิ์
วิทยาเขตลำปาง	วิทยาเขตสลาบา
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	วิทยาเขตกาลใต้
วิทยาเขตน่าน	วิทยาเขตสุรินทร์
วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	วิทยาเขตตาก
วิทยาเขตภาคพายัพ	วิทยาเขตวังไกลกังวล
วิทยาเขตตากบบุรี	วิทยาเขตสกลนคร
วิทยาเขตสุพรรณบุรี	วิทยาเขตศรีวิชัย
วิทยาเขตเชียงใหม่	วิทยาเขตทักษิณ จ.ปทุมธานี*
วิทยาเขตอุบลราชธานี*	วิทยาเขตปราจีนบุรี*
วิทยาเขตหนองบัวลำภู*	วิทยาเขตนครพนม*

* อยู่ในระหว่างดำเนินการจัดตั้งวิทยาเขตใหม่

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534
(สำหรับอาจารย์ผู้สอน)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534 โปรดประเมินตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่อหลักสูตร โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาของหลักสูตร
4. อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่
5. กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นทั่วไปของท่านเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาในด้านต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องของค่าระดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	"	เหมาะสมมาก
3	"	เหมาะสมปานกลาง
2	"	เหมาะสมน้อย
1	"	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาจารย์ผู้สอน)

1. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 - ปริญญาตรี
 - ปริญญาโท
 - ปริญญาเอก

2. ประสบการณ์การสอน
 - 1 - 5 ปี
 - 6 - 10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี

3. ระยะเวลาที่สอนนักศึกษาในภาควิชาธุรกิจศึกษา
 - 1 - 5 ปี
 - 6 - 10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี

4. ท่านสอนนักศึกษาภาควิชาธุรกิจศึกษา วิชาเอกใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 - ธุรกิจศึกษา - บัญชี
 - ธุรกิจศึกษา - การตลาด
 - ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ
 - ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์

5. ภาระงานสอน และงานพิเศษอื่นมีมากน้อยเพียงใด
 - มากเกินไป
 - พอดี
 - น้อยเกินไป

แบบสอบถาม
การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534
(สำหรับนักศึกษา)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534 โปรดประเมินตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่อหลักสูตร โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาของหลักสูตร
4. อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่
5. กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นทั่วไปของท่านเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาในด้านต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องของค่าระดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	"	เหมาะสมมาก
3	"	เหมาะสมปานกลาง
2	"	เหมาะสมน้อย
1	"	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (นักศึกษา)

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ต่ำกว่า 17 ปี
 18 - 20 ปี
 21 - 25 ปี
 มากกว่า 25 ปี
3. กำลังศึกษาสาขาวิชา ธุรกิจศึกษา - บัญชี
 ธุรกิจศึกษา - การตลาด
 ธุรกิจศึกษา - การเลขานุการ
 ธุรกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์
4. ความตั้งใจของท่านเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว
 ศึกษาต่อ
 ทำงานในสังกัด โรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชนในสังกัด
 กระทรวงศึกษาธิการ
 ทบวงมหาวิทยาลัย
 กระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวงศึกษาธิการและ
 ทบวงมหาวิทยาลัย
 รัฐวิสาหกิจ
 บริษัท ห้างร้าน หน่วยงานเอกชน
 กิจการส่วนตัว
- อื่น ๆ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534

กำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1. ผลิตครูบริหารธุรกิจ ที่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ เจ้าของผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษาทางสายวิชาธุรกิจ พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายการฝึกอบรมนักวิชาการ หรือวิทยากร ตามสาขางานที่ได้ศึกษามา
2. ผลิตครูบริหารธุรกิจ ที่มีความรู้ ความสามารถสอน และอบรมนักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) จนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางสาขาวิชาบริหารธุรกิจ โดยเน้นวิธีสอนวิชาชีพเฉพาะสาขา รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานด้านฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ในด้านเกี่ยวกับงานธุรการ และงานวิชาการ ตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติมา
3. ฝึกฝนและอบรมให้ครูบริหารธุรกิจมีความคิดที่เปิดกว้างสร้างสรรค์เอาใจใส่ที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ทันวิทยาการสมัยใหม่อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อสามารถปฏิบัติงานที่สำคัญ อันได้แก่ "การสร้างคนที่มีคุณภาพ" ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยอุดมการณ์และหลักวิชาโดยผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้รับการฝึกฝนมา อีกทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยหลักการเหตุผล ความเข้าใจ ความเพียรพยายาม ความเสียสละและอดทน
4. ปลูกฝังจิตสำนึกในด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และจรรยาบรรณ มีคุณธรรม จริยธรรมระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา เข้าใจและเอาใจใส่ที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

		หน่วยกิต
1. วิชาพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า	35
2. วิชาชีพ		
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า	45
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	30
2.3 วิชาชีพเลือก	ไม่น้อยกว่า	30
3. วิชาชีพเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	146

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อหลักสูตร

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร

ท่านเห็นว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. การเขียนความมุ่งหมายใช้ภาษาชัดเจนและเข้าใจง่าย					
2. สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางด้านบริหารธุรกิจ					
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพครูธุรกิจ					
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน					
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีหลักการ					
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม					
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง					
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
11. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรัก และศรัทธาในอาชีพครูธุรกิจ					

2. โครงสร้างของหลักสูตร

ท่านเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 146 หน่วยกิต					
2. การกำหนดให้เรียนหมวดวิชาพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 35 หน่วยกิต					
3. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 กลุ่มวิชา คือ วิชาด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ และ พลศึกษา และนันทนาการ					
4. การกำหนดให้เรียนวิชาพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต					
5. การกำหนดให้เรียนวิชาชีพเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต					
6. การกำหนดให้เรียนวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต					
7. การกำหนดให้เรียนหมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต					
8. โครงสร้างของหลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตร					

3. เนื้อหาของหลักสูตร

ท่านเห็นว่าเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตรมีความเหมาะสมในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
2. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับความต้องการของผู้เรียน					
3. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับความต้องการของสังคม					
4. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียน					
5. ความสอดคล้องของเนื้อหาวิชากับจำนวนหน่วยกิต					
6. เนื้อหาวิชา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง					
7. เนื้อหาวิชา เป็นความรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน					
8. เนื้อหาวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางการสอน					
9. เนื้อหาวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ					

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
10. เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้มี จรรยาบรรณในวิชาชีพ _____					
11. เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม _____					
12. เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ _____					
13. เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถนำไปถ่ายทอดและ บริการสังคมได้ _____					
14. เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถปรับตัวให้เข้ากับการ เปลี่ยนแปลงของสังคมได้ _____					
15. เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ ปัญหา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ _____					

4. อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่

ท่านเห็นว่าอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียนและสถานที่เรียนมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. คุณภาพของอุปกรณ์การเรียนการสอน และตำราเรียน_____					
2. ปริมาณอุปกรณ์การเรียนการสอนกับ ผู้เรียน_____					
3. ความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียน การสอนและตำราเรียน_____					
4. ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ การเรียนการสอน_____					
5. ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อ การศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ_____					
6. ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อการ ศึกษาค้นคว้าที่ทันสมัย_____					
7. ผู้เรียนได้รับความสะดวกในการยืม หนังสือจากห้องสมุด_____					
8. สถานที่เรียนภาคปฏิบัติมีเพียงพอ กับ จำนวนนักศึกษา_____					
9. สถานที่เรียนภาคทฤษฎีมีเพียงพอ กับ จำนวนนักศึกษา_____					
10. ความเหมาะสมของโรงเรียนที่ส่ง นักศึกษาไปฝึกสอน_____					

5. กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล

ท่านเห็นว่ากระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบเขต กิจกรรมการเรียนการสอน และ การประเมินผลในชั่วโมงแรกของ การสอนอย่างชัดเจน					
2. ความสอดคล้องของการจัดการเรียน การสอนกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
3. อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอน ล่วงหน้า					
4. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอน เป็นอย่างดี					
5. อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่าง เหมาะสม					
6. อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอนได้ ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
7. อาจารย์ผู้สอนมีวิถึจูงใจให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
8. อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นหรือซักถามได้					
9. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถใน ด้านการสอนวิชาทางธุรกิจศึกษา					

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
10.กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ					
11.กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้					
12.กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้					
13.การให้คะแนนและเกณฑ์การประเมิน ผลรายวิชามีมาตรฐานชัดเจน					
14.การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับ เนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
15.การฝึกสอนของนักศึกษาสอดคล้องกับ สาขาวิชาที่เรียน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร _____

2. โครงสร้างของหลักสูตร _____

3. เนื้อหาของหลักสูตร _____

4. อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่ _____

5. กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล _____

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534
(สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534 โปรดประเมินตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่อหลักสูตร โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาของหลักสูตร
4. อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่
5. กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นทั่วไปของท่านเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาในด้านต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องของค่าระดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	"	เหมาะสมมาก
3	"	เหมาะสมปานกลาง
2	"	เหมาะสมน้อย
1	"	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ผู้สำเร็จการศึกษา)

1. เพศ ชาย หญิง
2. สำเร็จการศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2535 2536
 2537 2538
3. สำเร็จการศึกษาระดับ รัฐกิจศึกษา - บัณฑิต
 รัฐกิจศึกษา - การตลาด
 รัฐกิจศึกษา - การเลขานุการ
 รัฐกิจศึกษา - คอมพิวเตอร์
4. สถานภาพการทำงาน
 กำลังหางานทำ
 กำลังศึกษาต่อ
 กำลังทำงานในสังกัด โรงเรียนรัฐบาล หรือโรงเรียนเอกชนในสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ
 ทบวงมหาวิทยาลัย
 กระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวงศึกษาธิการและ
ทบวงมหาวิทยาลัย
 รัฐวิสาหกิจ
 บริษัท ห้างร้าน หน่วยงานเอกชน
 กิจการส่วนตัว
5. ลักษณะงานที่ท่านปฏิบัติ
 งานตรงตามสาขาธุรกิจศึกษา เช่น ครูสอนวิชาทางด้านธุรกิจ
 งานที่ใช้ความรู้ทางด้านธุรกิจศึกษา เช่น จัดฝึกอบรมพนักงาน
 งานไม่ตรงกับสาขาธุรกิจศึกษา คือ.....
6. ปัจจุบันมีรายได้ (รายได้รวมที่ได้รับเฉลี่ยเป็นรายเดือน) ต่ำกว่า 7,000 บาท
 7,001 - 10,000 บาท
 10,001 - 15,000 บาท
 สูงกว่า 15,000 บาท
7. ระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการได้งานทำ
 น้อยกว่า 6 เดือน 6 เดือน - 1 ปี มากกว่า 1 ปี

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534

กำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1. ผลิตครูบริหารธุรกิจ ที่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ เจ้าของ ผู้จัดการ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษาทางสายวิชาธุรกิจ พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายการฝึกอบรมนักวิชาการ หรือวิทยากร ตามสาขางานที่ได้ศึกษามา
2. ผลิตครูบริหารธุรกิจ ที่มีความรู้ ความสามารถสอน และอบรมนักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) จนถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางสาขาวิชาบริหารธุรกิจ โดยเน้นวิธีสอนวิชาชีพเฉพาะสาขา รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานด้านฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ในด้านเกี่ยวกับงานธุรการ และงานวิชาการ ตามสาขาวิชาที่ได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติมา
3. ฝึกฝนและอบรมให้ครูบริหารธุรกิจมีความคิดที่เปิดกว้างสร้างสรรค์เอาใจใส่ที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ทันวิทยาการสมัยใหม่อยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อสามารถปฏิบัติงานที่สำคัญ อันได้แก่ "การสร้างคนที่มีคุณภาพ" ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยอุดมการณ์และหลักวิชาโดยผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ได้รับการฝึกฝนมา อีกทั้งสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยหลักการเหตุผล ความเข้าใจ ความเพียรพยายาม ความเสียสละและอดทน
4. ปลูกฝังจิตสำนึกในด้านความรับผิดชอบหน้าที่ และจรรยาบรรณ มีคุณธรรม จริยธรรมระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา เข้าใจและเอาใจใส่ที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ดังต่อไปนี้

		หน่วยกิต
1. วิชาพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า	35
2. วิชาชีพ		
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า	45
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	30
2.3 วิชาชีพเลือก	ไม่น้อยกว่า	30
3. วิชาชีพเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	146

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อหลักสูตร

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร

ท่านเห็นว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. การเขียนความมุ่งหมายใช้ภาษาชัดเจน และเข้าใจง่าย					
2. สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางด้านบริหารธุรกิจ					
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพครูธุรกิจ					
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติงาน					
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีหลักการ					
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่และสังคม					
9. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง					
10. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
11. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรัก และศรัทธา ในอาชีพครูธุรกิจ					

2. โครงสร้างของหลักสูตร

ท่านเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 146 หน่วยกิต					
2. การกำหนดให้เรียนหมวดวิชาพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 35 หน่วยกิต					
3. การจัดรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 กลุ่มวิชา คือ วิชาด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ และ พลศึกษา และนันทนาการ					
4. การกำหนดให้เรียนวิชาพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 45 หน่วยกิต					
5. การกำหนดให้เรียนวิชาชีพเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต					
6. การกำหนดให้เรียนวิชาชีพครู ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต					
7. การกำหนดให้เรียนหมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต					
8. โครงสร้างของหลักสูตรสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตร					

3. เนื้อหาของหลักสูตร

ท่านเห็นว่าเนื้อหารายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรมีความเหมาะสมในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ความสอดคล้องของเนื้อหารายวิชากับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
2. ความสอดคล้องของเนื้อหารายวิชากับความต้องการของผู้เรียน					
3. ความสอดคล้องของเนื้อหารายวิชากับความต้องการของสังคม					
4. ความสอดคล้องของเนื้อหารายวิชากับเวลาที่กำหนดให้เรียน					
5. ความสอดคล้องของเนื้อหารายวิชากับจำนวนหน่วยกิต					
6. เนื้อหารายวิชา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้จริง					
7. เนื้อหารายวิชา เป็นความรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน					
8. เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะทางการสอน					
9. เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ					

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
10.เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้มี จรรยาบรรณในวิชาชีพ _____					
11.เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียน มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม _____					
12.เนื้อหารายวิชา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ _____					
13.เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถนำไปถ่ายทอดและ บริการสังคมได้ _____					
14.เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถปรับตัวให้เข้ากับการ เปลี่ยนแปลงของสังคมได้ _____					
15.เนื้อหารายวิชาส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ ปัญหา และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ _____					

4. อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่

ท่านเห็นว่าอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียนและสถานที่เรียนมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. คุณภาพของอุปกรณ์การเรียนการสอน และตำราเรียน					
2. ปริมาณอุปกรณ์การเรียนการสอนกับ ผู้เรียน					
3. ความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียน การสอนและตำราเรียน					
4. ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ การเรียนการสอน					
5. ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อ การศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ					
6. ห้องสมุดมีตำรา และเอกสารเพื่อการ ศึกษาค้นคว้าที่ทันสมัย					
7. ผู้เรียนได้รับความสะดวกในการยืม หนังสือจากห้องสมุด					
8. สถานที่เรียนภาคปฏิบัติมีเพียงพอ กับ จำนวนนักศึกษา					
9. สถานที่เรียนภาคทฤษฎีมีเพียงพอ กับ จำนวนนักศึกษา					
10. ความเหมาะสมของโรงเรียนที่ส่ง นักศึกษาไปฝึกสอน					

5. กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล

ท่านเห็นว่ากระบวนการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผลมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบเขต กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลในชั่วโมงแรกของการสอนอย่างชัดเจน					
2. ความสอดคล้องของการจัดการเรียน การสอนกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
3. อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอน ล่วงหน้า					
4. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ในวิชาที่สอน เป็นอย่างดี					
5. อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่าง เหมาะสม					
6. อาจารย์ผู้สอนดำเนินการสอนได้ ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
7. อาจารย์ผู้สอนมีวิธีจูงใจให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมในการเรียนการสอน					
8. อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นหรือซักถามได้					
9. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถใน ด้านการสอนวิชาทางธุรกิจศึกษา					

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
10.กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาการศึกษาของชาติ					
11.กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ปัญหาและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้					
12.กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้					
13.การให้คะแนนและเกณฑ์การประเมิน ผลรายวิชาที่มีมาตรฐานชัดเจน					
14.การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องกับ เนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
15.การฝึกสอนของนักศึกษาสอดคล้องกับ สาขาวิชาที่เรียน					

6. ประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ท่านเห็นว่า เมื่อท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลนี้แล้ว ท่านมีประสิทธิภาพในเรื่องต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ทักษะพื้นฐานด้านการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ _____					
2. ความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านบริหารธุรกิจ _____					
3. ความรู้ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ _____					
4. ความรัก และศรัทธาในอาชีพครู _____					
5. ความรู้ ความสามารถในงานด้านบริหารธุรกิจ _____					
6. ความเชื่อมั่นในหลักการทางวิชาการ _____					
7. ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ _____					
8. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย _____					
9. ปฏิภาณ ไหวพริบ และความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า _____					
10. ความตรงต่อเวลา _____					
11. ความมีเหตุ มีผล _____					
12. ความซื่อสัตย์สุจริต _____					
13. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ _____					

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
14.ความขยัน อดทน					
15.บุคลิกภาพเหมาะสม					
16.ความสนใจในการศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติม					
17.การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
18.ความสามารถในการเป็นผู้นำ ให้งานสำเร็จ					
19.บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม					
20.ความสามารถในการนำความรู้ ไปประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่					
21.ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับ สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
22.ความสามารถในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น					
23.เจตคติที่มีต่องานอาชีพ					
24.ให้บริการทางด้านวิชาการแก่สังคมได้					
25.ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร _____

2. โครงสร้างของหลักสูตร _____

3. เนื้อหาของหลักสูตร _____

4. อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่ _____

5. กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล _____

6. ประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา _____

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

แบบสอบถาม

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534
(สำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา)

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มุ่งที่จะประเมินคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2534 ตามทัศนะของผู้บังคับบัญชา โปรดประเมินตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน เพราะคำตอบของท่านจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของท่าน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของท่านต่อผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปของท่าน

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความคิดเห็นของท่านว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องของค่าระดับความเหมาะสมตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	"	เหมาะสมมาก
3	"	เหมาะสมปานกลาง
2	"	เหมาะสมน้อย
1	"	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อายุ
- น้อยกว่า 30 ปี
 - 31 - 40 ปี
 - 41 - 50 ปี
 - มากกว่า 50 ปี
2. วุฒิการศึกษา
- ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ปริญญาตรี
 - ปริญญาโท
 - ปริญญาเอก
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
- ต่ำกว่า 5 ปี
 - 5 - 10 ปี
 - 11 - 20 ปี
 - มากกว่า 20 ปี
4. หน่วยงานในสังกัด
- โรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชน
ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - ทบวงมหาวิทยาลัย
 - กระทรวงอื่นที่ไม่ใช่กระทรวงศึกษาธิการ
และทบวงมหาวิทยาลัย
 - รัฐวิสาหกิจ
 - บริษัท ห้างร้าน หน่วยงานเอกชน
 - กิจการส่วนตัว

ตอนที่ 2 ท่านเห็นว่าบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกธุรกิจ
ศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีคุณลักษณะต่อไปนี้ เหมาะสมเพียงใด
(ถ้าผู้สำเร็จการศึกษาที่อยู่ได้บังคับบัญชาของท่าน ไม่ได้ประกอบอาชีพครูไม่ต้องตอบ ข้อ 1 - 4)

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1. ทักษะพื้นฐานด้านการสอนวิชา ทางด้านบริหารธุรกิจ					
2. ความรู้ ความสามารถในการสอนวิชา ทางด้านบริหารธุรกิจ					
3. ความรู้ ความสามารถ ในการเป็นผู้นำ ทางการจัดการศึกษาด้านบริหารธุรกิจ					
4. ความรัก และศรัทธาในอาชีพครู					
5. ความรู้ ความสามารถในงานด้าน บริหารธุรกิจ					
6. ความเชื่อมั่นในหลักการทางวิชาการ					
7. ความสามารถในการปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ					
8. ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย					
9. ปฏิภาณ ไหวพริบ และความสามารถ ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า					
10. ความตรงต่อเวลา					
11. ความมีเหตุ มีผล					
12. ความซื่อสัตย์สุจริต					
13. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					

ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
14.ความขยัน อดทน					
15.บุคลิกภาพเหมาะสม					
16.ความสนใจในการศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติม					
17.การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
18.ความสามารถในการเป็นผู้นำทีมงาน สำเร็จ					
19.บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม					
20.ความสามารถในการนำความรู้ไป ประยุกต์เพื่อพัฒนางานในหน้าที่					
21.ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับ สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม					
22.ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
23.เจตคติที่มีต่องานอาชีพ					
24.ให้บริการทางด้านวิชาการแก่สังคมได้					
25.ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางบุญลักษณ์ ทิพย์ฤทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	29 มกราคม 2493
สถานที่เกิด	อ.ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	537 หมู่บ้านชลนิเวศน์ ถนนประชาชื่น เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 3 ระดับ 8
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาเขตพัฒนชกการพระนคร สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2511	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (การบัญชี) โรงเรียนพัฒนชกการพระนคร
พ.ศ. 2513	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) วิทยาลัยพัฒนชกการพระนคร
พ.ศ. 2516	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พ.ศ. 2540	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

บทคัดย่อ
ของ
บุญลักษณ์ ทิพย์ฤทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

กุมภาพันธ์ 2541

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตวิชาเอกธุรกิจศึกษา ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พุทธศักราช 2529 ปรับปรุง 2534 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPP Evaluation Model) ประเมินหลักสูตร ในด้านบริบท ประกอบด้วย การประเมินจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วย การประเมินอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การประเมินกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล และด้านผลผลิต ประกอบด้วย การประเมินประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 295 คน ประกอบด้วย อาจารย์ 36 คน นักศึกษา 91 คน ผู้สำเร็จการศึกษา 84 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถาม ที่สมบูรณมีจำนวน 261 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.47 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ด้านบริบท อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นในภาพรวมว่า จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ด้านปัจจัยเบื้องต้น อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความ คิดเห็นโดยรวมว่า อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกระบวนการ อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่า กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นโดยรวมว่า ประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด ปรากฏผลสรุปว่า ควรปรับโครงสร้าง เนื้อหา รายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เหมาะสม และจัดสรรงบประมาณ เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์การเรียน การสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และทันสมัย เหมาะสมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในปัจจุบัน

A CURRICULUM EVALUATION
OF BACHELOR DEGREE IN BUSINESS ADMINISTRATION (BUSINESS EDUCATION)
OF RAJAMANGALA INSTITUTE OF TECHNOLOGY

AN ABSTRACT
BY
BOONYALUCK THIPPAYUTH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree majoring in Business Education
at Srinakharinwirot University

February 1998

The purpose of this research was to evaluate the B.E. 2534 (Revised) curriculum of Business Administration Degree in Business Education offered in Rajamangala Institute of Technology. The technique employed was the CIPP Model. Firstly, the context included the evaluation of purpose, structure and content of the curriculum. Secondly, the input was focused on teaching materials and instruments, textbooks and classrooms. Then the process considered teaching - learning activities and academic evaluation. Finally, graduates academic capacity was investigated as the curriculum product.

There were altogether 295 studied samples. They were 36 Instructors, 91 students, 84 graduates and 84 immediate supervisors of the graduates. The research tools were 261 questionnaires and the statistics employed were Means and Standard Deviation.

The findings of the research were :

Context

Overall, the purposes, the structure and the context of the curriculum were positively perceived by the instructors, the students and the graduates at the high level.

Input

The instructional aids, textbooks and learning areas, were positively perceived by the instructors, the students, and the graduates at the moderate level.

Process

The instructional process, as perceived by the instructors, the students and the graduates, was at the high level.

The product

The graduates 'efficiency and characteristics, as perceived by the graduates and the graduates supervisors were at the high level

In addition, suggestions were made that Rajamangala Institute of Technology should adjust the structure and contents of courses in the curriculum appropriately and allocate the budget to purchase the modern teaching materials adequately for students in order to keep up with the advanced technology nowadays